

INSTITUT PER A LA
CONVIVÈNCIA I
L'ÈXIT ESCOLAR

FENT CAMÍ!

MEMÒRIA 2021-2022

01 *Convivència*

02 *Coeducació*

03 *Benestar*

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I FORMACIÓ
B PROFESSIONAL
/ INSTITUT PER A
LA CONVIVÈNCIA
I L'ÈXIT ESCOLAR

@convivexit

ÍNDEX

I. INTRODUCCIÓ	5
II. MEMBRES DE L'EQUIP	7
III. FUNCIONS	8
IV. ÀMBITS D'ACTUACIÓ	9
V. ACCIONS PER DESENVOLUPAR LES FUNCIONS	
1. PREVENCIÓ: FOMENT DE BONES PRÀCTIQUES	10
1.1 Convivència	10
1.1.1 Web i recursos didàctics de convivència	10
1.1.2. Programes i altres activitats de l'Institut en convivència	12
1.1.3. Activitats de formació sobre convivència organitzades per l'Institut	12
1.1.4. Protocol de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament i el ciberassetjament	15
1.2 Coeducació: igualtat i diversitat	19
1.2.1 Web i recursos didàctics de coeducació-igualtat	20
1.2.2. Programes i altres activitats de l'Institut en coeducació	20
1.2.3. Activitats de formació sobre coeducació organitzades per l'Institut	26
1.2.3.1. Activitats de formació sobre igualtat organitzades per l'Institut	26
1.2.3.2 Activitats de formació sobre diversitat sexual i de gènere organitzades per l'Institut	28
1.2.4. Protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*	29
1.3. Benestar físic i emocional	29
1.3.1. Web i recursos didàctics de benestar	29
1.3.2. Programes i altres activitats de l'Institut en benestar	34
1.3.3. Activitats de formació sobre benestar organitzades per l'Institut	39
1.3.4. Protocol d'actuació en cas de risc autolític detectat als centres educatius de les Illes Balears.	41
2. ACOMPANYAMENT I ASSESSORAMENT	44
3. ÀMBIT NORMATIU	53
4. COORDINACIÓ I COL·LABORACIÓ AMB INSTITUCIONS I ENTITATS	55
5. COMUNICACIÓ	57
6. AVALUACIÓ	57
VI. ANNEXOS	58
ANNEX 1	

PLA DE COEDUCACIÓ DE LES ILLES BALEARS (2019-2022)	
I. Objectius del Pla	60
II. Desenvolupament del Pla (curs 2021-2022)	61
III. Revisió del Pla de Coeducació (curs 2021-2022)	62

ANNEX 2

DADES SOBRE LES MEMÒRIES DE CONVIVÈNCIA 2020-2021

<i>I. Dades generals</i>	72
<i>II. Programes per a la millora de la convivència</i>	78
<i>III. Recursos externs utilitzats</i>	83

DADES SOBRE LES MEMÒRIES DE COEDUCACIÓ 2020-2021

<i>I. Agents de coeducació</i>	84
<i>II. Actes commemoratius</i>	86
<i>III. Xarxa de centres coeducatius</i>	86
<i>IV. Programa d'educació afectiva sexual amb perspectiva de gènere i diversitat sexual</i>	87

ANNEX 3

DADES SOBRE FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

<i>Formació en convivència, coeducació i inclusió</i>	90
---	----

ANNEX 4

PLA DE FEINA DE L'INSTITUT PER AL CURS 2022-2023

<i>I. Objectius i propostes d'actuació de l'Institut</i>	94
<i>II. Activitats i tasques</i>	95
<i>III. Normativa</i>	97
<i>IV. Estudis i avaluació</i>	99

I. INTRODUCCIÓ

Dos cursos escolars després de la COVID-19, en el curs 2021-2022, l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar ha continuat amb les línies d'actuació d'impuls de la qualitat de la convivència i la coeducació als centres educatius i ha apostat de manera molt decidida per nous projectes centrats en la millora del benestar emocional i la salut mental de l'alumnat i del personal docent.

Durant el curs escolar 2021-2022 s'ha ratificat la importància de les emocions en el desenvolupament personal i en el procés d'aprenentatge, així com la importància de sentir-se bé i sentir-se part de la comunitat com un factor de protecció imprescindible per a les persones i per poder aprendre i desenvolupar-se de manera integral.

A aquesta MEMÒRIA es detalla:

- La feina de prevenció i d'intervenció que ha fet l'equip de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar amb la comunitat educativa.
- Les dades del GestIB relatives als diferents protocols activats des dels centres educatius (Protocol d'assetjament, Protocol de prevenció de conductes autolítiques i Protocol d'acompanyament a l'alumnat transsexual).
- Les dades sobre convivència i coeducació dels centres educatius disponibles a través dels qüestionaris d'avaluació que presenten tots els centres educatius a final de curs.
- Les dades sobre les accions formatives a través del Servei de Normalització Lingüística i Formació, de les línies 2, 4 i 8 del Pla Quadriennal de Formació Permanent del Professorat 2020-2024.

Pel que fa al marc normatiu que orienta i nodreix la feina que desenvolupa l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar, destaquen les disposicions següents:

- L'article 27.2 de la Constitució estableix que l'educació ha de tenir per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de la convivència i els drets i les llibertats fonamentals.
- La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix el dret a l'educació i l'obligació del sistema d'assegurar aquest dret garantint una educació de qualitat per a tots els infants. D'acord amb aquesta Llei, els principis i fins de l'educació inclouen: l'educació en drets humans (art. 2.b)); l'educació en els valors de llibertat, responsabilitat, democràcia, solidaritat, igualtat, respecte, justícia i no discriminació (art. 1.c)); l'educació per a la pau i la no-violència (art. 1.k), 2.c) i 2.e)); l'educació per a la ciutadania activa, crítica i responsable (art. 1.l) i 2.k)); l'educació per a la convivència, el respecte, la prevenció de conflictes i la seva resolució pacífica, així com per a la no-violència en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, i en especial en el de l'assetjament escolar i ciberassetjament, amb la finalitat d'ajudar l'alumnat a reconèixer qualssevol maneres de maltractament, abús sexual, violència o discriminació i a reaccionar-hi (art. 1.k)).
- Segons la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència, l'educació ha de tenir un protagonisme especial en la tasca preventiva de la violència, en la detecció precoç, tant en contextos d'aprenentatge presencial com virtuals, i en la generació d'entorns protectors en l'àmbit escolar. És necessari impulsar un canvi de mirada: no és el que succeeix al meu centre, és allò que

els passa als infants i joves del meu centre. Els centres escolars tenen l'obligació d'informar les autoritats de qualsevol indicatiu de violència sobre un menor.

Atesos el marc normatiu anterior i el Disseny Universal d'Aprenentatge (DUA), és indiscutible que el centre educatiu ha d'esdevenir un entorn segur, amable i acollidor en què s'equilibrin les mancances amb què l'alumnat arriba a les aules. Ha de ser l'espai on s'eliminin totes les desigualtats i els mecanismes discriminatoris per raó de sexe, identitat i expressió de gènere; característiques físiques, psíquiques o sexuals; diversitat familiar; ètnia, procedència o classe social. També ha de ser l'espai en què tant l'alumnat com la resta de membres de la comunitat educativa puguin desenvolupar lliurement les seves identitats en un clima d'igualtat real i sense cap tipus de condicionants i limitacions. Alguns dels objectius del sistema educatiu són el respecte dels drets i les llibertats fonamentals i l'exercici de la tolerància dins els principis democràtics de convivència.

Aprendre a viure junts constitueix, sense cap dubte, una de les finalitats bàsiques de l'educació i un repte per als centres educatius, on l'alumnat ha d'aprendre a conviure i a conèixer millor les altres persones. S'ha de crear un entorn que impulsi la realització de projectes comuns, la prevenció de conflictes i, en tot cas, la resolució pacífica d'aquests.

L'any 2008 es creà l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar (d'ara endavant, l'INSTITUT) mitjançant el Decret 10/2008, de 25 de gener (BOIB núm. 15, de 31 de gener), com a òrgan de caràcter consultiu i organitzatiu d'activitats que ajudin a la prevenció de situacions de conflicte; la recerca de l'èxit escolar, la socialització i formació complementària de l'alumnat, i el coneixement, l'anàlisi, l'avaluació i la valoració de la convivència als centres educatius. L'àmbit de l'Institut són els centres educatius de la comunitat autònoma de les Illes Balears. A les delegacions territorials de la Conselleria d'Educació i Formació Professional de Menorca i d'Eivissa i Formentera, l'Institut tindrà personal adscrit a partir de setembre de 2022. Esperam que les places se consolidin per poder desenvolupar les funcions de l'Institut d'una forma més propera i efectiva.

Més concretament, el Decret 10/2008 estableix en l'article 3 que la finalitat de l'Institut ha de ser contribuir a l'anàlisi de conflictes i el suport a les activitats de prevenció organitzades des de l'Administració educativa; al disseny d'activitats socioeducatives que fomentin la creació de vincles positius entre els membres de la comunitat escolar, en col·laboració amb altres administracions i entitats; i al suport als centres educatius per a l'elaboració de plans i actuacions destinats a promoure la convivència.

L'article 4.12 del Decret esmentat indica que una de les funcions de l'INSTITUT és «elaborar i aprovar la memòria del treball realitzat al llarg de l'any escolar». A més, l'article 6 especifica que el director o directora ha de «presentar al Consell Escolar de les Illes Balears la memòria anual d'actuacions de l'Institut i escoltar i, si escau, recollir les indicacions que facin els representants de la comunitat escolar».

Així doncs, aquesta memòria és una eina molt valuosa per a la millora de la tasca que desenvolupa l'Institut. Analitzam el present per millorar el futur.

Gràcies a l'equip de l'INSTITUT i a totes les persones que heu treballat amb nosaltres per construir entorns educatius més segurs i acollidors.

II. MEMBRES DE L'EQUIP

Durant el curs 2021-2022, l'equip de l'INSTITUT l'han format els membres següents:

- Ana Maria Amengual, directora
- Catherine Adrover, assessora tècnica docent (ATD)
- Juan Carlos Piñero, assessor tècnic docent (ATD)
- Lluïsa Ramis, assessora tècnica docent (ATD)

I les tècniques d'igualtat¹ següents:

- Catalina Pons Orfila (Menorca, des de juliol de 2019. Jubilada l'agost 2022)
- Ana Ibáñez Pulido (Eivissa, des de maig de 2021)
- Mercedes Vázquez Sendón (Mallorca, des de maig de 2021)
- Àngels Olivero Bonilla (Mallorca, de juliol a principis d'octubre de 2021)
- Isabel Molina Ramírez (Mallorca, des de novembre de 2021 fins a novembre de 2022)

¹ Fins ara ha estat un equip amb poca estabilitat, amb l'excepció de l'illa de Menorca.

III. FUNCIONS

Les funcions principals de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar de les Illes Balears, esmentades en el Decret 10/2008, de 25 de gener (BOIB núm. 15, de 31 de gener de 2008), són les següents:

1. Actuar com a òrgan permanent de recollida d'informació sobre la convivència escolar i promoure la investigació sobre diferents corrents i tendències.
2. Analitzar la informació recollida sobre la convivència als centres educatius de les Illes Balears i proposar els plans d'actuació corresponents.
3. Proposar, a partir de les dades recollides, actuacions concretes i susceptibles d'aplicació com:
 - a) L'elaboració i la difusió de models de convivència que facilitin a la comunitat educativa estratègies per a la millora de les relacions, i de programes que afavoreixin la prevenció o la resolució de conflictes.
 - b) L'assessorament a les famílies sobre l'actuació en casos de conflicte i assetjament escolar.
 - c) La formació del professorat i de l'alumnat en matèria de prevenció i resolució de conflictes i en tasques de mediació.
4. Orientar les famílies, l'alumnat i el personal dels centres docents pel que fa a la convivència escolar i la coeducació.
5. Col·laborar i assessorar en l'elaboració, l'avaluació o el seguiment dels plans de convivència escolar i de coeducació.
6. Difondre l'anàlisi de les dades i de les experiències dels centres sobre els plans d'actuació aplicats.
7. Promoure la col·laboració entre totes les institucions implicades en matèria de convivència escolar i coeducació.
8. Col·laborar en el disseny d'actuacions i programes encaminats a la millora del rendiment educatiu.
9. Col·laborar en l'impuls de l'èxit escolar com a mesura de prevenció de situacions de risc d'abandonament del sistema educatiu i, per tant, de prevenció de situacions de conflicte en l'àmbit escolar.
10. Col·laborar en l'elaboració d'un pla d'obertura dels centres docents sostinguts amb fons públics en horari no lectiu, que pugui oferir activitats formatives, artístiques, esportives i lúdiques que fomentin la socialització i la participació de l'alumnat.
11. Promoure la col·laboració de les diverses entitats locals, insulars i autonòmiques, així com d'altres associacions d'àmbit escolar i social, en el disseny i la realització d'aquestes activitats socioeducatives.
12. Elaborar i aprovar la memòria del treball realitzat al llarg de l'any escolar.

IV. ÀMBITS D'ACTUACIÓ

La convivència als centres educatius és una tasca complexa. Es construeix mitjançant les relacions que s'estableixen entre totes les persones que formen part de la comunitat educativa: alumnat, professorat, personal del centre, famílies i entorn educatiu i és imprescindible comptar amb el suport de totes les parts implicades.

La convivència escolar té la mirada posada en l'accés universal (DUA) i en la inclusió de diferents necessitats i capacitats, així com en l'eliminació d'entrebancs per al progrés de tot l'alumnat. Els centres educatius són i han de ser espais de convivència positiva, sana i segura. Tot l'alumnat té dret a ser educat en un clima de seguretat i de benestar personal.

A l'informe de Jacques Delors (1996) se citen els quatre pilars de l'educació: aprendre a conèixer, aprendre a fer, aprendre a ser i aprendre a conviure. Els dos darrers pilars són els aprenentatges menys treballats als centres educatius. Per tant, esdevé una necessitat integrar-los de manera transversal en totes les etapes educatives, si es vol aconseguir un benestar personal i social més significatiu.

Des de la pandèmia, hem hagut de treballar i conviure amb diferents modalitats (presencial, semipresencial i virtual), i en tots els casos hem intentat potenciar la convivència positiva. Ha estat necessari treballar les relacions positives i els valors de la solidaritat, la tolerància, l'empatia, la inclusió, la igualtat, el respecte i la justícia, és a dir, tots els valors presents en la ciutadania democràtica. De conviure, se n'aprèn convivint, independentment de l'espai on es treballi. Els valors abans esmentats, tan essencials, han de permetre construir les competències emocionals, socials i ètiques de l'alumnat, les quals els han de potenciar la seva pròpia estima personal, la dels altres i la del seu entorn, amb respecte i acceptació de les diferències. Millorar el sentiment de pertinença al centre educatiu i el benestar emocional contribueixen a la disminució dels conflictes i a la millora del clima escolar i dels aprenentatges.

L'aprenentatge sempre requereix d'acompanyament, intercanvi d'idees, afectes i conflictes. Com hem indicat, les competències vinculades amb el desenvolupament d'una convivència positiva són de caire emocional, moral, social i cognitiu. No són específiques de cap assignatura, sinó que s'han de treballar de manera transversal i han d'impregnar el clima i la cultura de centre. Amb aquest objectiu, l'INSTITUT aconsegueix la tasca que té encomanada centrant-se en els tres àmbits següents:

- convivència,
- coeducació (igualtat, i diversitat sexual i de gènere),
- benestar emocional i físic.

V. ACCIONS PER DESENVOLUPAR LES FUNCIONS

L'Institut du a terme diverses accions en cada un dels àmbits següents: convivència, coeducació (igualtat i diversitat sexual i de gènere) i benestar físic i emocional, les quals s'expliquen a continuació.

La pàgina web de Convivèxit, així com la xarxa social Instagram és un espai on compartim recursos, notícies i anunciam les novetats en tots els àmbits.

En l'àmbit de la coeducació, destaquen el Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022 i el projecte d'inversió «Assessoria tècnica per dinamitzar i implementar la coeducació i la prevenció de les violències masclistes als centres educatius de les Illes Balears». L'Institut Balear de la Dona (IBdona) i la Conselleria d'Educació i Formació Professional pactaren aquestes iniciatives durant el curs 2018-2019, amb l'objectiu de dinamitzar i implementar la coeducació i la prevenció de les violències masclistes als centres educatius de les Illes Balears. Amb aquestes iniciatives es compleix allò que estableix la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, i els objectius del Pacte d'Estat contra les Violències Masclistes.

En relació a l'àmbit del benestar, el curs 2021-2022 ha esdevingut un curs molt complicat i amb una elevada activació de Protocols de Risc Autolític. La conseqüent situació de malestar i ansietat viscuda pel col·lectiu docent va originar la necessitat d'un acompanyament per part de persones expertes. En aquest cas, es va col·laborar amb l'Observatori del Suïcidi fent xerrades sobre el tema del malestar emocional en infants i adolescents, les conductes autolesives i les conductes autolítiques, dirigides a tota la comunitat educativa, i en especial, al professorat dels centres educatius.

1. PREVENCIÓ: FOMENT DE BONES PRÀCTIQUES

1.1 Convivència

1.1.1 Web i recursos didàctics de convivència

Es van elaborar diferents materials:

a) Targetes de comunicació restaurativa amb la ruta de la declaració afectiva.

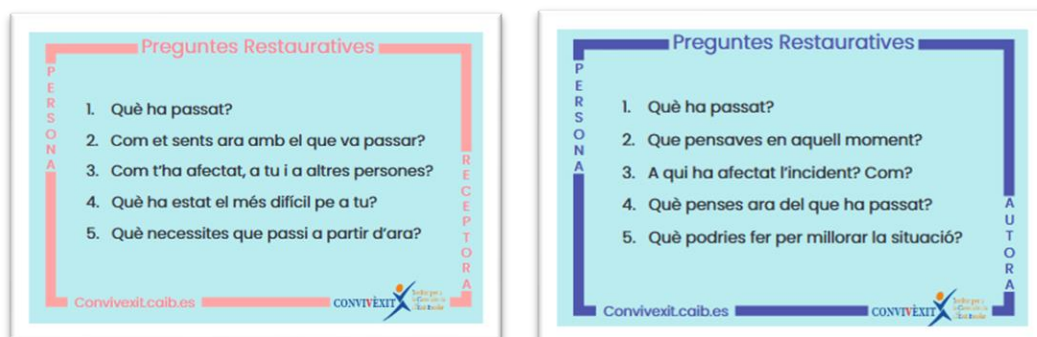
IMATGE 1. Targeta de comunicació mitjançant la declaració afectiva

Nova elaboració, segons les passes de comunicació del paradigma de la comunicació no violenta de Marshall B. Rosenberg. Es troba a la nostra web i es pot descarregar en format butxaca o en mida foli.

b) Targetes amb les preguntes restauratives. Per una cara hi són les preguntes a fer a la persona receptora del fet i per l'altra, les preguntes a fer a la persona presumpta autora dels fets.

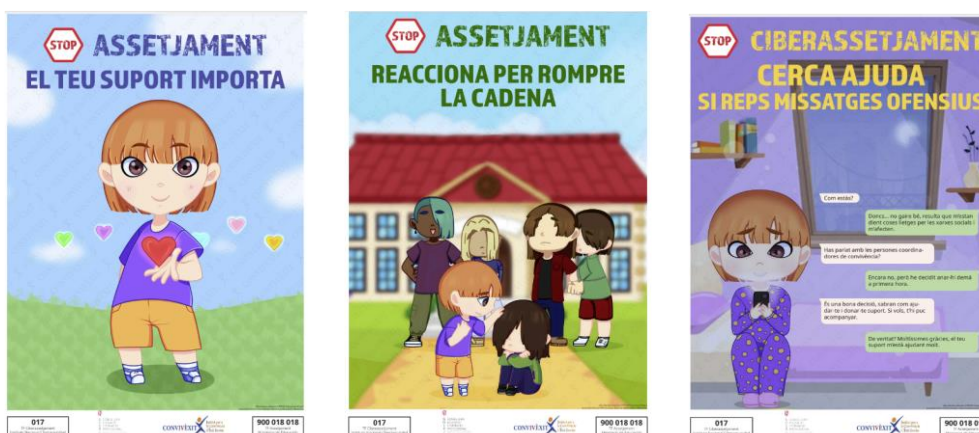
IMATGE 2. Targetes amb les preguntes restauratives

És un nou model i s'ha reelaborat amb un llenguatge més inclusiu. Es troben a la nostra web i es poden descarregar en format butxaca o cartell.

c) Propostes didàctiques per treballar l'assetjament i el ciberassetjament amb l'alumnat d'Educació Primària i Secundària. S'han editat tres pòsters sobre assetjament i ciberassetjament. L'objectiu és treballar la prevenció de l'assetjament i ciberassetjament en els centres escolars amb noves propostes. Les imatges i el disseny l'han elaborat dos estudiants en pràctiques de l'IES Josep Maria Llompart. Els pòsters s'han repartit als centres educatius el setembre de 2022, juntament amb materials didàctics en format digital, tals com diferents sessions en format cercle, amb una presentació que l'acompanya, i diverses i variades infografies.

IMATGE 3. Pòsters de difusió i prevenció de l'assetjament i ciberassetjament

1.1.2. Programes i altres activitats de l'Institut en convivència

- a) **Participació en la I Jornada sobre violència i altres problemàtiques de la infància i adolescència a les Illes Balears, organitzada per la fundació ANAR al mes de novembre.**

IMATGE 4. Participació en la I Jornada de la fundació ANAR al centre Flassaders de Palma

- b) **Participació en el VII Congrés Estatal de Convivència: *Aprender a Convivir*, organitzat a la Rioja el mes d'abril.**

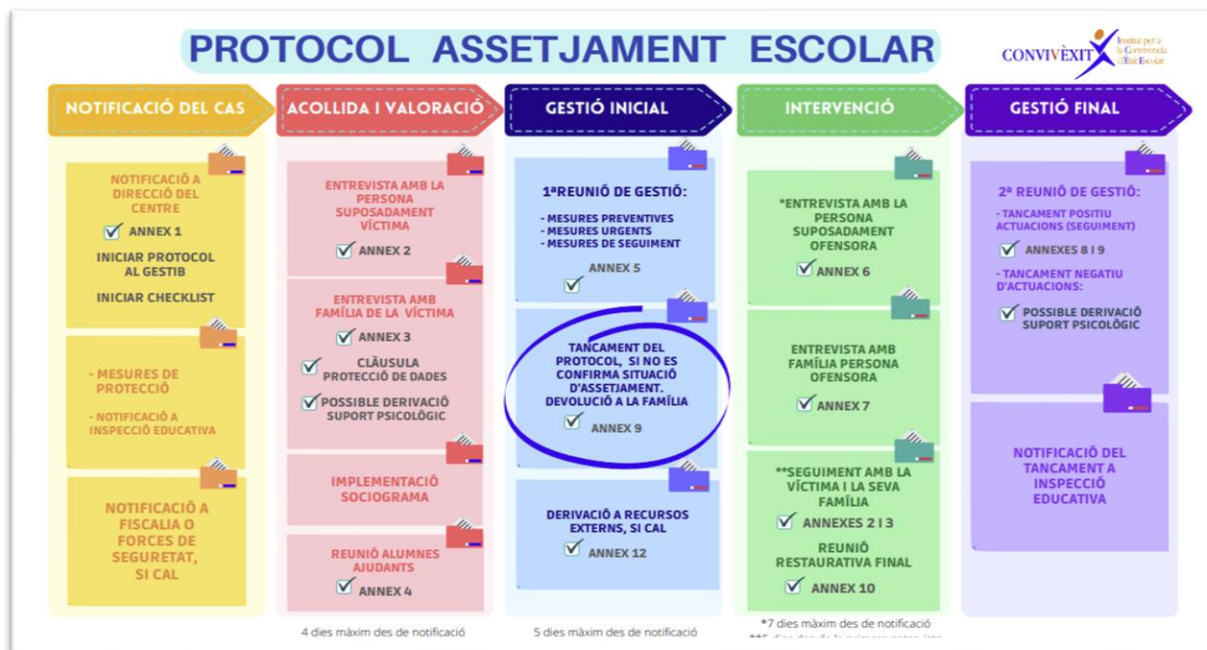
1.1.3. Activitats de formació sobre convivència organitzades per l'Institut

Atesa la possibilitat de fer activitats de formació presencial i, a més, de continuar amb la formació a través de la connexió en línia, s'han afavorit les dues modalitats de formació per atendre millor totes les necessitats del professorat.

- a) **Prevenció, detecció i intervenció en casos d'assetjament i ciberassetjament escolar.**
- Durada: 12 h
 - Formadores: Cànida Enciso Figueroa, orientadora; Victòria Picó Aguilar, orientadora, i Ajo Monzó Almirall, psicòloga i experta en ciutadania digital i joves.
 - Participants: 53 persones inscrites.
 - Continguts:

- El protocol d'actuació respecte a l'assetjament i ciberassetjament escolar de la Conselleria d'Educació i Formació Professional.
- La prevenció de l'assetjament i el ciberassetjament escolar des del Pla de Convivència.
- Elements i eines d'identificació de situacions d'assetjament i ciberassetjament escolar.
- Estratègies d'intervenció en casos d'assetjament i ciberassetjament escolar.

IMATGE 5. Esquema del Protocol d'assetjament de les Illes Balears

b) Creació i manteniment d'un servei de mediació entre iguals.

- Durada: 21 h
- Formadores: Àngels Garcia Cunyat i Juana Olivares Abellan, professores de secundària amb formació i experiència en mediació i PR.
- Participants: 24 persones inscrites.
- Continguts:
 - Funcionament del servei de mediació del centre.
 - Creació de grup.
 - Repàs dels blocs de continguts i activitats: Comprensió del conflicte, Comunicació oberta, Expressió d'emocions i sentiments, Habilitats de pensaments, Participació activa, Convivència pacífica, Procés de mediació.
 - Proposta de millora de la difusió, implementació i eficàcia del servei de mediació escolar.

c) Formador/a en pràctiques restauratives.

- Durada: 36 h
- Formadors: Vicenç Rul·lan Castanyer i Ricard Vila Balaguer, formadors de formadors/es en pràctiques restauratives.
- Participants: 23 persones inscrites.
- Continguts:
 - El conflicte com a oportunitat (conflicte i emocions).
 - Components bàsics d'una educació restaurativa.
 - Els cercles de comunicació.

- L'espectre de les pràctiques restauratives.
- L'escolta activa i les expressions afectives.
- Les preguntes restauratives.
- La finestra de la disciplina social i el procés just.
- El cercle restauratiu i les reunions formals.
- Pedagogia restaurativa i la seva aplicació en la formació.

d) Temps de cercles PROA +.

- Durada: 12 h
- Formadors: Blanca Moll, Betlem Mora, Dolors Lafarga, Marta Servera, Ricard Vila, Anabel González, Francesc Melià, Pere Vargas, Present Ortiz, Silvia Machase, Àngels Garcia, Juana Olivares, formadors/es en pràctiques restauratives.
- Participants: 166 persones inscrites (11 centres).
- Continguts:
 - La comunitat com espai de benestar, estratègies per crear-la.
 - L'escolta activa i les expressions afectives.
 - Els cercles de comunicació.
 - El conflicte com a oportunitat (conflicte i emocions).
 - Les preguntes restauratives.
 - La finestra de la disciplina social i el procés just.

e) Aprofundiment per a formadors/es en pràctiques restauratives en la comunicació no violenta.

- Durada: 8 h
- Formadores: Thaïs Puig Porras, formadora de comunicació no violenta.
- Participants: 20 persones inscrites.
- Continguts:
 - Revisió i propostes de millora del model formatiu de la formació bàsica.
 - Repàs dels elements que la componen:
 - ✓ Aspectes preventius: dinàmiques de cohesió grupal i cercles de diàleg.
 - ✓ El repertori de les pràctiques restauratives: escolta, expressions afectives, conversa i diàleg restauratiu, des de la comunicació no violenta (CNV).
 - Revisió i noves propostes dels materials de suport a la formació.
 - La filosofia, la teoria i la política de la CNV.
 - Canvi de paradigma de la comunicació.
 - La pràctica de la CNV (exposició de fets, identificació dels sentiments i les necessitats i realització de la petició, no de l'exigència).
 - Estratègies per aplicar i educar en la CNV.

IMATGE 6. Cercle dels docents participants de la formació en comunicació no violenta (CNV) celebrada a Eivissa

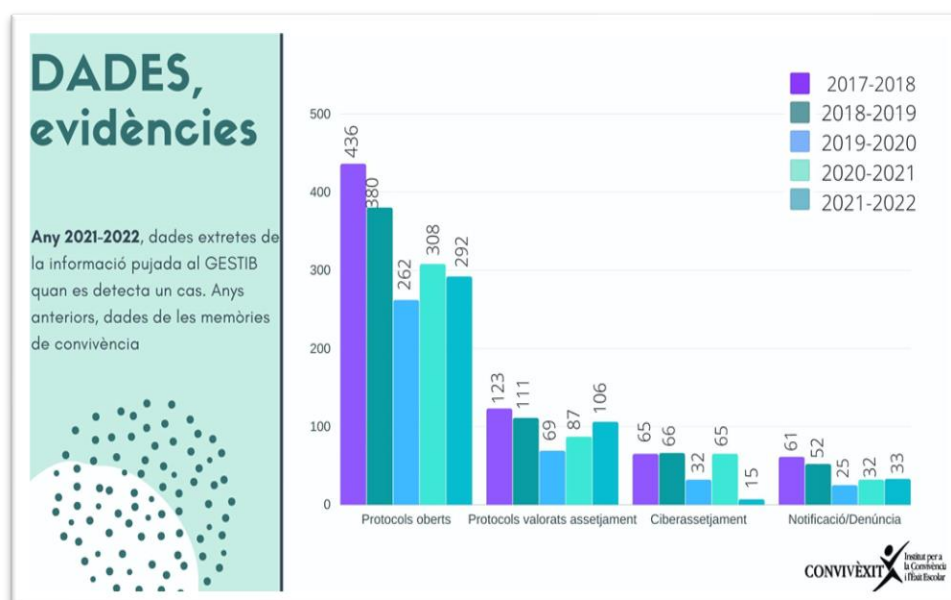
1.1.4. Protocol de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament i el ciberassetjament

El Protocol elaborat al 2016 és una gran eina per afrontar l'assetjament a les escoles. Permet donar una resposta multinivell, ràpida i eficaç, aturar l'assetjament, minimitzar l'impacte en les persones i millorar la convivència del grup. Els centres educatius estan molt conscienciats sobre la construcció d'entorns segurs amb tolerància zero a qualsevol tipus de maltractament, abús o discriminació. El professorat de cada vegada està més capacitat per detectar i acompanyar en aquests processos delicats i dolorosos. Malgrat això, és molt difícil eradicar aquesta xacra present al sistema educatiu i constant en les relacions entre les persones.

Cal destacar, que per primera vegada obtenim les dades sobre l'assetjament de manera totalment objectiva i fiable. S'han extret a través de les dades que l'equip d'orientació notifica, de manera prescriptiva a través del GestIB, quan gestiona un cas de presumpte assetjament. En els cursos anteriors es varen obtenir a través de qüestionaris de valoració sobre la convivència en el centre que es responien a final de curs, en els quals era més fàcil perdre o confondre alguna dada.

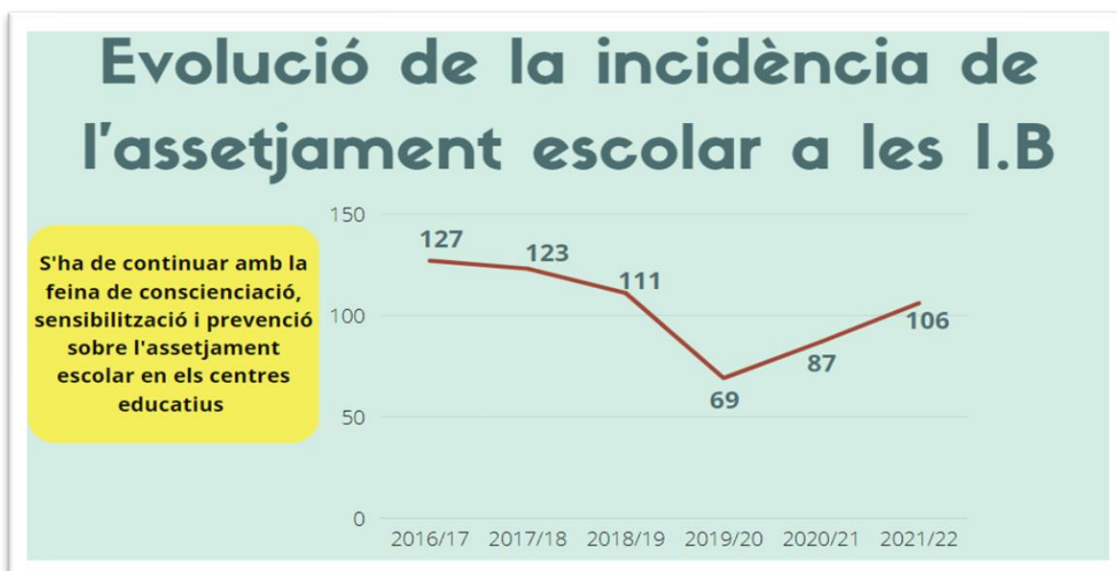
Durant el curs 2021-2022 es van obrir 292 protocols de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament escolar, dels quals 106 van ser valorats com a assetjament. En canvi, el 2019-2020 es van obrir 308 protocols dels quals 87 van ser valorats com a assetjament. S'ha passat de 87 protocols valorats com a assetjament el curs 2020-2021 a 106 el curs 2021-2022. Així i tot, les dades encara són inferiors a les del curs pre pandèmia 2018-2019, en què hi va haver 380 protocols oberts i 111 casos valorats com a assetjament. Per tant, encara que hi ha un descens, si es compara amb un any pre pandèmia s'ha de continuar educant en la cultura de pau i la no violència, en la resolució pacífica de conflictes, en el bon tracte, en el respecte i, sobretot, en el rebuig de qualsevol tipus de discriminació, maltractament o violència.

GRÀFIC 1. Comparativa de dades sobre l'assetjament escolar des de 2017-2018 fins a 2021-2022

Les dades del curs 2020-2021 indiquen que, amb la notificació i l'activació del protocol, un 64 % dels casos s'han resolt positivament.

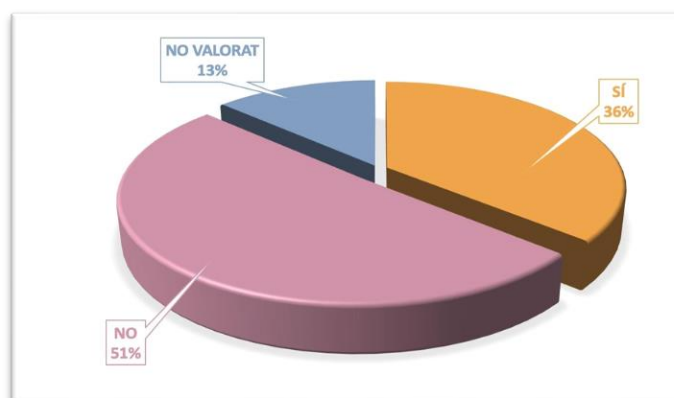
GRÀFIC 2. Dades de l'evolució de la incidència de l'assetjament escolar a les Illes Balears des de 2016-2017 fins a 2021-2022

En conclusió, es vol destacar que, segons les dades de l'Institut, al curs 2021-2022 hi va haver un increment de l'assetjament escolar respecte del curs anterior, però les xifres encara són millors que les del curs escolar 2018-2019, abans de la pandèmia.

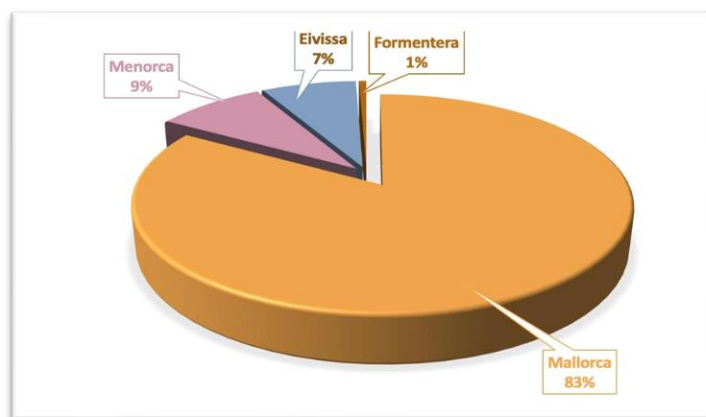
A continuació es representen diferents aspectes sobre l'assetjament: valoració dels casos, incidència per illes, sexe de les víctimes, etapa educativa, varietat de centres, tipologia de l'assetjament i, finalment, si hi ha hagut una notificació a la policia o una denúncia a la Fiscalia de Menors.

GRÀFIC 3. Valoració de les situacions de presumpte assetjament

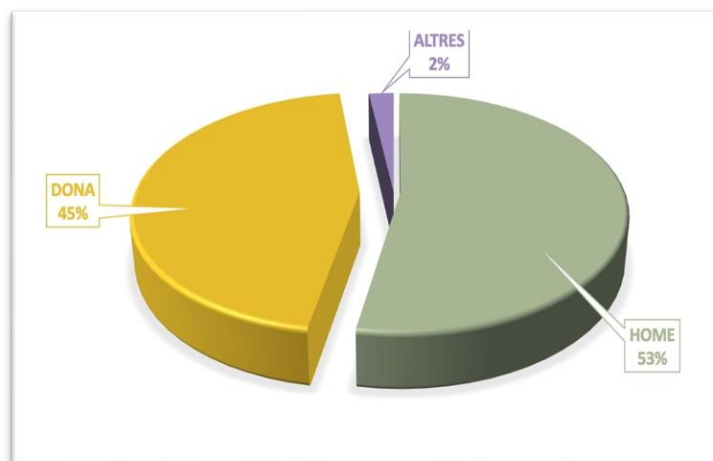

Es confirma que en un 36 % dels casos, 106, han patit una situació d'assetjament. En 51 %, 148 casos, es valora que no hi ha assetjament, i en un 13 %, 38 casos, ja no s'ha valorat perquè des de l'inici s'ha considerat un altre tipus de conflicte o situació.

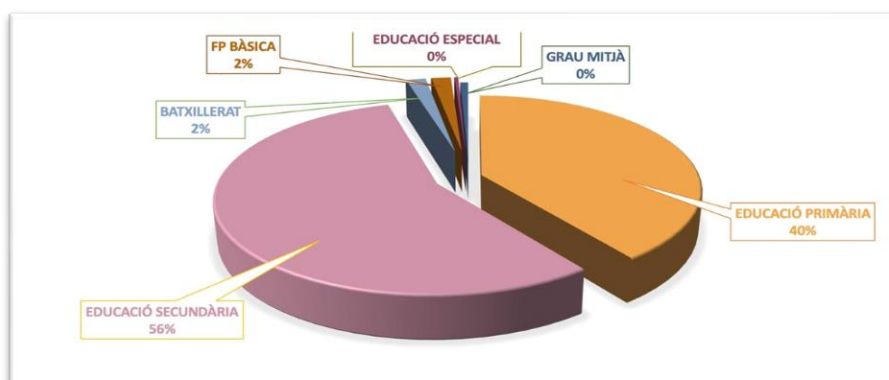
GRÀFIC 4. *Protocols d'assetjament i de ciberassetjament, classificats per illes*

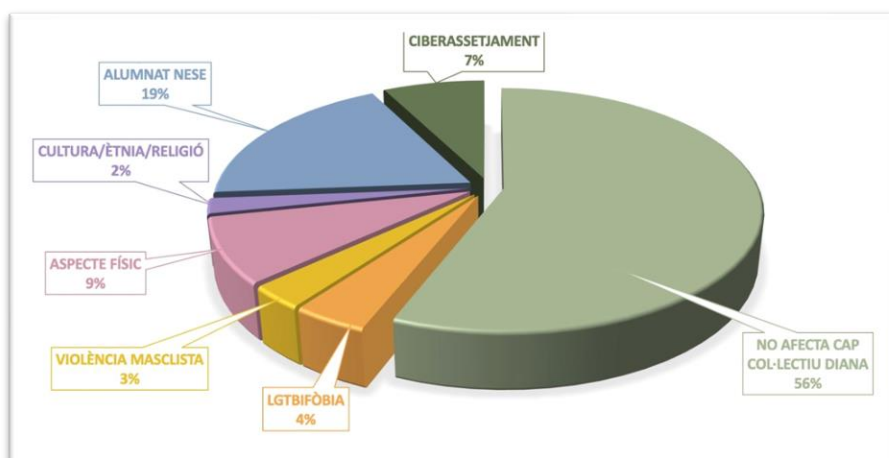
GRÀFIC 5. *Sexe de les persones que tenen un protocol d'assetjament obert*

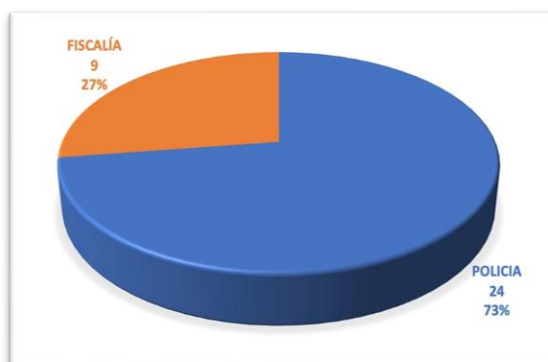
El nombre de dones amb un protocol d'assetjament obert, 132 dones, és inferior al nombre d'homes, 154. També hi ha 6 casos d'alumnes de gènere fluid o no binari.

GRÀFIC 6. *Etapa educativa en què s'han obert els protocols d'assetjament*

S'ha de tenir en compte que a l'educació primària hi ha 65.128 alumnes escolaritzats, i a l'educació secundària 46.261. Per tant, la incidència a l'educació primària és molt menor que a l'educació secundària.

GRÀFIC 7. *Tipologia de l'assetjament*

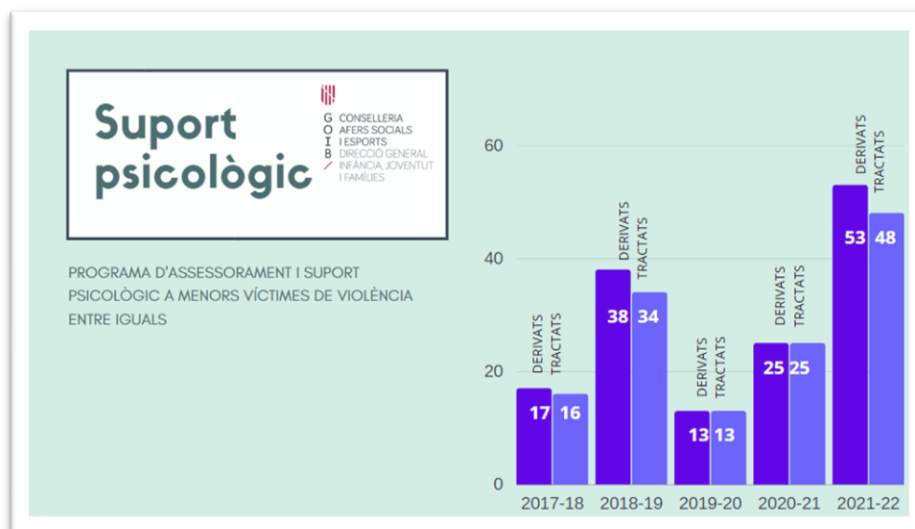
En un 56 % dels casos no hi ha un motiu clar per saber per què la persona és víctima d'assetjament. En un 9 % és per l'aspecte físic, i en un 19 % per ser alumnat NESE.

GRÀFIC 8. *Nombre de notificacions a la policia i denúncies a la Fiscalia de Menors*

CASOS DERIVATS AL SERVEI DE SUPORT PSICOLÒGIC DE LA CONSELLERIA D'AFERS SOCIALS I ESPORTS

Aquest servei es pot utilitzar sempre que s'inicia un protocol d'assetjament, sigui una sospita o sigui un cas confirmat. Dels 292 protocols iniciats, se n'hi van derivar 53, un 18,15 %. Pensam que és un servei especialitzat molt útil per dissenyar intervencions amb l'alumnat i les seves famílies. Consta de deu sessions enfocades a millorar l'autoestima de l'alumne i a treballar la resiliència, la competència social i emocional, etc., segons els casos. És un servei que els centres educatius, de cada vegada més, tenen en consideració.

GRÀFIC 9. Comparativa de la utilització del Servei de Suport Psicològic, des del curs escolar 2017-2018

1.2 Coeducació: igualtat i diversitat

IMATGES 7 i 8. CEIP Sa Graduada, de Maó, treballant la coeducació i celebrant la igualtat

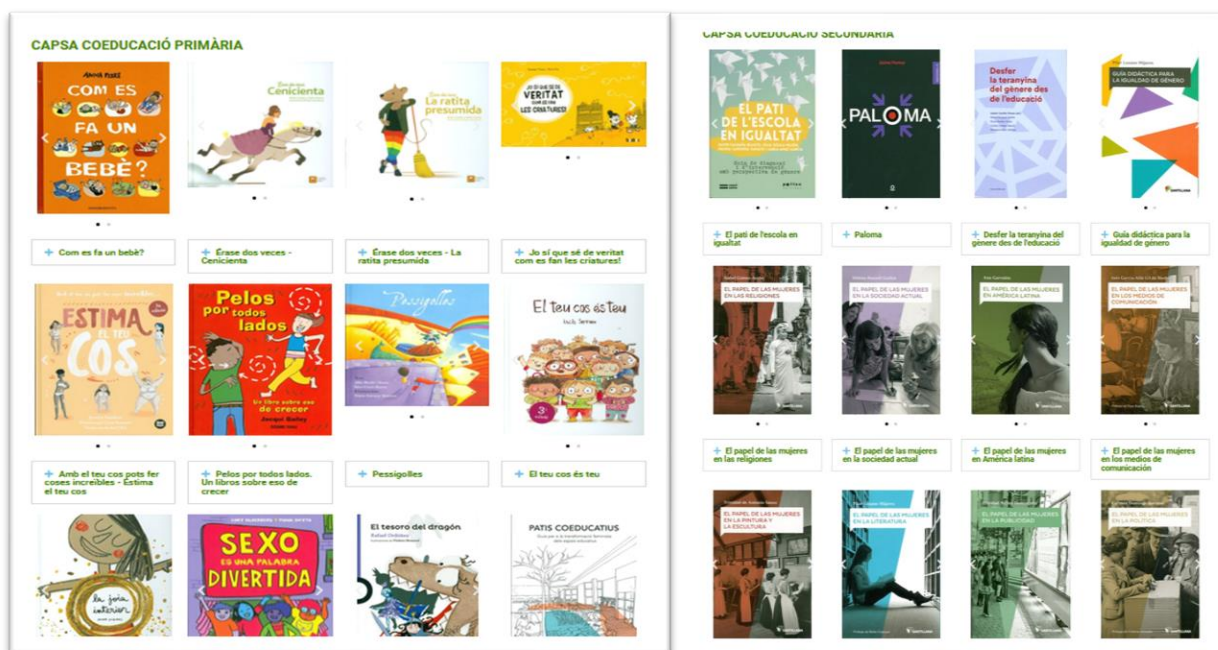
IMATGE 9. IES Ses Estacions en la celebració dels actes commemoratius del 25N

1.2.1 Web i recursos didàctics de coeducació-igualtat

S'han preparat 7 capsas sàvies amb contes de coeducació per deixar en préstec als centres educatius de primària i de secundària (4, a Mallorca; 1, a Menorca; 1, a Eivissa i 1 a Formentera). Està previst completar i ampliar els exemplars. Es pot accedir al formulari de sol·licitud al web d'*Educarecursos* del Servei d'Innovació Educativa a través de l'enllaç següent: <https://educarecursos.caib.es/capsa-coeducacio/>

IMATGE 10. Mostra dels contes que integren les capsas sàvies de coeducació

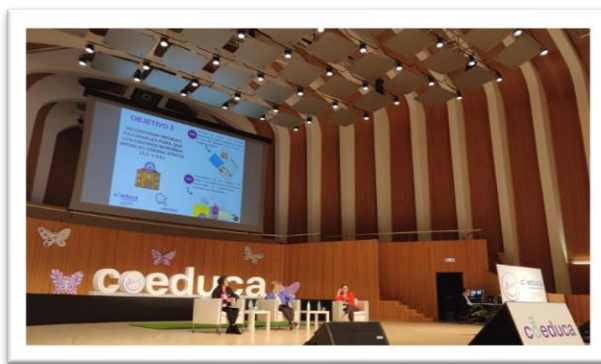

1.2.2. Programes i altres activitats de l'Institut en coeducació

A continuació es detallen les activitats de coeducació que es van dur a terme el curs 2021-2022.

A Participació en el congrés *Coeduca*, organitzat per la Comunitat Valenciana. El CEIP Sa Graduada, de Maó, va compartir la seva bona pràctica Coeducanços i Amanda Fernández va exposar la feina que s'impulsa a les Illes Balears sobre coeducació.

IMATGE 11. Participació en el congrés Coeduca celebrat a València

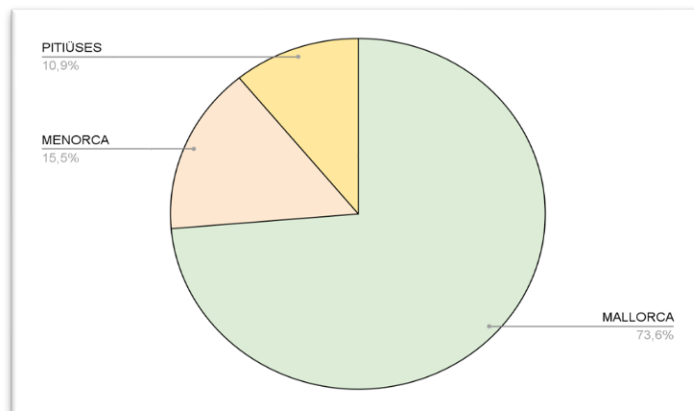
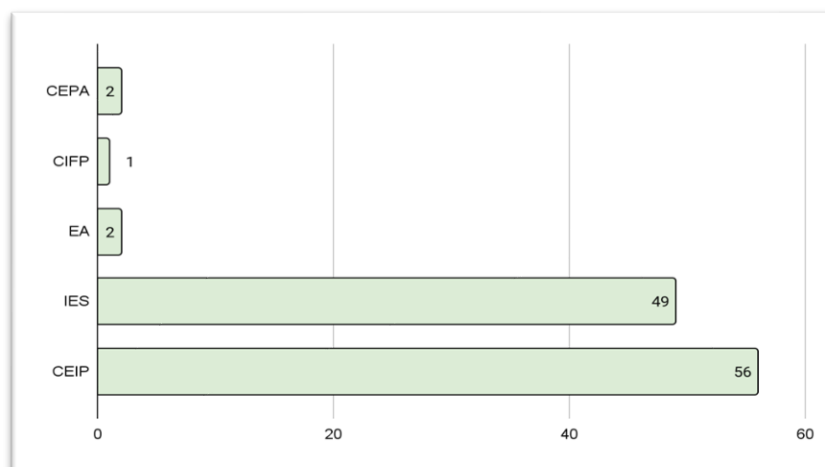

B Programa d'accions de sensibilització als centres educatius entorn al 25N, publicat en les resolucions següents:

- Resolució de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa i de la directora de l'Institut Balear de la Dona de dia 18 de maig de 2021 per la qual es convoquen els centres docents de titularitat pública que imparteixen ensenyaments no universitaris de les Illes Balears a participar al programa «Accions de sensibilització per a la promoció de la igualtat i la prevenció de la violència masclista als centres educatius en el marc dels projectes coeducatius de centre i de la celebració del 25 de novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, i el dia 8 de març, Dia Internacional de les Dones, per al curs 2021-2022».
- Resolució de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa i de la directora de l'Institut Balear de la Dona de dia 18 de maig de 2021 per la qual es convoquen els centres docents sostinguts parcialment amb fons públics (centres concertats) que imparteixen ensenyaments no universitaris de les Illes Balears a participar en el programa «Accions de sensibilització per a la promoció de la igualtat i la prevenció de la violència masclista als centres educatius en el marc dels projectes coeducatius de centre i de la celebració del 25 de novembre, i el dia 8 de març, per al curs 2021-2022».

Activitats en centres educatius de titularitat pública

Malgrat que es convivia amb la pandèmia i les dificultats afegides que això suposava per a l'organització quotidiana als centres, un total de 123 centres públics participaren en les activitats de commemoració del 25N. En concret, hi participaren 49 centres d'educació secundària; 56 centres d'educació infantil i primària; 2 centres d'ensenyament de persones adultes; 2 escoles d'art, i 1 centre integrat de formació professional que imparteix cicles formatius sobre igualtat.

GRÀFIC 10. Centres de titularitat pública que van participar en les accions del 25N, per illes**GRÀFIC 11.** Tipologia de centres de titularitat pública que participaren en les accions del 25N**TAULA 1.** Nombre d'alumnes que participaren en el 25N, per tipus de centre (Mallorca)

MALLORCA	Gènere de l'alumnat		
	Femení	Masculí	No binari
Tipus de centre			
1 CIFP	198	33	
1 CEPA	363	184	
40 CEIP	5.946	6.645	
38 IES	12.539	12.976	
80 centres educatius	19.046	19.838	

TAULA 2. Nombre d'alumnes que participaren en el 25N, per tipus de centre (Menorca)

MENORCA	Gènere de l'alumnat		
	Femení	Masculí	No binari
Tipus de centre			
1 EA	80	20	

1 CEPA	30	0	
8 CEIP	1.067	1.093	2
7 IES	2.206	2.310	3
17 centres educatius	3.383	3.423	5

TAULA 3. Nombre d'alumnes que participaren en el 25N, per tipus de centre (Eivissa)

EIVISSA	Gènere de l'alumnat		
Tipus de centre	Femení	Masculí	No binari
1 EA	117	68	-
8 CEIP	932	1.040	1
3 IES	555	703	1
12 centres educatius	1.604	1.811	2

TAULA 4. Nombre d'alumnes que participaren en el 25N, per tipus de centre (Formentera)

FORMENTERA	Gènere de l'alumnat		
Tipus de centre	Femení	Masculí	No binari
1 IES	178	209	1
1 centre educatiu	225	245	-
2 centres educatius	403	454	1

En total, les accions del programa han arribat a 24.436 alumnes de gènere femení, 25.526 alumnes de gènere masculí i 8 alumnes de gènere no binari de les Illes Balears.

Activitats en centres educatius concertats

Els 13 centres concertats que hi participaren durant el curs 2021-2022 podien sol·licitar 2 tallers, 1 obra de teatre i la caixa sàvia de llibres coeducatius. Tots els centres han fet ús de tots els recursos (9, a Mallorca, i 4, a Menorca).

TAULA 5. Activitats fetes als centres concertats que han participat en la celebració del 25N

Illla	centres	Llibres	Tallers	Teatre
Mallorca	9	X	X	X
Menorca	4	X	X	X

Totes les activitats oferides als centres educatius, tant el lot de llibres com les representacions teatrals, els debats a partir del visionat de les pel·lícules o les representacions teatrals, cercaven la sensibilització i la prevenció de les diferents formes de violència contra les dones.

C Taller «Noves masculinitats»

Formador: David Kaplún, antropòleg, formador, documentalista, expert en gènere, diversitat i violències.

El 24 de novembre de 2021, al CEP d'Inca, es va desenvolupar el taller «Noves masculinitats», que pretenia donar a conèixer formes positives de relació masculina i reflexionar sobre la instauració de la cultura del binarisme que naturalitza la violència. Hi participaren un total de 44 docents de totes les illes. Es va fer oferir mitjançant videoconferència amb Menorca i Eivissa.

IMATGE 12. Taller«Noves masculinitats», amb el ponent David Kaplún

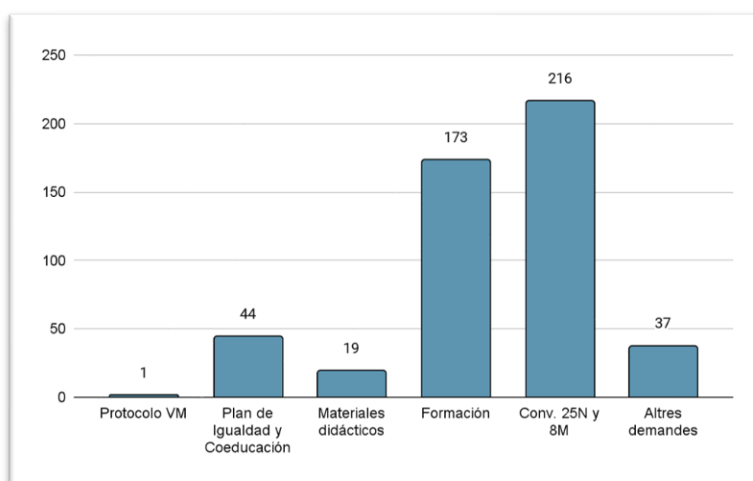

D Assessorament i suport a les persones responsables de coeducació dels centres educatius

Des de l'1 de gener fins al 25 de juliol de 2022 les assessores han enregistrat les sessions d'assessorament i suport fetes als centres educatius.

Per una banda, s'han assessorat els centres educatius en l'elaboració del Pla d'igualtat i coeducació (PIC), així com en la incorporació de la coeducació al Projecte Educatiu de Centre Coeducatiu i la resta de documentació del centre. També s'ha ofert assessorament i estratègies en relació a l'articulació i la dinamització PIC, així com estratègies per implicar la comunitat educativa. Altres de les demandes que han fet els centres educatius han estat: formació, convocatòries de subvencions, materials, etc.

En total s'han realitzat 446 assessoraments en matèria de coeducació a les Illes Balears.

GRÀFIC 12. Assessorament en coeducació, segons la seva tipologia

E Col·laboració amb IBSTEAM

Col·laboració amb l'IBSTEAM en el Concurs per promocionar les vocacions científiques entre les dones.

F Participació al Fòrum Dona TIC

A partir de l'informe Dones TIC a les Illes Balears, 2021, elaborat per la Fundació BIT, es va tractar sobre la problemàtica de la bretxa de gènere en el sector tecnològic de les Illes Balears, s'exposaren els motius que la generen i es proposaren camins per pal·liar les desigualtats.

G Difusió dels tallers «Prevenció de l'explotació sexual»

Difusió dels tallers «Prevenció de l'explotació sexual» per realitzar als centres educatius de secundària, en concret a 2n i 4t d'ESO. Estan patrocinats per la Conselleria d'Afers Socials i Esport, i els han duit endavant tècniques de la Creu Roja.

Es varen fer cinc reunions presencials. Tres a Mallorca (Palma, Inca i Manacor), una a Menorca i una altra a Eivissa. Les especialistes en la temàtica i talleristes de la Creu Roja varen ser les responsables de la difusió i l'explicació dels tallers a les persones assistents.

IMATGE 13. Pòster de difusió dels tallers «Prevenció de l'explotació sexual»

1.2.3. Activitats de formació sobre coeducació organitzades per l'Institut

1.2.3.1. Activitats de formació sobre **igualtat** organitzades per l'Institut

Els programes formatius que l'Institut va organitzar durant el curs 2020-2021 són els següents:

a) El personal docent com a agent de coeducació

- Durada: 40 hores
- Formadors: Joan Carles Piñero i Lluïsa Ramis, assessors tècnics docents; Isabel Molina, Ana Ibáñez, Catalina Pons i Mercè Vázquez, tècniques d'IBdona.
- Participants: 93 docents de totes les Illes Balears.
- Continguts:
 - De les desigualtats en l'àmbit educatiu cap a la coeducació.
 - Conceptes bàsics.
 - Coeducació: Principis, recorregut històric, la igualtat a la normativa educativa.
 - Coeducació en el centre educatiu.
 - Llenguatge no sexista, espais coeducatius, currículum.
 - Diversitat sexual i de gènere.
 - Prevenció i detecció de les violències masclistes.
 - L'educació afectivosexual des de la perspectiva de gènere i la prevenció de l'LGTBI-fòbia.

b) Programa d'experiència formativa «Cap a la coeducació I» i «Cap a la coeducació II»

«Cap a la coeducació I»

- Durada: 40 hores
- Formadora: Aida Rivas
- Participants: 108 docents de totes les Illes Balears.
- Continguts:
 - La coeducació: concepte i reptes.
 - Construcció social de gènere.
 - Les relacions afectivosexuals.
 - Prevenció i detecció de les violències masclistes.
 - Programa «Amb tots els sentits».
 - El Pla de centre.

«Cap a la coeducació II»

- Durada: 40 hores
- Formadora: Aida Rivas
- Participants: 78 docents de totes les Illes Balears.
- Continguts:
 - Marc normatiu i documents de planificació i organització del centre.
 - Pla de difusió, motivació i implicació de la comunitat educativa.
 - Estratègies de difusió i motivacionals per a la implicació de la comunitat educativa.
 - Articulació i dinamització de xarxes coeducatives a cada illa a partir de les ja existents o creació de noves xarxes.

- Recull i comunicació de bones pràctiques.
- Pla d'igualtat i coeducació del centre.
- Pla de difusió i motivació del pla d'igualtat i coeducació.

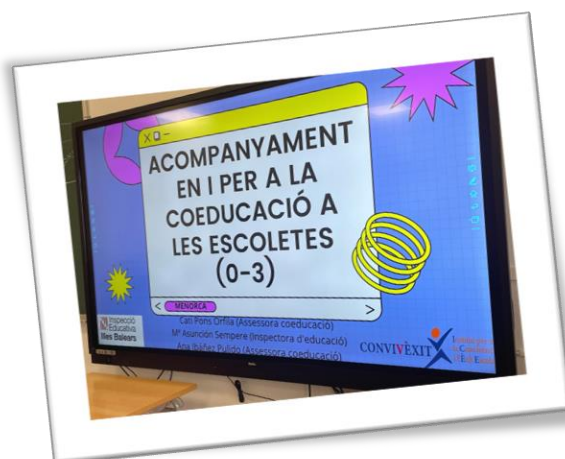
c) Consell Escolar

- Durada: 4 hores
- Formadores: Marta Franco i Maria Homar
- Participants: 71 persones (personal docent, famílies i altres) de totes les Illes Balears.
- Continguts:
 - Coeducació, diversitat sexual, familiar i de gènere.
 - Violències masclistes.
 - La corresponsabilitat de la comunitat educativa.

d) Programa «Acompanyament en i per a la coeducació a les escoles (0-3) a l'illa de Menorca»

- Durada: 8 hores
- Formadores: M. Assumpció Sempere, Cati Pons i Ana Ibáñez.
- Participants: 9 centres d'educació infantil de Menorca (1 concertat, 2 centres de la xarxa d'escoles infantils públiques i 6 escoles municipals).
- Continguts:
 - Pla de coeducació de les Illes Balears i normativa autonòmica.
 - Guió del Pla d'Igualtat i Coeducació del Departament d'Inspecció Educativa.
 - Document «Eines per al diagnòstic del Pla d'Igualtat i Coeducació de centre».
 - Els 8 de la coeducació.
 - Actituds del professorat i pràctica educativa.
 - Revisió d'àmbits de treball.
 - Anàlisi DAFO.
 - Pla de treball: objectius i actuacions.
 - Experiències de centres.

IMATGE 14. Presentació de la formació «Acompanyament en i per a la coeducació a les escoles (0-3) a l'illa de Menorca».

- e) Jornada La docència i la família en la prevenció de les violències sexuals**
Organitzada per IBdona en col·laboració amb Convivèxit i l'Ajuntament de Calvià, va tenir lloc els dies 10 i 11 de desembre de 2021 a l'auditori de Peguera.

Es van treballar els continguts següent: desenvolupar accions formatives i de reflexió en el marc dels actes del 25 de novembre, fomentar la prevenció de les violències sexuals, efectes de la pornografia en la infància i l'adolescència i proporcionar recursos educatius a docents i famílies. Hi participaren un total de 105 docents i se subvencionaren 15 places per a docents de Menorca i 10 per a docents d'Eivissa i Formentera.

IMATGE 15. Difusió de la jornada La docència i la família en la prevenció de les violències sexuals

1.2.3.2 Activitats de formació sobre diversitat sexual i de gènere organitzades per l'Institut

a) Protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*

- Durada: 8 hores
- Formador: Jan Gómez.
- Participants: 150 persones de totes les Illes Balears.
- Continguts:
 - Introducció a la diversitat sexual i de gènere.
 - Marc jurídic, nacional i internacional.
 - Protocol per a l'acompanyament de l'alumnat trans* als centres educatius de les Illes Balears.

b) Tutoria LGTBI

- Durada: 8 hores
- Formadora: Ana Ojea
- Participants: 151 persones de totes les Illes Balears
- Continguts:
 - Acrònim LGTBIQA+ i glossari de termes.
 - Les violències LGTBI-fòbiques.
 - Tipus de discriminació per orientació sexual i identitat de gènere.
 - Visibilitat de la realitat LGTBI+ i les seves aliances.
 - Educar de forma inclusiva i igualitària.
 - Marc normatiu.
 - Exemple pràctic: Programa d'Atenció a la Diversitat Sexual, d'identitat de gènere i familiar de l'IES Politécnico de Vigo.
 - Recursos educatius: guies i bibliografia.
 - Rede Educativa de Apoio LGTBIQ+ de Galícia.

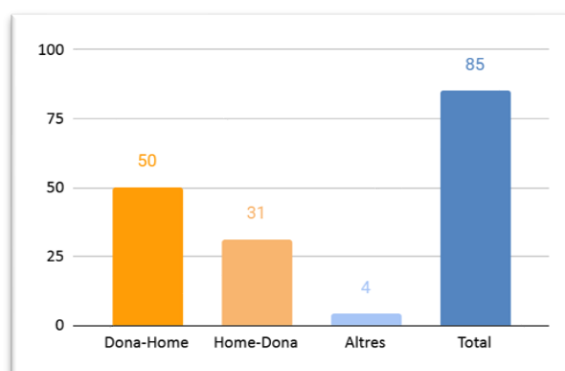
1.2.4. Protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*

En aquest apartat cal resaltar el reconeixement que ens otorgà BENAMICS en el mes de juny a la trajectòria i la feina de Convivèxit en el respecte a la diversitat sexual i de gènere i l'acompanyament a l'alumnat trans i les seves famílies, amb **el guardó del Siurell Rosa**.

Durant el curs 2021-2022 s'han sol·licitat 85 protocols que impliquen canvi de nom i tractament social diferenciat al gènere assignat; 4 sol·licituds s'identifiquen com a gènere *fluid* o *no binari*, identificat al GRÀFIC 29 com *altres*. 50 sol·licituds són de trànsit dona-home, i 31 de trànsit home-dona.

L'Institut ha assessorat en l'organització de l'atenció a l'alumnat trans*, quant a espais, activitats de convivència, materials per a la tutoria, prevenció i eradicació de l'LGBTI-fòbia i normativa legal, en tot allò estrictament educatiu. El protocol no té cap implicació clínica, tan sols té caràcter social i d'acompanyament en les necessitats que es generen tant en l'alumnat com en el professorat.

GRÀFIC 13. Número de sol·licituds d'activació del protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*, segons trànsit de gènere (curs 2020-2021)

1.3. Benestar físic i emocional

1.3.1. Web i recursos didàctics de benestar

Web

Al curs 2021-2022, aprofitant la reestructuració de la pàgina web de Convivèxit, i entenenent el pes i la importància de la gestió emocional en l'àmbit educatiu, s'ha creat un apartat específic sobre benestar emocional, amb quatre subapartats que integren les diverses dimensions que es treballen en els centres escolars i amb la comunitat educativa (Educació emocional, El dol, Les conductes autolítiques i Amb tots els sentis).

IMATGE 16. Visió de la pàgina web de benestar emocional

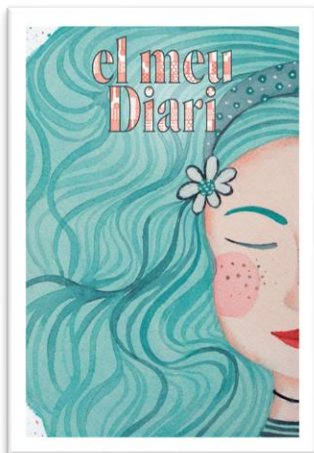
Dins cada un dels subapartats es poden trobar eines i recursos que faciliten la gestió, la regulació i la reparació socioemocional dels membres de la comunitat educativa:

- a) Educació emocional: programa per entrenar les habilitats de regulació i reparació socioemocional mitjançant l'atenció plena (per a alumnat d'educació infantil i primària), Capsa d'eines pel benestar emocional, Recursos i adreces d'interès, etc.
- b) El dol: guies d'actuació als centres educatius de les Illes Balears, recursos per a actuacions en els diferents cicles d'educació primària, adreces d'interès, etc.
- c) Conductes autolítiques: protocol d'actuació en cas de risc autolític en els centres educatius de les Illes Balears, guia per a la prevenció i el primer abordatge de la conducta suïcida en els centres educatius de les Illes Balears, material referent a les autolesions, adreces d'interès, etc.
- d) Amb tots els sentits: Programa d'educació afectiva i sexual en l'àmbit educatiu, a les etapes d'educació infantil i d'educació secundària.

RECURSOS DIDÀCTICS

L'Institut va elaborar els recursos referents a l'àmbit del benestar emocional següents:

- a) Un diari personal o dietari, dirigit al personal docent, en ell qual es poden recollir esdeveniments vitals i experiències pròpies, tot plegat com a eina personal per sintonitzar amb un mateix/a i també amb les altres persones. *El meu Diari* es va distribuir als centres educatius abans de Nadal, com a obsequi i reconeixement a la gran tasca i dedicació diària que els diferents equips educatius duen endavant amb l'alumnat i les seves famílies.

IMATGE 17. Quadern *El meu Diari*

- b) Guia didàctica amb propostes d'activitats per treballar continguts presents en el conte *Quixot i les emocions* de Carme Quetglas, docent. Es tracta d'una guia didàctica dirigida a l'alumnat d'educació infantil i 1r curs d'educació primària. La guia didàctica es troba al subapartat d'educació emocional de la web de Convivèxit, i el conte *Quixot i les emocions*, juntament amb *El meu Diari*, es va distribuir als centres educatius abans de Nadal.

IMATGE 18. Conte *Quixot i les emocions* i guia didàctica elaborada per Convivèxit

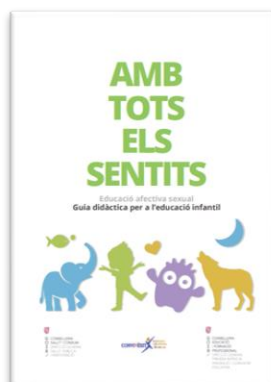
- c) Programa per a l'entrenament de les habilitats de regulació i reparació socioemocional mitjançant l'atenció plena, per a les etapes d'educació infantil i primària. Des de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar es va elaborar aquest programa, basat en l'experiència duita a terme al curs 2017-2018 en un centre d'educació infantil i primària de la zona del Pla de Mallorca, amb el desig d'inspirar i ser útil en la pràctica docent diària per potenciar el desenvolupament d'una consciència emocional i una capacitat de regulació en l'alumnat més grans. L'aplicació pràctica d'aquest programa de manera sistemàtica tindrà beneficis importants en el desenvolupament d'actituds positives, en l'autonomia emocional de l'alumnat i, evidentment, en la millora del clima i de la convivència escolar.

IMATGE 19. Coberta del programa en línia de Mindfulness per a les etapes d'educació infantil i primària

- d) *Amb tots els sentits.* Durant aquest curs s'ha editat la guia afectiva-sexual per educació primària, juntament amb la Conselleria de Salut. El tercer trimestre es varen fer cinc convocatòries per mostrar i explicar la guia a la comunitat docent. Tres reunions a Mallorca (Palma, Inca i Manacor), una a Menorca i una altra a Eivissa. Cada acte va anar acompanyat d'una presentació, per part de les autores de la guia, i de l'obsequi del material a les persones assistents; per una altra banda, es va distribuir un exemplar a cada centre educatiu.

IMATGE 20. Coberta de la guia *Amb tots els sentits* per a educació infantil

- e) *Bones pràctiques per a l'acollida d'infants refugiats als centres educatius de les Illes Balears i Recull de material per a l'acollida d'infants refugiats.* Des de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar es fa palès que qualsevol infant que inicia la seva escolarització en un moment diferent al començament d'una etapa clau, s'enfronta a situacions d'adaptació que suposen un repte i que l'acollida d'infants i adolescents refugiats als centres educatius de les Illes Balears requereix d'un compromís per fomentar la cultura de comunitat integradora, per afavorir una atenció integral, i acompanyament que els garanteixi benestar personal i social.

Convivèxit va elaborar un document de bones pràctiques per a l'acollida d'infants refugiats procedents d'Ucraïna, així com un recull de material. Els documents estan disponibles a la web i, paral·lelament, s'enviaren a tots els centres educatius de les Illes Balears mitjançant el Gestib.

IMATGES 21 i 22. Cobertes dels documents allotjats al web de Convivèxit: Bones pràctiques per a l'acollida d'infants refugiats als centres educatius de les Illes Balears i Recull de material per a l'acollida d'infants refugiats

- f) *Posts pel benestar emocional.* Durant tot el curs 2021-2022 Convivèxit ha publicat, cada dilluns, a la xarxa social Instagram de l'Institut (@convivexit) unes píndoles d'intel·ligència emocional en format de *post*, amb l'objectiu de posar èmfasi en aspectes clau de la salut emocional de la comunitat educativa. Al final del curs 2021-2022 es va fer un recull de tots els *posts* publicats i es posaren a disposició dels centres educatius a la web de Convivèxit, al subapartat d'educació emocional.

IMATGE 23. Recull posts sobre benestar emocional

- g) *Tríptics sobre recomanacions per als centres educatius sobre casos greus relacionats amb conductes autolítiques:*

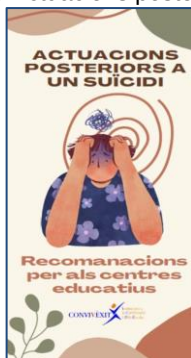
— *Recomanacions d'acolliment i acompanyament a l'alumnat i les seves famílies amb protocol de risc autolític activat.*

IMATGE 24. Tríptic Recomanacions d'acolliment i acompanyament a l'alumnat i les seves famílies amb protocol de risc autolític activat

- *Actuacions posteriors a un suïcidi.* Recomanacions sobre què fer en un centre educatiu en situacions tan greus i estressants. Se centra en suggeriments per treballar amb el grup d'alumnes, amb la família, i amb el claustre de professorat.

IMATGE 25. Tríptic Actuacions posteriors a un suïcidi

1.3.2. Programes i altres activitats de l'Institut en benestar

A) 1, 2, 3 emoció!

Signatura, a l'abril de 2022, del Conveni de col·laboració per a la integració del *moodle* de la formació en línia per a docents del programa *1,2,3,emoció!* de l'Agència de Salut Pública de Barcelona al *moodle* de formació en línia de la Conselleria d'Educació i Formació Professional del Govern de les Illes Balears. Des de l'Institut es considera que l'aplicació de programes d'educació emocional a les escoles és efectiva per millorar les habilitats interpersonals dels infants, la qualitat de les relacions entre iguals i els adults i les competències cognitives, així com per incrementar la capacitat de resolució de conflictes.

El programa *1,2,3 emoció!* d'educació emocional per al segon cicle d'educació infantil està disponible a la web de Convivèxit. Està previst que l'edició de la guia i l'activitat formativa d'aquest programa es duguin a terme durant el curs 2022-23.

IMATGE 26. Coberta del programa "1,2,3 emoció!" que es distribuirà al professorat que participi en la formació

B) Amb tots els sentits

Amb tots els sentits és un programa perquè tot l'alumnat escolaritzat a les Illes Balears (futures persones adultes) adquireixin els coneixements, les actituds i les habilitats necessaris per viure la sexualitat de manera sana, segura i responsable, per establir relacions gratificants, igualitàries i no discriminatòries. Aquest programa ofereix eines per implementar una educació sexual integral positiva, completa i correcta, amb perspectiva de gènere, de manera continuada i adaptada a cada edat.

La implantació d'aquest programa als centres educatius de les Illes Balears és un dels eixos del Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022 i té com a finalitat que l'alumnat adquireixi les competències necessàries per viure la sexualitat amb plaer, satisfacció i de manera saludable. Tot el material es pot consultar a la pàgina web Salut Sexual de la Direcció General de Salut Pública i Participació.

El programa està dissenyat perquè tant els docents com altres agents socials i de salut que formen part de la comunitat educativa del centre l'implementin, amb la participació de l'alumnat i de les famílies.

Per facilitar la implementació veritablement efectiva es redacten les Instruccions de 21 de febrer de 2021 de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat educativa per al desplegament del Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022; en el document es fa referència a l'objectiu 4 («Ofertir una educació afectivosexual integral, amb perspectiva de gènere, que atengui la diversitat sexual, les diferents identitats de gènere i la diversitat familiar, i promoure l'establiment de relacions positives, saludables i igualitàries»), i a l'objectiu específic 4.1 («Incorporar el programa d'educació afectivosexual *Amb tots els sentits* al projecte educatiu de centre i a la programació general anual»).

Durant aquest curs s'ha editat la guia afectiva sexual *Amb tots els sentits* per educació primària. Una feina de col·laboració entre la Conselleria d'Educació i Formació Professional i la Conselleria de Salut i Consum. Les autores són 9 mestres d'educació infantil i dues infermeres del Departament de Sida i Sexualitat.

IMATGE 27. Acte oficial de presentació de la guia Amb tots els sentits d'educació infantil

IMATGE 28. Les autores de la guia a la sortida de l'acte de presentació, que va tenir lloc a la seu de la Conselleria d'Educació i Formació Professional

Durant el tercer trimestre es varen fer tres presentacions de la guia per al personal docent a Mallorca (Palma, Inca i Manacor), una a Menorca i una a Eivissa.

IMATGE 29. Presentació de la guia a Palma

Actualment hi ha un grup de mestres que elabora el material de primària, amb la previsió d'editar la guia durant el curs 2022-2023.

C) Xerrades sobre prevenció del suïcidi a la infància i l'adolescència.

Des de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar en col·laboració amb l'Observatori del Suïcidi, conscients de la necessitat i la importància d'oferir informació i acompanyament als diferents agents i serveis implicats en situacions de risc autolític en els centres educatius, s'ha organitzat durant el curs 2021-2022 un cicle de xerrades adreçat a professionals dels centres educatius i altres agents implicats en el treball directe amb joves (treball social, educació social, orientació educativa, policies tutors, professionals centres de salut, etc.). De març a juny, s'han fet 6 xerrades: 4, a Mallorca; 1, a Menorca, i 1, a Eivissa i Formentera.

Les xerrades han estat a càrrec de Nicole Haber, psicòloga clínica, responsable de l'Observatori del Suïcidi i Coordinadora del Projecte Autònom de la Prevenció de la Conducta Suïcida del Servei de Salut de la Conselleria de Salut i Consum de les Illes Balears.

Els continguts de les sessions sobre la conducta suïcida han estat els següents:

- Quan es crea i què fa l'Observatori del Suïcidi.
- Mites sobre la persona amb ideació suïcida.
- Etiologia de la conducta suïcida.
- Factors de risc i de protecció.
- Senyals d'alarma.
- Pautes per a un primer abordatge.
- Espai de temps per dubtes i inquietuds.

Relació de xerrades realitzades. Total participants: 330 persones.

- Mallorca:
 - 9 de març, a la sala d'actes de l'Ajuntament d'Esporles. Participants: 60.
 - 15 de març, a l'IES Guillem Colom Casasnoves. Participants: 50.
 - 11 d'abril, al Teatre Municipal Catalina Valls de Palma. Participants: 30.
 - 1 de juny, a la sala d'actes de la Conselleria d'Educació i Formació Professional. Participants: 120.
- Menorca:
 - 9 de maig, a la seu del centre BIT. Participants: 40.
- Eivissa i Formentera:
 - 2 de maig, a la seu de la Universitat de les Illes Balears d'Eivissa. Participants: 30

IMATGE 30. Xerrada de Nicole Haber, a la sala d'actes de la Conselleria d'Educació i Formació Professional (8 de juny de 2022)

D) Participació en la Jornada de treball en xarxa de salut mental Catalunya-Balears.

IMATGE 31. Foto i programa de difusió de la Jornada de treball en xarxa de salut mental Catalunya-Balears

E) Participació en el congrés *Educación Emocional y Resiliencia*, a La Palma.

IMATGES 32 i 33. Taula rodona en què hi participà Amanda Fernández Rubí, directora general de Primera Infància, Innovació i Qualitat Educativa, i un dels missatges del Congrés

F) Acte de presentació de l'informe d'Unicef *L'impacte de la tecnologia a l'adolescència*.

IMATGE 34. Difusió de l'acte de presentació de l'informe d'Unicef *L'impacte de la tecnologia a l'adolescència*

L'estudi ha comptat amb la participació de 50.000 adolescents de tot el país. Els resultats són una fotografia molt precisa sobre com fan servir la tecnologia els nois i noies del nostre entorn i, especialment, sobre com es relacionen a través de les pantalles i els dispositius electrònics.

A l'acte de presentació hi participaren el responsable d'educació i drets digitals de la infància d'Unicef, dos alumnes de l'IES Binissalem, la degana del Col·legi Oficial d'Enginyeria Informàtica, i la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa que donaran les claus per interpretar les dades i les propostes d'actuació en els àmbits familiar, educatiu i polític.

IMATGE 35. Moment en què el conseller d'Educació i Formació Professional, Martí X. March, inaugura la jornada al Club Diari de Mallorca

G) Participació en les jornades «En pro de la salud y bienestar emocional de las personas jóvenes», organitzat per la Universitat Internacional d'Andalusia, a Baeza (Jaén), a l'agost. Convivèxit va explicar el panorama actual als centres educatius de les Illes Balears, com es treballa i quines estratègies de futur s'abordaran per promoure la salut mental.

IMATGE 36. Taula rodona en què hi participà Amanda Fernández Rubí, directora general de Primera Infància, Innovació i Qualitat Educativa

1.3.3. Activitats de formació sobre benestar organitzades per l'Institut

Les activitats de formació que s'han organitzat durant el curs 2021-22 en l'àmbit del benestar emocional han estat les següents:

- a) **Acompanyament de l'alumnat en la gestió de processos emocionals complexos.** Formació oferida en col·laboració amb el Col·legi Oficial de Psicologia de les Illes Balears (COPIB).
 - Durada: 13 h (5 sessions temàtiques de 2 h).

- Participants: 70 places per a tota la comunitat autònoma.
- Continguts i formadors:
 - Atenció i prevenció de les violències masclistes als centres educatius.
Formadora: Margarita París, psicòloga col·legiada.
 - Gestió del dol, pèrdues i traumes a l'escola.
Formador: Pablo Rodríguez, psicòleg col·legiat.
 - L'acompanyament emocional en els trastorns de conductes alimentàries en els centres educatius.
Formadora: Carmen Bermúdez de la Puente Andión, psicòloga col·legiada.
 - Addiccions a les TICS.
Formadores: Juana María Ribas i Shannon de Jesús, psicòlogues col·legiades.
 - Ansietat en l'àmbit educatiu.
Formadora: Sara Mesa León, psicòloga col·legiada.

b) Alfabetització emocional per a la convivència, mètode *En les seves sabates*.

Formació adreçada a centres educatius per iniciar-se en l'alfabetització emocional per de potenciar un model de convivència positiva. Conèixer el mètode d'alfabetització emocional a través del teatre *En les seves sabates*. Acompanyar i orientar el professorat en situacions complexes de caire emocional. Revisar els documents de centre i incorporar les competències socioemocionals on sigui necessari, d'acord amb l'autonomia de cada centre. Afavorir la innovació educativa i la implementació de millores a partir de l'aprenentatge entre iguals.

- Durada: 20 h
- Participants: 8 centres educatius (6, a Mallorca; 1, a Menorca, i 1, a Eivissa).
- Continguts i formadors: Continguts bàsics d'alfabetització emocional, identificació de les emocions; gestió de les emocions; empatia activa; escolta empàtica; resolució positiva de conflictes; mirada compassiva. Dinàmiques i recursos per implementar amb l'alumnat. L'actitud del docent a l'aula per alfabetitzar emocionalment. L'alfabetització emocional en les programacions generals i en els plans de convivència.
- Formadora: María Alecsia Ruiz Bello, formadora membre de *l'equip Escuela de Teatro de Conciencia*.

c) Prevenció, detecció i intervenció en casos de risc autolític i situacions d'ansietat. Formació oferida en col·laboració amb els professionals de salut mental de l'Hospital Universitari Son Espases (HUSE) amb la finalitat de donar a conèixer la Xarxa Assistencial de Salut Mental Infanto-Juvenil, el Protocol de Risc Autolític en els centres educatius, el procés de valoració i maneig de les autolesions, així com reconèixer trastorns d'ansietat en infants i adolescents.

- Durada: 8 h (3 h presencials a l'HUSE i 5 h a través de *moodle*).
- Participants: 75 places a Mallorca.
- Continguts i formadors: Dispositius d'IBSMIA. CoorEducasalutmental. Valoració maneig en situacions de risc de conductes autolítiques (entrevistes, quantificació i pla d'actuació). Valoració del menor amb autolesions: diagnòstic diferencial i

protocol de derivació. Estratègies d'intervenció i maneig en Trastorns d'ansietat en infants i adolescents. Formadores: Maria Pilar Gallego Reverte, infermera especialista en Salut Mental; Elisa Nadal Martí, psicòloga clínica d'IBSMIA, hospital de dia i programa regula de l'HUSE; Elisabet Vincent Tur, psiquiatra programa APS HUSE, i Neus Estelrich Costa, psicòloga clínica d'IBSMIA i programa APS HUSE.

d) Competències emocionals bàsiques, convivència i benestar físic i emocional.

Formació dirigida a presentar els trets fonamentals dels programes de facilitació de les competències emocionals bàsiques (Les emocions universals, la seva naturalesa, funció i regulació intel·ligent adequada. Harmonia i congruència entre pensament, sentiments i conducta a nivell intrapersonal. Actituds i comunicació assertives a les relacions interpersonals). Indicar la seqüenciació dels programes per etapes als centres educatius. Oferir recursos, metodologies i continguts per a les aplicacions i progressiu desenvolupament dels programes.

- Durada: 30 h presencials, a Mallorca.
- Participants: 16 participants de les 25 places oferides.
- Continguts i formador: Model essencial de competències emocionals. Consciència emocional, regulació i autonomia. Habilitats socioemocionals i habilitats per a la vida i el benestar. Importància de la comprensió i pràctica de les competències emocionals per part del professorat. Aplicacions i transferència a l'aula (infantil, primària i ESO). Eines d'avaluació i seguiment. Formador: Raül Genovès Company, doctor en Filosofia. Professor del Departament de Filosofia i Treball Social de la UIB. Codirector i coordinador dels Títols Propis de la UIB Expert Universitari en Autoconeixement, emocions i diàleg al segle XXI, i del Màster en Competències Emocionals.

1.3.4. Protocol d'actuació en cas de risc autolític detectat als centres educatius de les Illes Balears.

En el curs escolar 2021-2022 s'ha continuat amb l'aplicació del Protocol d'actuació en cas de risc autolític detectat als centres educatius de les Illes Balears, amb la novetat que des d'octubre de 2021 l'obertura del protocol es fa mitjançant el Gestib, per garantir així la confidencialitat de l'alumnat, ja que cada protocol s'identifica amb un codi de vuit lletres i números aleatoris i els documents prescriptius queden ubicats en el Gestib, la qual cosa evita el tràfic de dades personals en els correus electrònics.

S'ha fet evident que el Protocol d'actuació facilita les derivacions i la coordinació amb l'APS infantil i juvenil (equip d'atenció i prevenció del suïcidi en la infància i l'adolescència), i altres serveis sanitaris de salut mental, l'atenció primària i els professionals de l'educació; i s'ha posat de manifest que aquesta eina és eficient i necessària per respondre al malestar i a l'increment de problemes de salut mental en la infància i l'adolescència i, en concret, casos d'ideació suïcida, que la COVID-19 ha agreujat.

Des de l'Institut s'ha fet una tasca intensa i exhaustiva amb relació a les pautes i la gestió d'aquests protocols amb les persones que els activen des dels centres educatius, normalment orientadors, professionals tècnics de serveis a la comunitat (PTSC) i membres dels equips directius. En la majoria de casos, l'Institut actua com a canal de connexió entre els centres educatius i els serveis de salut, a través de la infermera que gestiona els casos. S'ha continuat, per tant, amb la coordinació estreta entre Convivèxit i la infermera, especialista en salut mental, que intervé en la gestió i la coordinació de

tots els casos que es detecten des dels centres escolars. S'han fet les derivacions oportunes s'han donat pautes d'abordatge als centres educatius, i s'ha mantingut la comunicació continua entre el centre, atenció primària, els serveis de salut mental i altres serveis que hi han estat implicats.

En el curs escolar 2021-2022 s'ha fet evident, de manera clara i contundent, que la salut mental a la infància i l'adolescència requereix atenció, cura i acompanyament especialitzats i que el bloqueig emocional que ha resultat de la COVID-19 i les seves conseqüències indirectes, han agreujat els problemes de salut mental en infants i joves.

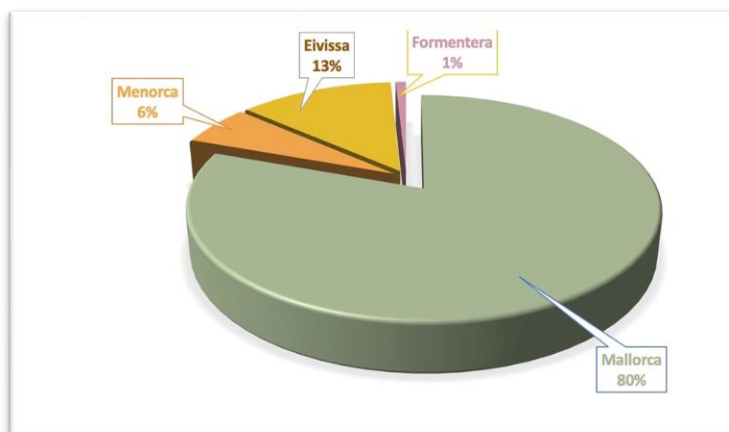
IMATGE 37. Protocol d'actuació en cas de risc autolític en els centres educatius

Anàlisi de casos registrats en el curs 2021-2022 (414 protocols oberts)

Es constata que els 80 % de casos derivats de conductes autolítiques tingueren lloc a Mallorca, seguida de molt enfora per Eivissa (13 %), Menorca (6 %) i Formentera (1 %).

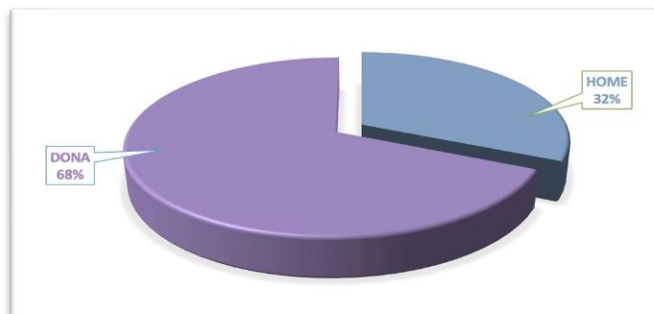
GRÀFIC 14. Casos registrats, per illes

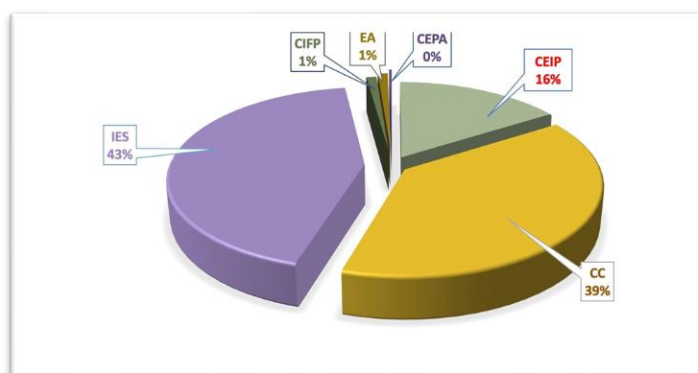
S'evidencia que el percentatge de casos registrats és significativament superior en nines (68 %) que en nins (32 %), i que el gruix de casos es concentra en l'etapa de d'educació

secundària (63 %). La resta d'etapes educatives registra un 23 % a l'educació primària, un 8 % al batxillerat, un 3 % als cicles de formació professional de grau mitjà, un 2 % a la formació professional bàsica i, finalment, un 1 % a l'educació especial.

GRÀFIC 15. Casos registrats, per sexe

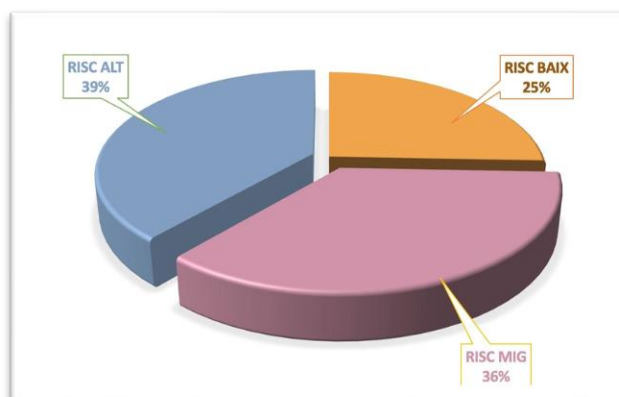
GRÀFIC 16. Casos registrats, per etapes educatives

Quant a la valoració del risc per part dels professionals dels centres educatius a l'hora d'obrir un protocol de risc autolític, s'ha de puntualitzar que té un caràcter sensiblement subjectiu que sovint està condicionat per la pròpia naturalesa de la situació i pot no coincidir amb el criteri sanitari. Així i tot, es considera que l'ànim i la intenció de protegir situacions de vulnerabilitat emocional en l'alumnat són prioritaris i, per tant, l'inici de rutes i itineraris d'atenció i acompanyament especialitzat, emmarcats en el protocol d'actuació en casos de risc autolític en els centres educatius, ha estat responsable i eficient.

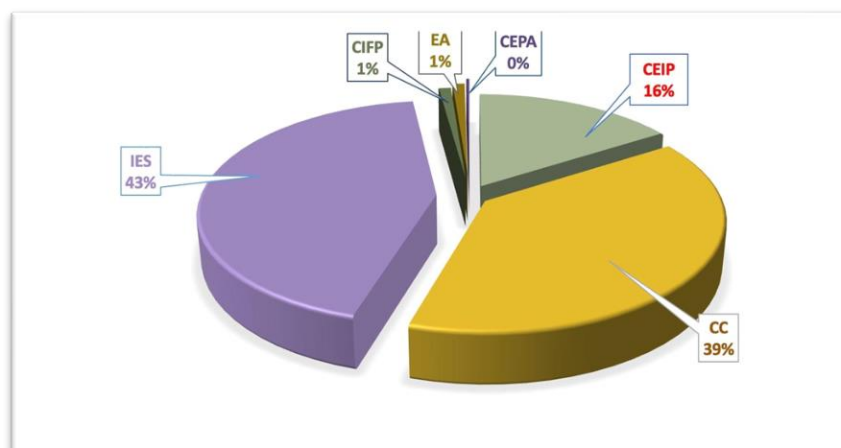
De tots els protocols registrats, un 39 % han estat valorats com a de risc alt; un 36 %, com a risc mitjà, i un 25 % com a de risc baix.

GRÀFIC 17. Casos registrats, segons el risc

Finalment, s'ha constatat que, dels 414 casos registrats, un 43 % dels protocols es varen obrir a instituts d'educació secundària; un 39 %, a centres concertats; un 16 %, a centres d'educació infantil i primària, i un 1 % a escoles d'art i centres de formació professional. S'ha de tenir en compte que durant el curs 2021-2022 hi havia 65.128 alumnes escolaritzats a l'educació primària i 46.261 a l'educació secundària segons les dades aportades pel GestIB.

GRÀFIC 18. Casos registrats, per tipologia de centres

S'ha de deixar constància que, del total de casos registrats al curs 2021-2022, hi va haver 2 suïcidis consumats, un a Mallorca i l'altre a Eivissa, que requeriren un acompanyament intens i continu als equip educatius dels respectius centres escolars; això no obstant, s'ha de remarcar que els dos tingueren lloc en període de vacances.

2. ACOMPANYAMENT I ASSESSORAMENT

La diversitat de l'alumnat, els efectes de la pandèmia, els conflictes interpersonals o l'assetjament escolar són fenòmens que generen malestar i dubtes sobre com intervenir en l'àmbit escolar. L'Institut ajuda i assessora la comunitat educativa per fomentar espais sans i segurs i per donar resposta a aquestes situacions i a d'altres necessitats.

Convivèxit, quan assessora i dona suport als centres educatius, empatitza amb l'estat d'ànim i la situació que relaten i intenta cobrir les seves necessitats ajudant de la millor manera possible en el moment en què ens confien les seves vivències i situacions. L'acompanyament, de vegades, és simplement una escolta activa, i d'altres, pot incloure suggeriments sobre estratègies, recursos o la recomanació d'altres serveis, professionals o suports especialitzats.

Durant el curs 2021-2022, hi va haver 554 demandes d'assessorament. Una quantitat molt superior al curs anterior, en què es registraren 195 demandes d'assessorament, i, fins i tot, molt superior als assessoraments fets durant el curs pre pandèmic 2018-2019, en què se'n feren 344. L'increment d'assessorament es justifica amb l'augment de diferents problemàtiques que afecten als menors després de la pandèmia i del confinament. S'ha de destacar l'increment de demandes per salut mental: malestar emocional, depressió, autolesions, conductes autolítiques, addiccions, etc.

Les demandes que arriben a l'Institut queden registrades quan estan directament relacionades amb la convivència, el foment de les relacions positives, la coeducació,

l'assetjament escolar, la cohesió de grup, la igualtat, la diversitat, el benestar emocional i els diferents protocols, com el de prevenció, detecció i intervenció contra l'assetjament escolar, el protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*, el protocol de prevenció de conductes autolítiques, etc.

Un dels principals objectius de l'Institut és empoderar els docents, els centres i la comunitat educativa, en general, en temes de convivència, benestar emocional i de coeducació, a partir del principi restauratiu que «les persones en conflicte o situacions complicades són les que estan més ben posicionades per trobar la millor manera de resoldre-ho per si mateixes».

A continuació es detallen les diferents variables relacionades amb les demandes ateses des de l'Institut.

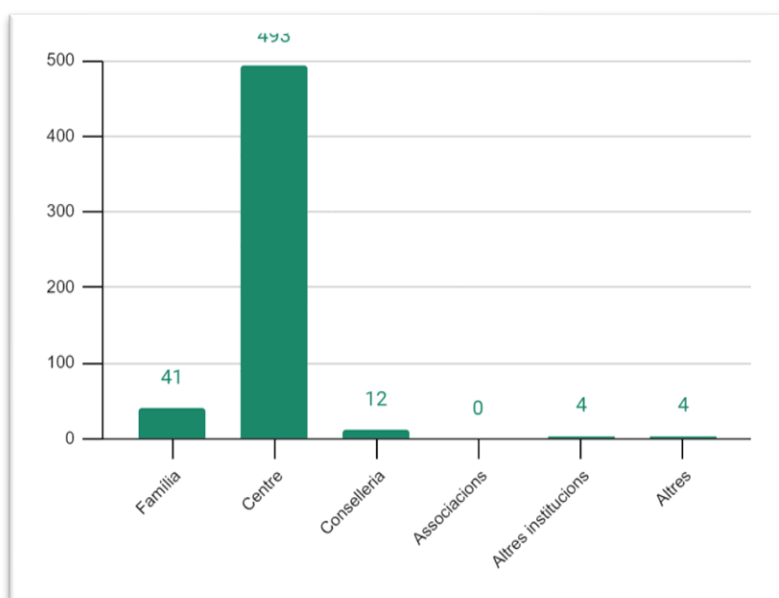
– ORIGEN DE LES DEMANDES FETES EL CURS 2021-2022

Pràcticament el 89 % de les demandes provenen dels centres educatius. A molta distància, en segon lloc, se situen les demandes fetes per les famílies, que representen un 7,4 % del total.

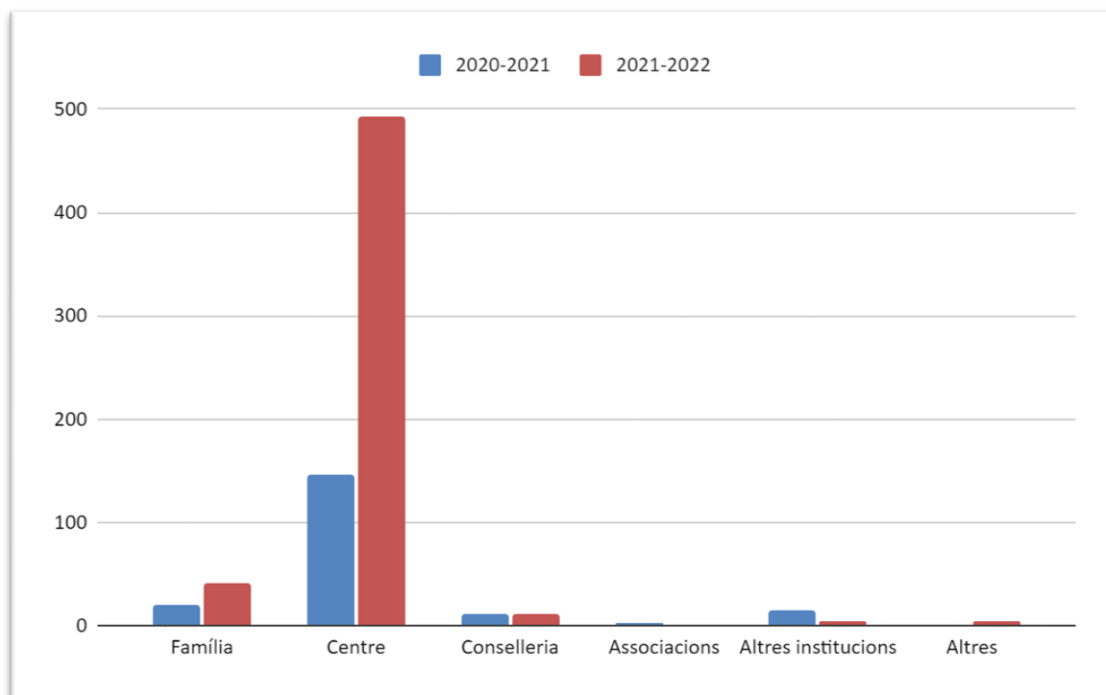
TAULA 6. *Origen de les demandes fetes el curs 2020-2021*

Família	41	7,40 %
Centre	493	88,99 %
Conselleria	12	2,17 %
Associacions	0	0,00 %
Altres institucions	4	0,72 %
Altres	4	0,72 %
Total	554	

GRÀFIC 19. *Origen de les demandes fetes el curs 2021-2022*

GRÀFIC 20. Comparativa d'origen de les demandes fetes el curs 2020-2021 respecte del curs 2021-2022

– ORIGEN DETALLAT DE LES DEMANDES FETES EL CURS 2021-2022

Les demandes provenen principalment dels centres educatius, dels respectius serveis d'orientació, i de la direcció; en tercer, lloc hi ha demandes de les famílies (més en concret, de les mares). El Departament d'Inspecció Educativa (DIE) també ha fet 11 demandes.

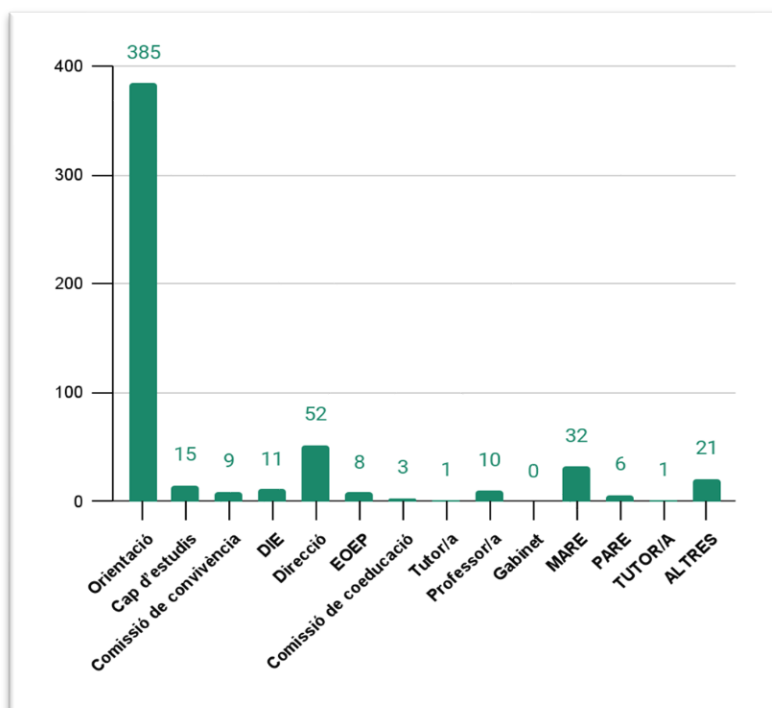
Es pot concloure que l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar es reafirma com un recurs important per als centres i les famílies a l'hora de gestionar situacions complexes del dia a dia de la comunitat educativa. Aquest curs hi ha hagut moltes consultes dels serveis d'orientació sobre l'activació i l'acompanyament del Protocol de risc autolític.

TAULA 7. Origen detallat de les demanades fetes el curs 2021-2022

Orientació	385	69,49 %
Cap d'estudis	15	2,71 %
Comissió de convivència	9	1,62 %
DIE	11	1,99 %
Direcció	52	9,39 %
EOEP	8	1,44 %
Comissió de coeducació	3	0,54 %
Tutor/a	1	0,18 %
Professor/a	10	1,81 %

Mare	32	5,78 %
Pare	6	1,08 %
Tutor/a	1	0,18 %
Altres	21	3,79 %
TOTAL	554	

GRÀFIC 21. Origen detallat de les demandes fetes el curs 2021-2022

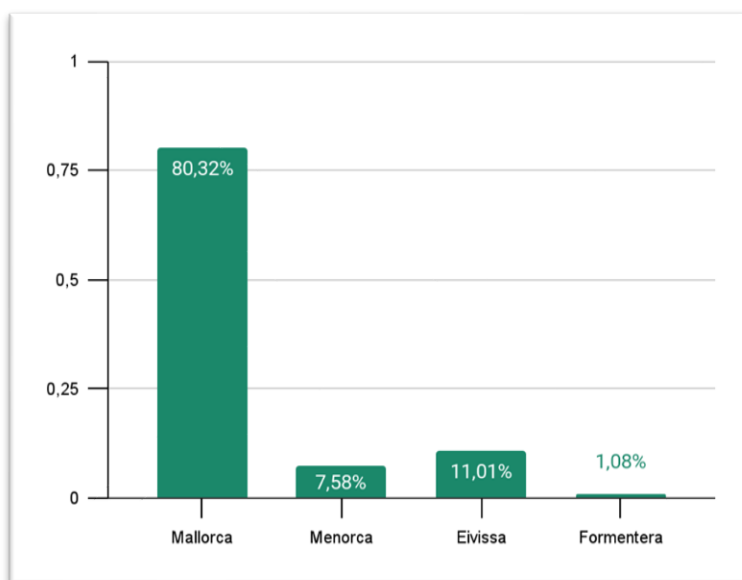
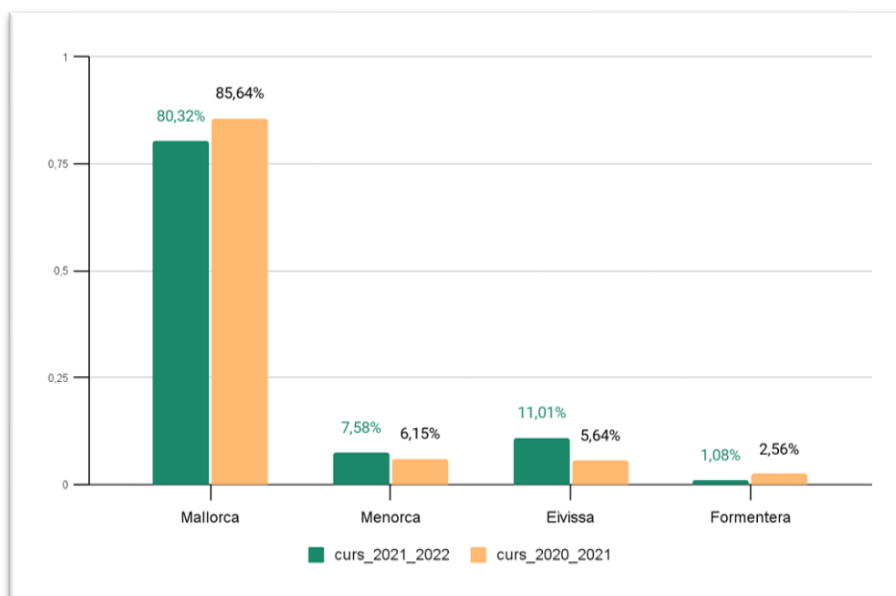

– DEMANDES PER ILLES (CURS 2021-2022)

El 80'32 % de les demandes corresponen a Mallorca. Es torna a confirmar la confiança i la consideració que té l'Institut com un recurs proper per part dels centres educatius de Mallorca. A Menorca, Eivissa i Formentera el fet de no tenir una seu física amb els corresponents assessors influeix en el menor nombre de consultes. De fet, ja fa anys que l'Institut, fruit de la necessitat existent expressada per la comunitat educativa, demana que hi hagi assessors tècnics docents de l'Institut en aquestes illes.

TAULA 8. Demandes per illes 2021-2022

Mallorca	445	80,32 %
Menorca	42	7,58 %
Eivissa	61	11,01 %
Formentera	6	1,08 %
TOTAL	554	100,00 %

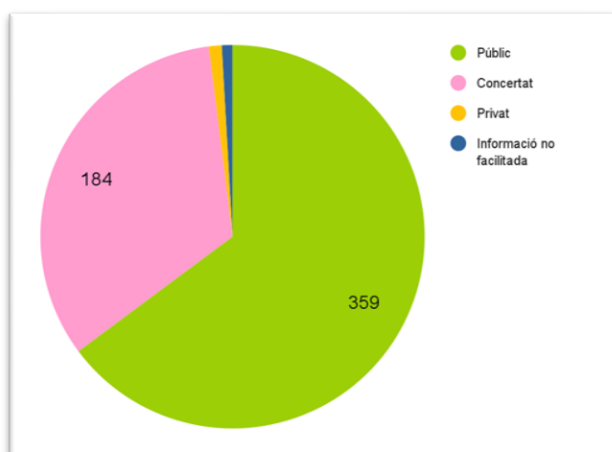
GRÀFIC 22. Demandes per illes (2021-2022)**GRÀFIC 23.** Comparativa de demandes per illes 2021-2022, respecte de 2020-2021

– DEMANDES PER TIPUS DE CENTRE FETES EL CURS 2020-2021

La majoria de les demandes provenen de centres públics (un 64,80 %). Un 33,21 % arriben de centres concertats. Els centres privats també utilitzen el recurs, sobretot en els casos de presumptes assetjaments i d'acompanyament a l'alumnat trans* i diversitat afectiva i sexual.

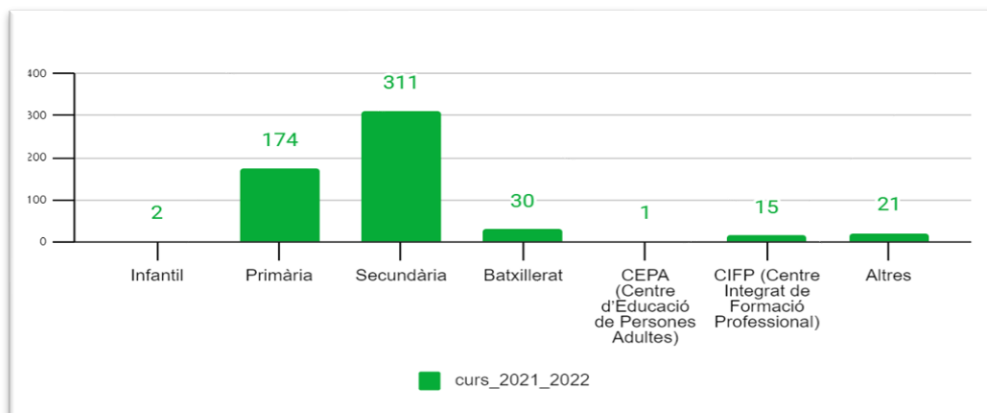
TAULA 9. Demandes segons el tipus de centre fetes el curs 2021-2022

Públic	359	64,80 %
Concertat	184	33,21 %
Privat	6	1,08 %
Informació no facilitada	5	0,90 %
TOTAL	554	100,00 %

GRÀFIC 24. Demandes segons el tipus de centre fetes el curs 2021-2022

– DEMANDES PER NIVELL EDUCATIU FETES EL CURS 2021-2022

Un gran nombre de demandes les han presentat els centres de secundària, un 56,14 %, davant un 31,41 % dels centres de primària (46,6 %). Han augmentat de manera molt significativa les demandes dels centres educatius on hi ha adolescents, alumnes en una franja d'edat molt vulnerable, i en una etapa amb molts de canvis físics i psicològics i, en alguns casos, de manera sobtada i imprevisible que generen crisi d'identitat, d'emocions fortes. La salut mental dels adolescents, segons ja s'ha comentat en diversos punt d'aquesta MEMÒRIA, s'ha vist considerablement afectada després de la pandèmia.

GRÀFIC 25. Comparativa de les demandes per nivell educatiu fetes el curs 2021-2022 respecte del curs 2020-2021

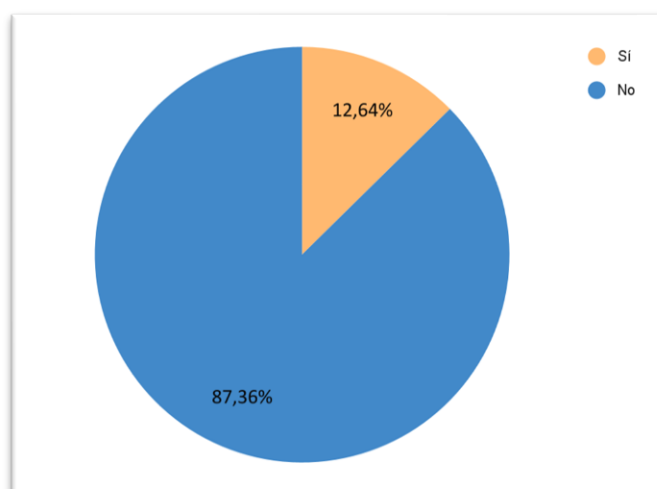
– DEMANDES DERIVADES AL DEPARTAMENT D'INSPECCIÓ EDUCATIVA EL CURS 2020-2021

El 26,15 % de les demandes han estat comunicades i/o derivades al Departament d'Inspecció Educativa (DIE). Solen ser casos o situacions complexes que requereixen feina conjunta des de diversos departaments.

TAULA 10. Demandes derivades al Departament d'Inspecció Educativa el curs 2021-2022 i el curs 2020-2021

Sí	70	12,64 %
No	484	87,36 %
Total	554	100,00 %

GRÀFIC 26. Demandes derivades al Departament d'Inspecció Educativa el curs 2021-2022

– TIPOLOGIA DE DEMANDES D'ASSESSORAMENT

En el curs escolar 2021-2022 s'ha fet evident que hi ha hagut moltíssimes demandes d'assessorament. Això fa suposar que, de cada vegada més, la comunitat educativa coneix el servei que ofereix l'equip de Convivèxit i que hi confia. Totes les tipologies de demandes han augmentat en número de consultes; s'ha de remarcar, però, especialment, les relacionades amb la gestió de la salut mental, com ja s'ha comentat a l'apartat 1.3.4. de la MEMÒRIA en què s'indiquen les dades específiques del Protocol d'actuació en cas de risc autolític detectat als centres educatius de les Illes Balears. 333 consultes d'assessorament han estat sobre aquesta temàtica, davant les 24 del curs anterior. És evident el malestar que ha generat la COVID-19 entre els alumnes ha agreujat els problemes de salut mental (reaccions excessives d'irritabilitat, frustració, ansietat, depressió, idees suïcides, trastorns de comportament, etc.) i les conductes autolesives per evadir el patiment. Afortunadament, les Illes Balears és una de les poques comunitats autònomes que, des de març de 2021, té un protocol d'actuació davant conductes autolítiques. El fet de tenir una eina per detectar, abordar i derivar el cas, juntament amb l'assessorament i acompanyament rebut des de Salut i l'Institut i la capacitat del professorat mitjançant formació i jornades de difusió, ha ajudat a intervenir de manera més ràpida i eficaç.

Per altra banda, l'assessorament per casos de presumpte assetjament també ha augmentat, se situa en segon lloc, i s'ha duplicat respecte al curs anterior. S'ha passat de 54 consultes del curs passat a 114 del curs 2021-2022. La mirada dels centres respecte als indicadors de possibles assetjaments i l'ús del protocol d'assetjament, així com la recerca d'estratègies de prevenció, detecció, identificació, gestió i resolució dels conflictes, és cada vegada més present. Des de l'aparició del protocol de prevenció, detecció i intervenció en casos d'assetjament el 2017, l'Institut ofereix formació específica sobre aquesta temàtica. Cada vegada hi ha més professorat preparat per detectar casos d'assetjament i més conscienciat sobre la importància de treballar la prevenció.

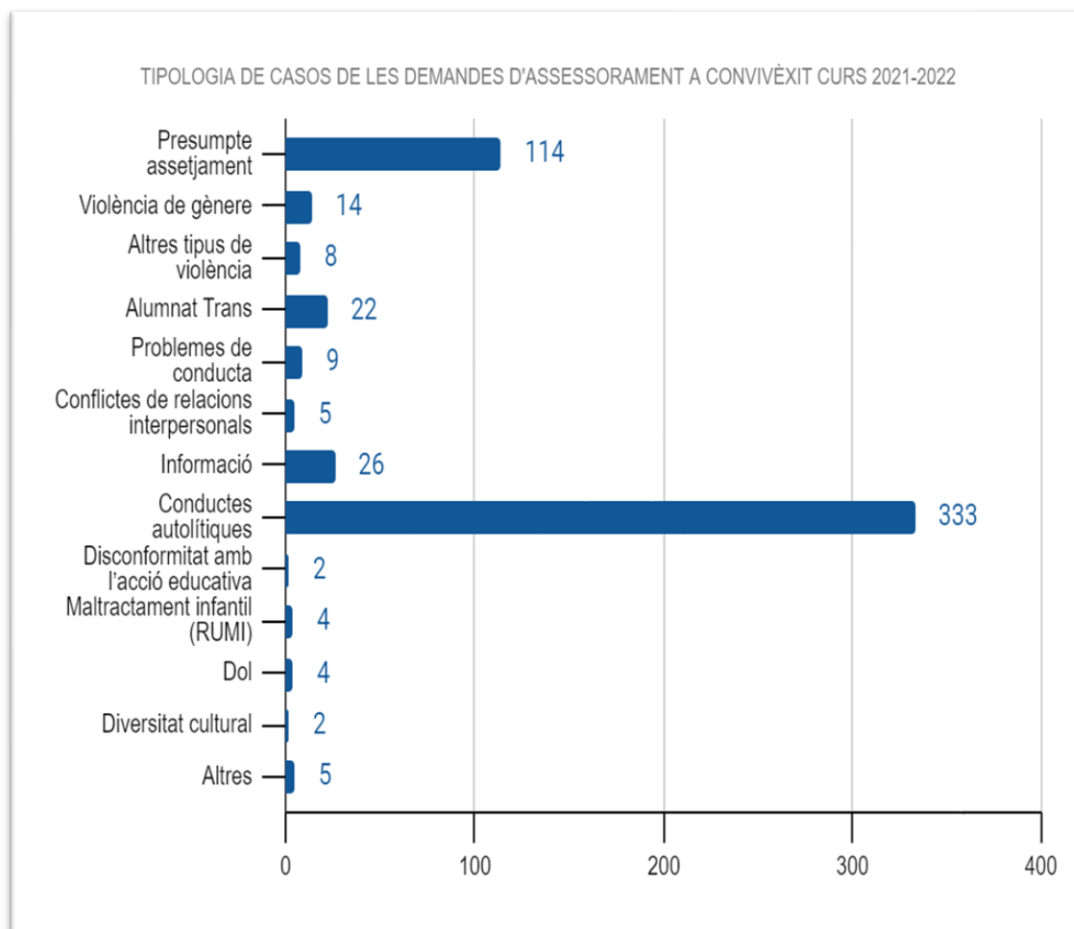
En tercer lloc, se situen les demandes relacionades amb la diversitat sexual i de gènere; en concret, amb el protocol d'acompanyament de l'alumnat trans*, 22 consultes davant les 13 del curs anterior. Els darrers anys als centres educatius es treballa el tema de la igualtat, la perspectiva de gènere i la prevenció de les violències masclistes de manera molt responsable i eficient. En aquest sentit, cal destacar que hi va haver 14 assessoraments relacionats amb les violències masclistes davant els 8 casos del curs anterior.

Les demandes d'assessorament vinculades amb els problemes de relacions interpersonals són les úniques que han disminuït considerablement. De cada vegada el professorat està més format en estratègies de gestió i dinamització de grups. Les pràctiques relacionals, de gestió de la comunicació i de processos restauratius són elements de formació imprescindibles per a totes les persones que intervenen amb l'alumnat. Les demandes sobre salut mental i benestar emocional, presumptes assetjaments, la diversitat sexual i de gènere, i les violències masclistes, marquen als centres uns objectius molt clars a treballar respecte a la convivència a través dels seus plans i programes i també en la formació del personal docent. Aquest repte ens ha de fer repensar com ha de ser una escola capaç de garantir un entorn saludable i segur per donar resposta a tot aquest ventall de possibles situacions i alumnat divers. Els esforços s'han de centrar a millorar la qualitat de la convivència escolar.

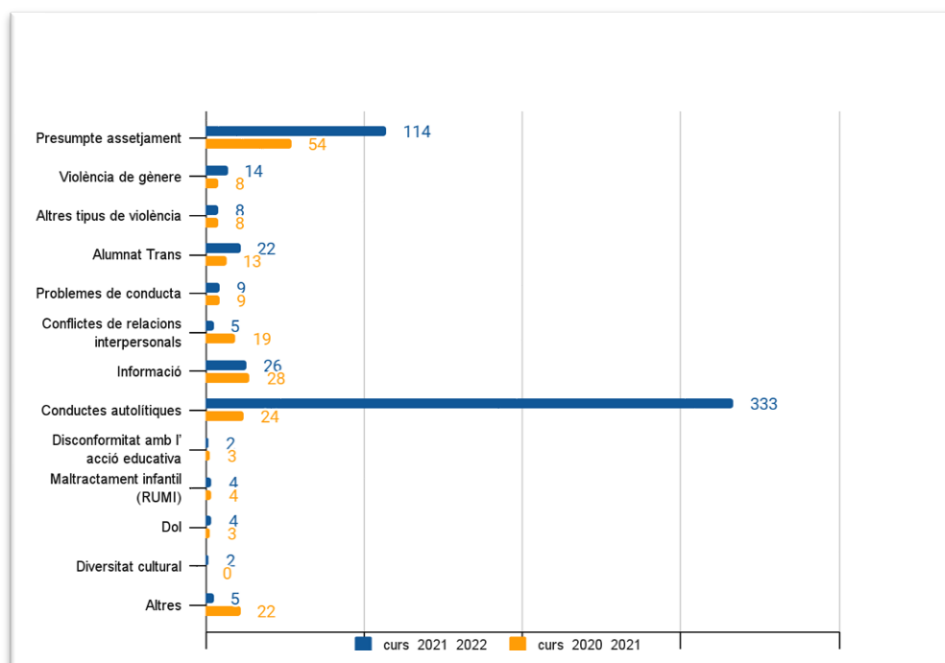
TAULA 11. *Tipologia de casos de les demandes d'assessorament, cursos 2021-2022 i 2020-2021*

Presumpte assetjament	114	20,80 %
Violència de gènere	14	2,55 %
Altres tipus de violència	8	1,46 %
Alumnat trans*	22	4,01 %
Problemes de conducta	9	1,64 %
Conflictes de relacions interpersonals	5	0,91 %
Informació	26	4,74 %
Conductes autolítiques	333	60,77 %
Disconformitat amb l'acció educativa	2	0,36 %
Maltractament infantil (RUMI)	4	0,73 %
Dol	4	0,73 %
Diversitat cultural	2	0,36 %
Altres	5	0,91 %
Total	548	100,00 %

GRÀFIC 27. Tipologia de casos de les demandes d'assessorament (curs 2021-2022)

GRÀFIC 28. Comparativa tipologia de casos de les demandes d'assessorament del curs 2021-2022 respecte del curs 2020-2021

3. ÀMBIT NORMATIU

En la línia de respondre a les necessitats individuals i col·lectives de la comunitat educativa, s'han duit a terme les actuacions següents:

1. Recollida i anàlisi d'informació

a) Normativa:

- La Convenció sobre els Drets de l'Infant, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides (1989).
- L'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides.
- La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOMLOE). Aquesta Llei va derogar la LOMCE i va introduir modificacions importants a la LOE, que havia estat vigent des de 2006.
- La Llei 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE).
- Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears.
- La Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència. Aquesta Llei regula l'obligació d'informar les autoritats de qualsevol índex de violència sobre un menor —un deure reforçat en el cas dels centres escolars—, i estableix l'aprovació d'una estratègia pluriennal per eradicar la violència. Els menors han de col·laborar en l'elaboració d'aquesta estratègia a través del Consell Estatal de Participació de la Infància i de l'Adolescència. Aquesta Llei té, a més, implicacions per als centres educatius:
 - Els centres escolars han de tenir un pla de convivència, amb codis de conducta.
 - Els centres han de tenir protocols contra l'abús i el maltractament, l'assetjament escolar, el ciberassetjament, l'assetjament sexual, la violència de gènere, el suïcidi i l'autolesió, que s'activaran quan es detectin indicis de violència o davant la mera comunicació dels fets d'un menor.
 - Hi ha d'haver un coordinador de benestar i protecció de l'alumnat a cada centre, encarregat de promoure mesures de formació i assegurar una alimentació saludable i nutritiva, especialment per als més vulnerables.
 - Hi ha d'haver un protocol comú d'actuació sanitària i de comunicació davant sospites o evidències de casos de violència als serveis socials, el jutjat de guàrdia, les forces i els cossos de seguretat, l'entitat pública de protecció a la infància o el ministeri fiscal.
 - S'atorga la condició d'agent de l'autoritat al personal funcionari dels serveis socials, que pot sol·licitar la col·laboració de qualsevol servei públic.
 - Prioritza l'acolliment familiar i, quan això no sigui possible, els recursos residencials s'adequaran a petita escala per generar entorns tan similars com sigui possible a un entorn familiar.
 - S'estableix un sistema de seguiment i registre dels casos de violència sobre els menors, les dades dels quals s'han d'incorporar al Registre Unificat de Serveis Socials sobre Violència contra la Infància.
- La Llei orgànica 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs.
- La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.
- La Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per eradicar l'LGBTI-fòbia.

— La Llei 9/2019, de 19 de febrer, de l'atenció i els drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears.

— El Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears.

b) Estudis i informes:

— «Cuadernos para la acción local. Medidas para la creación de entornos protectores de cuidado y recreación para la infancia y adolescencia en el post-confinamiento», d'Unicef, Ciudades Amigas.

— «Informe del impacto de la tecnología en la adolescencia. Relaciones, riesgos y oportunidades.» d'Unicef.

— Publicació «En mi mente: promover, proteger y cuidar la salud mental de la infancia.», d'Unicef.

— «Informe Anual teléfono-chat ANAR. Año 2021», de Fundación ANAR.

— Informe Juventud en España 2020.

— Anuari de la Joventut de les Illes Balears 2021.

— Anuari de l'Educació de les Illes Balears 2022.

2. Elaboració

— La Resolució del conseller d'Educació, Universitat i Recerca de 9 de febrer de 2021 per la qual s'aprova el Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022 (BOIB núm. 31, de 4 de març de 2021). La presidenta del Govern de les Illes Balears i el conseller d'Educació havien presentat el Pla de Coeducació dia 19 de desembre de 2019 al Consolat de Mar.

— La Resolució de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa de 28 d'agost de 2020 per la qual es crea la Comissió de Seguiment del Pla de Coeducació de les Illes Balears (BOIB núm. 153, de 5 de setembre de 2020).

— Les Instruccions 14/2020 per al desplegament del Pla de Coeducació de les Illes Balears en referència a l'objectiu específic 2.2 (acció 25), sobre la incorporació de la perspectiva de gènere a l'educació: redacció i difusió d'orientacions per al disseny i desenvolupament del Pla d'Igualtat i Coeducació del centre.

— Les Instruccions del 21 de febrer de 2021, de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat educativa per al desplegament del Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022, en referència a l'objectiu 4 («Ofertir una educació afectivosexual integral, amb perspectiva de gènere, que atengui la diversitat sexual, les diferents identitats de gènere i la diversitat familiar, i promoure l'establiment de relacions positives, saludables i igualitàries»), i a l'objectiu específic 4.1 («Incorporar el programa d'educació afectivosexual "Amb tots els sentits" al projecte educatiu de centre i a la programació general anual»).

— La Resolució del conseller d'Educació i Formació Professional de 3 d'agost de 2021, a proposta de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa, de modificació de la Resolució del conseller d'Educació, Universitat i Recerca de 9 de febrer de 2021 per la qual s'aprova el Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022 (BOIB núm. 103, de 3 d'agost de 2021).

— El Pla de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar 2020-2024.

— El Pla de feina 2022-2023.

Actualment, es treballa en els documents següents:

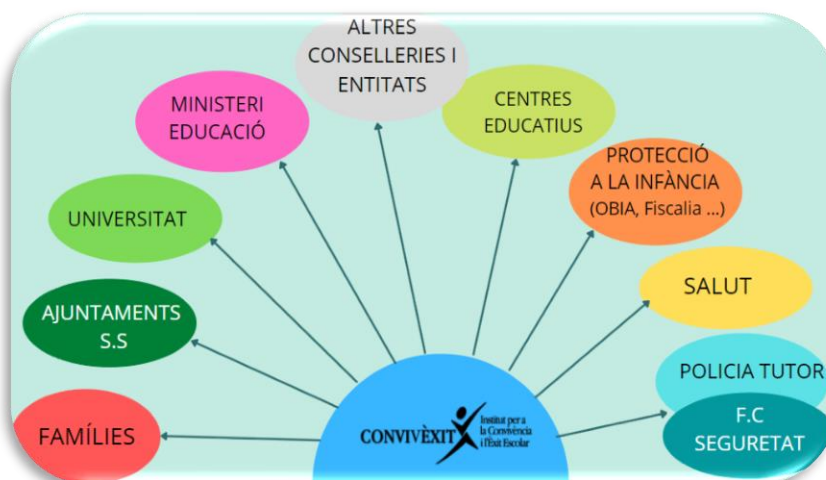
— El protocol de prevenció de les violències masclistes en l'àmbit educatiu.

— La revisió del protocol de prevenció, detecció i intervenció contra l'assetjament escolar.

- La revisió del Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres educatius de les Illes Balears, amb una comissió d'experts, per incloure les pràctiques restauratives, revisar el procés disciplinari i millorar o actualitzar altres aspectes.
- La figura del coordinador de benestar i protecció. Segons la Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència front la violència, i segons les directrius marcades pel Ministeri d'Educació i Formació Professional, aquesta nova figura s'ha d'implementar als centres educatius.

4. COORDINACIÓ I COL·LABORACIÓ AMB INSTITUCIONS I ENTITATS

IMATGE 38. Mapa de les principals entitats i institucions amb les quals col·labora l'Institut

Independentment de la tasca de coordinació amb els centres educatius o serveis de l'Administració, l'Institut es va coordinar i va col·laborar activament amb associacions i altres administracions autonòmiques, nacionals i internacionals. Es destaca la feina feta amb les institucions següents:

- ✓ L'Institut Balear de la Dona (IBdona), en dues accions:
 - El Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022.
 - El projecte d'inversió «Assessoria tècnica per dinamitzar i implementar la coeducació i la prevenció de les violències masclistes als centres educatius de les Illes Balears».
 - Inici de l'elaboració de l'esborrany del protocol de violències masclistes als centres educatius
- ✓ La Conselleria d'Afers Socials i Esport:
 - Comissions tècniques RUMI.
 - La Fundació per a l'Esport Balear.
 - L'Institut Balear de la Joventut (IBJOVE). La Comissió d'Internet Segura.
- ✓ La Conselleria de Salut i Consum:
 - El Pla Estratègic de Salut Mental i Benestar Emocional de les Illes Balears (PEBESMIB).

- La Direcció General de Salut Pública i Participació: el programa d'educació afectivosexual «Amb tots els sentits».
- L'Institut Balear per a la Salut Mental de la Infància i l'Adolescència (IBSMIA).
- L'Observatori del Suïcidi de les Illes Balears. Pla de Prevenció, Actuació i Maneig de la Conducta Suïcida a les Illes Balears. Guia i protocol prevenció del suïcidi en l'àmbit educatiu.
- La Plataforma per un Oci de Qualitat a les Illes Balears (PADIB).
- L'equip interdisciplinari d'atenció a la transsexualitat d'IBSALUT.
- La Comissió de centres de promoció de la salut.
- ✓ La Direcció General de Coordinació, Relacions amb el Parlament, Drets i Diversitat:
- El Pla Estratègic de Coordinació i Atenció a la Diversitat Sexual i de Gènere a les Illes Balears.
- El Consell LGTBI de les Illes Balears.
- ✓ Els consells insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.
- ✓ L'Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència (OBIA) del Govern de les Illes Balears.
- ✓ Els policies tutors.
- ✓ La FAPA (Federació d'associacions de pares i d'alumnes).
- ✓ El Ministeri d'Educació i Formació Professional:
 - L'Observatori Estatal per a la Convivència Escolar.
 - La Comissió Benestar Emocional i Salut Mental.
 - La Comissió Ciberconvivència.
 - El programa PROA+.
- ✓ La Fundació ANAR.
- ✓ La Universitat de les Illes Balears.
- ✓ La Fundació BIT.
- ✓ L'Ajuntament i Salut Pública de Barcelona.
- ✓ Les entitats civils següents:
 - Associació de Justícia i Pràctica Restaurativa de les Illes Balears
 - Ben Amics
 - Associació Balears Diversa
 - La Llave del Armario
 - Lalíoparda Teatre
 - Fons Menorquí de Cooperació
 - Feminisme a l'escola
 - Conexus, Conflict consultancy
 - EsMediació - Gestió integral de conflictes
 - Fem Infància

5. COMUNICACIÓ

L'Institut ha continuat amb la comunicació i difusió de bones pràctiques. S'ha de destacar:

L'actualització de la pàgina web de l'Institut.

La difusió de bones pràctiques per a la convivència escolar en premsa.

La comunicació continuada amb els centres educatius sobre l'oferta d'activitats formatives, materials i recursos, novetats normatives i altres qüestions, a través del GestIB i la xarxa social Instagram (@convivexit).

6. AVALUACIÓ

Per avaluar la convivència escolar s'han dut a terme les actuacions següents:

- S'ha modificat l'enquesta de la memòria de convivència i coeducació corresponent al curs 2021-2022 que s'envia als centres educatius per facilitar-los la tasca i permetre que es pugui contestar a través del GestIB. D'aquesta manera, per primera vegada, s'han separat les memòries i se n'han fet dues d'específiques; una de l'àmbit de la convivència i el benestar, i una altra de l'àmbit de la coeducació.
- S'han recollit i analitzat les dades de les memòries de convivència.
- S'han recollit i analitzat les dades de les memòries de coeducació.
- S'han recollit i analitzat les dades relatives als diferents protocols: Assetjament i ciberassetjament, Prevenció del suïcidi i Acompanyament de l'alumnat trans*, a través del GestIB. Per primer any, els centres educatius els han d'activar de manera prescriptiva a través del GestIB.
- S'han recollit i analitzat les dades sobre formació del professorat.
- S'ha redactat aquesta MEMÒRIA.

VI. ANNEXOS

ANNEX 1

PLA DE COEDUCACIÓ DE LES ILLES BALEARS 2019-2022

G CONSELLERIA
O PRESIDÈNCIA,
I FUNCIÓ PÚBLICA
B IGUALTAT
/ INSTITUT BALEAR DONA

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I FORMACIÓ
B PROFESSIONAL
/ INSTITUT PER A
LA CONVIVÈNCIA
I L'ÈXIT EXCOLAR

L'educació és clau per aconseguir una societat més igualitària. La feina i el suport del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere, l'IBdona, l'Institut i la comunitat educativa també és molt important per impulsar la igualtat veritable entre homes i dones, lluitar contra les violències masclistes i promoure la resolució pacífica de conflictes. El Pla de Coeducació 2019-2022 ha esdevingut l'eina impulsora i inspiradora de la lluita per la igualtat als centres i es pot afirmar que ja hi ha molts de centres educatius amb les ulleres violetes!

ANNEX 1

PLA DE COEDUCACIÓ DE LES ILLES BALEARS (2019-2022)

I. Objectius del Pla

Els principis rectors recollits en la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, es concreten en cinc objectius generals:

1. Sensibilitzar, formar i implicar la comunitat educativa en matèria d'igualtat de gènere i coeducació.

- 1.2 Oferir formació i recursos per garantir que el professorat, les famílies i els càrrecs directius dels centres educatius disposin de qualificació en matèria de coeducació, diversitat afectivosexual i violència masclista.
- 1.3 Sensibilitzar tota la comunitat educativa en coeducació, diversitat afectivosexual i violència masclista.
- 1.4 Fomentar la corresponsabilitat de la comunitat educativa en el tractament de la coeducació, la diversitat afectivosexual i la violència masclista.

2. Incorporar la perspectiva de gènere a l'educació.

- 2.1 Desenvolupar el currículum des de la perspectiva de gènere i incorporar-la com a element estratègic en tots els documents de planificació.
- 2.2 Organitzar, gestionar i fomentar que els centres educatius facin una promoció real de la igualtat.
- 2.3 Aplicar la perspectiva de gènere a la tutoria i l'orientació acadèmica i professional.

- 3. Incorporar mesures favorables perquè els centres integrin els models coeducatius.**
 - 3.1 Analitzar i corregir els materials didàctics per eliminar-ne els prejudicis i els estereotips discriminatoris.
 - 3.2 Impulsar i afavorir la pràctica escolar inclusiva i equitativa mitjançant la utilització d'un llenguatge no sexista i inclúsiu en les seves expressions visuals, orals, escrites i entorns digitals.
 - 3.3 Organitzar els espais dels centres amb criteris d'igualtat afavoridors de la convivència.
- 4. Oferir una educació afectivosexual integral, amb perspectiva de gènere, que atengui la diversitat sexual, les diferents identitats de gènere i la diversitat familiar, i promoure l'establiment de relacions positives, saludables i igualitàries.**
 - 4.1 Incorporar el programa d'educació afectivosexual «Amb tots els sentits» al projecte educatiu de centre i a la programació general anual.
- 5. Intervenir en l'àmbit educatiu per prevenir, detectar i actuar davant les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.**
 - 5.1 Desenvolupar plans, orientacions i protocols específics per fomentar la resolució dels conflictes i prevenir, detectar i actuar davant la violència masclista i LGTBI-fòbica.

II. Desenvolupament del Pla (curs 2021-2022)

NORMATIVA

- Resolució del conseller d'Educació, Universitat i Recerca de 22 de gener de 2021 per la qual s'aprova el Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022 (BOIB núm. 31, de 4 de març de 2021).
- La Resolució de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa de 28 d'agost de 2020 per la qual es crea la Comissió de Seguiment del Pla de Coeducació de les Illes Balears (BOIB núm. 153, de 5 de setembre de 2020).
- Les Instruccions 14/2020 per al desplegament del Pla de Coeducació de les Illes Balears en referència a l'objectiu específic 2.2 (acció 25), sobre la incorporació de la perspectiva de gènere a l'educació: redacció i difusió d'orientacions per al disseny i desenvolupament del Pla d'Igualtat i Coeducació del centre.
- Eines per al diagnòstic del Pla d'Igualtat i Diversitat del centre.
- Les Instruccions per al desplegament del Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022, en referència a l'objectiu 4 («Oferir una educació afectivosexual integral, amb perspectiva de gènere, que atengui la diversitat sexual, les diferents identitats de gènere i la diversitat familiar, i promoure l'establiment de relacions positives, saludables i igualitàries»), i a l'objectiu específic 4.1 («Incorporar el programa d'educació afectivosexual "Amb tots els sentits" al projecte educatiu de centre i a la programació general anual»).
- La Instrucció de 6 de juny del 2020 de la directora general de Primera infància, Innovació i Comunitat Educativa per a la creació de la Comissió d'Assessorament i Acompanyament de les persones LGTBI en la comunitat educativa, coordinada per l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar.
- Quant a l'elaboració del protocol de les violències masclistes, i violències LGTBI-fòbiques:
 - Primera reunió de la Comissió de Seguiment del Pla de Coeducació 2019-2022, feta el 30 d'octubre de 2020.
 - Segona reunió de la Comissió de Seguiment del Pla de Coeducació 2019-2022, feta el 10 de novembre de 2021.

- Tercera reunió de la Comissió de Seguiment del Pla de Coeducació 2019-2022, feta el 9 de juny de 2022.
- Resolució de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa de 26 de juny de 2020 per la qual s'actualitza el Protocol de detecció, comunicació i actuacions per a alumnes transsexuals i transgènere als centres educatius de les Illes Balears amb el nom de Protocol d'acompanyament a l'alumnat trans* (BOIB núm. 120, de 9 de juliol de 2020).

DESPLEGAMENT

A l'acabament del curs 2020-2021 tots els centres educatius havien d'haver designat una persona, d'entre el seu personal docent, com a responsable de la coordinació de la coeducació.

En les Instruccions 14/2020, per a la diagnosi del tractament de la igualtat i la diversitat al centre i per al disseny i la implementació del Pla d'Igualtat i Diversitat als centres educatius es proposa la temporalització següent:

- Curs 2020-2021: diagnosi del tractament de la igualtat i la diversitat.
- Curs 2021-2022: disseny i implantació progressiva del pla d'igualtat i diversitat del centre.

FORMACIÓ EN COEDUCACIÓ

Vegeu l'apartat 1.2.3.1

FORMACIÓ EN DIVERSITAT AFECTIVA I SEXUAL

Vegeu l'apartat 1.2.3.2

COORDINACIÓ I COL·LABORACIÓ AMB INSTITUCIONS I ENTITATS

Vegeu l'apartat 4

III. Revisió del Pla de Coeducació (curs 2021-2022)

A continuació s'exposa l'estat de les accions dutes a terme durant el curs 2021-2022 amb relació al Pla de Coeducació de les Illes Balears:

Objectiu general 1. Sensibilitzar, formar i implicar la comunitat educativa en matèria d'igualtat de gènere i coeducació.

- **Acció 1:** Inici i participació en la revisió dels plans d'estudis dels graus d'Educació Infantil i d'Educació Primària i del Màster de Formació del Professorat de la UIB per incloure una matèria específica en els graus i un mòdul en el màster amb continguts associats a la prevenció de la violència masclista i LGTBI-fòbica.

Creació del curs «La coeducació en l'Educació Primària» (UIB, 2021), plantejat com a mesura compensatòria fins que es reformin els diferents plans d'estudis (estudis de

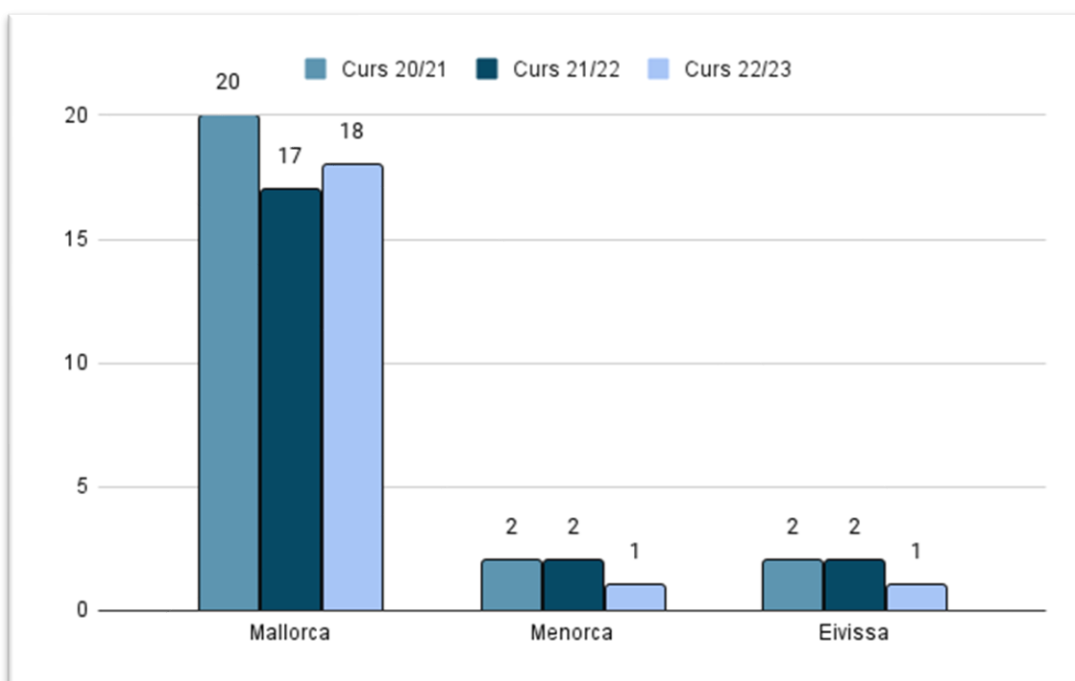
Magisteri, Pedagogia i Màster de Formació del Professorat) i s'hi inclogui una assignatura específica i obligatòria en coeducació.

Aquesta formació es va anul·lar per manca de matrícula suficient per desenvolupar-la.

Creació del postgrau d'Especialista universitari en coeducació (30 ECTS), mitjançant un conveni entre la Universitat de les Illes Balears i l'IBdona.

- I edició (curs 2020-2021), es formaren 24 persones, totes de sexe femení (20 a Mallorca, 2 a Menorca i 2 a Eivissa).
- II edició (curs 2021-2022), es formaren 21 persones, totes de sexe femení (17 a Mallorca, 2 a Menorca i 2 a Eivissa).

GRÀFIC 29. Alumnat del postgrau format en coeducació

- **Acció 2:** Inclusió de la perspectiva de coeducació en els plans de formació del professorat, amb formació específica i permanent.

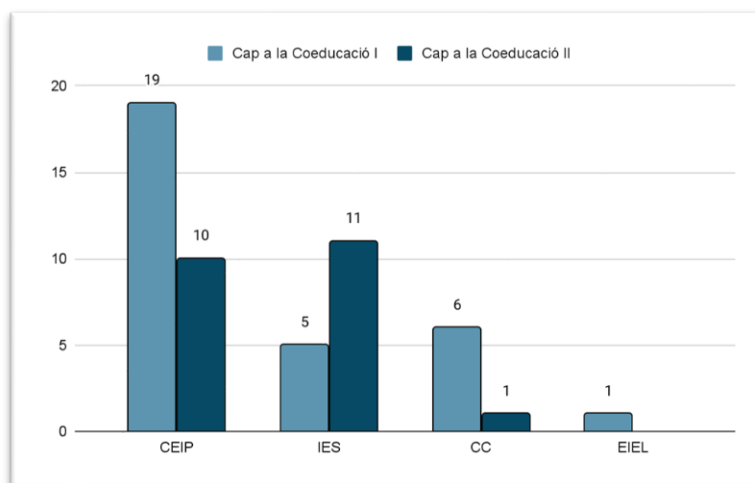
El Pla Quadriennal de Formació Permanent del Professorat 2020-2024 afegeix la línia 4, que fa referència a la coeducació i pretén donar resposta a l'interès i a la necessitat dels centres de tenir estratègies per modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere i per promoure el respecte a la diversitat sexual i de gènere.

Durant el curs 2022-2023 es va realitzar formació amb perspectiva de gènere (Cap a la Coeducació I i II, el curs El personal docent com a agent de coeducació, 6a edició, etc.) i relacionades amb la diversitat sexual i igualtat (Protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*, La tutoria LGTBI, Amb tots els sentits, jornades «La docència i la família en la prevenció de les violències sexuals», etc.).

- **Acció 4:** Formació permanent del professorat adreçada a centres educatius sobre com elaborar projectes de centre en coeducació.

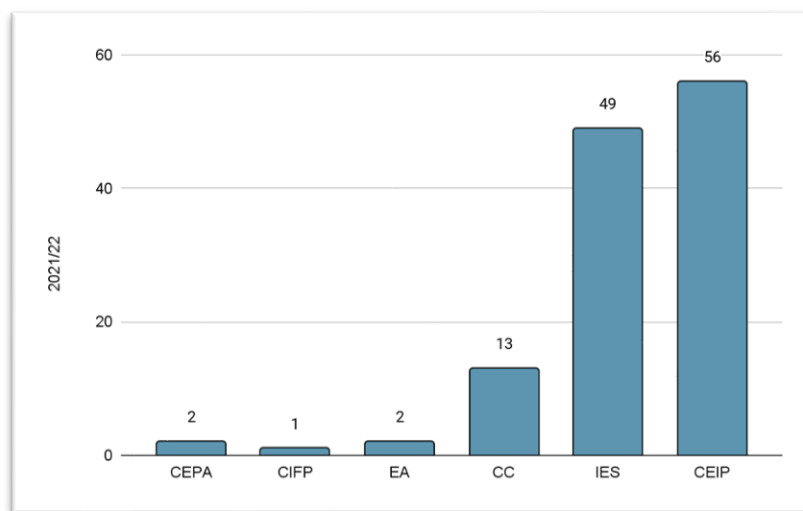
Formació Cap a la Coeducació I i II, inclosa en l'apartat 1.2.3.1, Formacions sobre coeducació organitzades per l'Institut.

GRÀFIC 30. Centres participants en la formació Cap a la Coeducació I i Cap a la coeducació II

- **Acció 5.** Formació obligatòria específica per als docents que exerciran la funció d'agents de coeducació.
Formació El personal docent com a agent de coeducació, organitzada per l'IBdona, en l'apartat 1.2.3.1, Formacions sobre coeducació organitzades per l'Institut.
- **Acció 6.** Formació permanent del professorat en la prevenció, la detecció i l'actuació davant les violències masclistes, discriminació per identitat, expressió de gènere i/o orientació sexual.
Formació Protocol d'acompanyament alumnat trans* i Tutoria LGTBI, incloses en l'apartat 1.2.3.2, Formacions sobre diversitat sexual i de gènere organitzades per l'Institut.
- **Acció 7.** Formació adreçada als membres del consell escolar, responsables d'impulsar la igualtat i dur a terme el seguiment de les mesures educatives de cada centre.
Formació per als membres dels consells escolars, inclosa en l'apartat 1.2.3.1, Formacions sobre coeducació organitzades per l'Institut.
- **Acció 8.** Formació adreçada als serveis d'orientació sobre el programa «Amb tots els sentits».
- **Acció 10.** Elaboració i difusió als centres educatius de propostes curriculars per treballar la coeducació en dates significatives, com el 8 de març, el 17 de maig, el 28 de juny, el 25 de novembre, etc.
En la convocatòria del curs 2021-2022 hi han participat 110 centres públics (12 d'Eivissa i Formentera, 17 de Menorca i 81 de Mallorca) i 13 centres concertats (4 de Menorca i 9 de Mallorca). Més informació a l'apartat 1.2.2., Sobre programes i altres activitats.

GRÀFIC 31. Centres participants en la convocatòria per treballar la coeducació en dates significatives, com el 8 de març, el 17 de maig, el 28 de juny, el 25 de novembre

- **Acció 11.** Realització d'accions de sensibilització i prevenció específiques per etapes educatives adreçades a la comunitat escolar, especialment a l'alumnat.

La majoria d'activitats fetes el 2020 s'adreçaven a secundària (63 %) i només un 37 % es van fer en centres d'infantil i primària. El 2021, aquesta tendència es va invertir, atès que el 50,5 % de les accions es van dur a terme en centres d'infantil i primària i el 49,5 %, en centres de secundària. Més informació a l'apartat 1.2.2., Sobre programes i altres activitats.

- **Acció 13.** Dotació pressupostària, per part de la conselleria responsable en matèria d'educació, per a la incorporació de docents experts en igualtat en l'àmbit docent que s'encarreguin de coordinar aquest Pla.

Hi ha una assessora tècnica docent (ATD), en comissió de serveis, experta en igualtat i diversitat sexual que coordina aquest Pla.

- **Acció 14.** Incorporació de professionals que impulsin les mesures previstes en aquest Pla a través d'un projecte d'inversió amb crèdit a càrrec de l'IBdona a través del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere.

2 professionals a Mallorca, 1 a Menorca i 1 d'Eivissa i Formentera.

- **Acció 15.** Assignació d'un agent de coordinació en coeducació a tots els centres docents sostinguts amb fons públics.

L'any 2020 hi havia 224 centres que havien designat una persona com a agent de coeducació, mentre que al juny de 2022 ja n'hi havia 298, de centres amb un agent de coeducació.

- **Acció 17.** Designació, en els consells escolars dels centres educatius, d'una persona amb formació en igualtat de gènere que impulsi mesures educatives que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones i la prevenció de la violència masclista i que en faci el seguiment.

A finals del curs 2021-2022 hi havia 314 persones formades en igualtat als consells escolars.

- **Acció 20.** Designació d'una persona en representació de l'IBdona en el Consell Escolar de les Illes Balears.

El Consell Escolar de les Illes Balears té una persona titular en representació de l'Institut Balear de la Dona i una persona designada com a suplent.

La persona representant és Maria Duran i Febrer, directora de l'Institut Balear de la Dona, i la seva suplent és Susana Portillo Martínez, cap del Servei de Gestió i Seguiment de Projectes.

- **Acció 22.** Reconeixement d'alumnat que impulsi la coeducació en els centres.
La Càtedra d'Estudis de Violència de Gènere de la UIB, mitjançant una subvenció nominativa de l'Institut Balear de la Dona, realitza un concurs per a institucions educatives no universitàries amb continguts referits a la prevenció de la violència de gènere. Els centres guanyadors de la VI Edició del Concurs d'Activitats de Prevenció de la Violència de Gènere desenvolupades a institucions educatives no universitàries del curs 2020-2021 han estat:

- 1r premi: IES Josep Sureda i Blanes (Palma, Mallorca)
- 2n premi: IES Capdepera (Capdepera, Mallorca)
- 3r premi A: IES Nou Llevant (Palma, Mallorca)
- 3r premio B: IES Baltasar Porcel (Andratx, Mallorca)

VII Edició del Concurs d'Activitats de Prevenció de la Violència de Gènere desenvolupades a institucions educatives no universitàries del curs 2021-2022 han estat:

- 1r premi: CEIP Sa Graduada (Maó, Menorca)
- 2n premi: IES Josep Font i Tries (Esporles, Mallorca)
- 3r premi A: IES Santa Maria (Santa Maria del Camí, Mallorca)
- 3r premi B: CEIP Ses Rotes Velles (Santa Ponça, Mallorca)
- Altres mencions: IES Capdepera (Capdepera, Mallorca)

<http://actividadescatedraviolenciadegenero.blogspot.com/>

Objectiu general 2. Incorporar la perspectiva de gènere en l'educació.

- **Acció 23.** Incorporació de la perspectiva de gènere en el projecte educatiu de centre i en els documents que en formen part.

El Departament d'Inspecció Educativa ha de vetllar pel compliment i l'aplicació dels principis i valors legals orientats a fomentar la igualtat real entre dones i homes, el reconeixement de la diversitat sexual i de gènere, la prevenció de la violència masclista i la prevenció de la violència i l'assetjament LGTBI-fòbic. Es va publicar un annex amb instruccions per a l'organització i el funcionament

Posteriorment, la Conselleria d'Educació, Universitat i Recerca va redactar i difondre unes instruccions amb orientacions per al disseny i el desenvolupament del Pla d'Igualtat i Coeducació del centre. Les instruccions s'enviaren als centres educatius a través d'una circular de la directora general de Primera infància, Innovació i Comunitat Educativa.

- **Acció 24.** Disseny d'una assignatura optativa sobre igualtat a l'educació secundària obligatòria.

Disseny i aplicació de l'assignatura optativa sobre igualtat de gènere prevista per al curs 2022-2023.

- **Acció 25.** Redacció i difusió d'orientacions per al disseny i desenvolupament del pla d'igualtat del centre.

Es publicaren les Instruccions 14/2020 per al desplegament del Pla de Coeducació de les Illes Balears en referència a l'objectiu específic 2.2 (acció 25), sobre la incorporació de la perspectiva de gènere a l'educació: redacció i difusió d'orientacions per al disseny i el desenvolupament del Pla d'igualtat i Coeducació del centre.

- **Acció 26.** Elaboració, aprovació i implementació dels plans d'igualtat en tots els centres educatius sostinguts amb fons públics.

Al juny de 2022, l'Institut tenia dades sobre 69 plans d'igualtat i coeducació de centres de les Illes Balears aprovats pels claustres i consells escolars respectius. A més, segons les dades recollides per les assessores tècniques, hi ha 110 centres educatius que elaboren i redacten els respectius plans d'igualtat i coeducació (PIC).

- **Accions 29 i 30.** Integració, en el pla d'acció tutorial, d'accions per a l'alumnat que promoguin i visibilitzin la participació de la dona en professions socialment atribuïdes a homes i viceversa. Promoció de la perspectiva de gènere entre els diferents cicles de formació professional.

El percentatge de nois i noies matriculats a formació professional durant el curs 2020-2021 era equitatiu (un 51,82 % eren nins i un 48,17 %, nines). Tot i això, hi segueix havent una bretxa de gènere en la tipologia d'estudis als quals es matriculen cadascun dels dos grups.

- **Acció 31.** Promoció de la perspectiva de gènere en la pràctica esportiva.

L'Àrea d'Igualtat i Diversitat de la Fundació per a l'Esport Balear usa l'esport com a eina d'integració social i la promoció de l'esport femení així com la realització d'accions per eradicar la LGTB-fòbia en el món de l'esport.

Objectiu general 3. Incorporar mesures favorables perquè els centres integrin els models coeducatius.

- **Acció 33.** Elaboració d'una guia per reconèixer estereotips i biaixos sexistes en els materials didàctics i bibliogràfics i aportació d'orientacions per elaborar recursos coeducatius.

Tot i que no hi ha una guia d'elaboració pròpia per ajudar a reconèixer estereotips i biaixos sexistes en els materials didàctics i bibliogràfics, en el document Eines per al diagnòstic del pla d'igualtat de centre ([publicat a la pàgina web de l'Institut](#)) es faciliten eines i recursos per analitzar els materials didàctics que s'utilitzen al centre educatiu.

- **Acció 35.** Difondre a través d'Internet materials i guies específiques sobre l'ús del llenguatge oral, escrit i visual no sexista.

A la [pàgina web](#) de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar, hi ha publicats documents i guies per fer ús d'un llenguatge igualitari; a més, en el document Eines per al diagnòstic del pla d'igualtat de centre es facilita una eina per analitzar el llenguatge escrit i visual. També s'hi fa difusió de material divers relacionat amb el llenguatge no sexista.

- **Acció 37.** Organització dels espais del centre i de l'oci de manera que afavoreixin la coeducació, la convivència i la igualtat.

Des de l'Institut es dona suport i acompanyament als centres que es troben en el procés de dissenyar patis coeducatius.

Objectiu general 4. Oferir una educació afectivosexual integral, amb perspectiva de gènere, que atengui la diversitat sexual, les diferents identitats de gènere i la diversitat familiar, i promoure l'establiment de relacions positives, saludables i igualitàries.

- **Acció 39.** Implementació del programa d'educació afectivosexual «Amb tots els sentits» en l'educació secundària obligatòria.

El programa d'educació afectivosexual «Amb tots els sentits», elaborat per la Coordinació de Sida i Sexualitat de la Direcció General de Salut Pública i Participació de la Conselleria de Salut i Consum, es va començar a introduir en l'educació secundària obligatòria l'any 2017. Durant el curs 2021-2022 s'han organitzat xerrades informatives relacionades amb el programa amb la finalitat de difondre'l.

- **Acció 40.** Adaptació del programa d'educació afectivosexual «Amb tots els sentits» a l'educació infantil i primària.

El programa d'educació infantil es va publicar al mes de febrer. Consta d'un document de consulta per al professorat i d'una guia didàctica amb dinàmiques educatives. S'han organitzat xerrades informatives: 3 a Mallorca, 1 a Menorca i 1 a Eivissa.

El programa de primària continua en fase de redacció.

- **Acció 42.** Impuls dels programes de promoció de la salut en general i de la salut afectivosexual en els centres.

— Programa Centres Educatius Promotors de la Salut (CEPS) de les Illes Balears. Els principals eixos temàtics són: alimentació saludable i vida activa, benestar i salut emocional, educació afectiva i sexual, prevenció de les addiccions i seguretat i prevenció de riscos.

— Programa Alerta Escolar Balear. Es tracta d'un programa per facilitar l'atenció immediata i eficient a l'alumnat escolaritzat que té una patologia crònica que pot donar lloc a una urgència vital en un moment donat. S'inclouen cinc patologies: al·lèrgies amb anafilaxi, epilèpsia i altres convulsions, asma, cardiopaties congènites i diabetis.

— Programa Consulta Jove en un centre educatiu. És un servei d'assessorament conduït per professionals sanitaris del centre de salut que es desplacen al centre educatiu per escoltar directament de l'alumnat els dubtes i les inquietuds que tenen sobre la salut i els problemes que poden patir i ajudar-los a resoldre'ls.

Objectiu general 5. Intervenir en l'àmbit educatiu per prevenir, detectar i actuar davant les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.

- **Acció 46.** Revisió i modificació, si escau, del Protocol de detecció, comunicació i actuacions per a alumnat transsexual i transgènere als centres educatius de les Illes Balears.

Una comissió d'experts va revisar el Protocol, que es va publicar en el BOIB de 26 de juny de 2020 amb el nom de Protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*. L'Institut s'encarrega de fer el seguiment d'aquest Protocol i d'assessorar els centres educatius.

- **Acció 47.** Implementació del Protocol de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament escolar en tots els centres educatius de les Illes Balears.

Durant el curs 2020-2021 s'obriren 292 protocols de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament escolar, dels quals 106 es valoraren com a assetjament.

- **Acció 48.** Redacció d'un protocol de prevenció, detecció i intervenció de la violència masclista als centres educatius de les Illes Balears.

L'equip tècnic de l'Institut ha redactat un protocol de prevenció, detecció i actuació davant les violències masclistes als centres educatius de titularitat pública de les Illes Balears, mitjançant el qual s'aborda el tractament de les persones implicades en situacions de violències masclistes a partir d'una vessant educativa i reintegradora, paral·lelament als procediments disciplinaris i/o penals que es puguin activar. Actualment, es troba en procés de revisió per part d'un equip d'experts.

- **Acció 49.** Redacció del protocol de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament LGTBI-fòbic als centres educatius de les Illes Balears.

La guia d'assetjament LGTBI-fòbic està redactada i pendent de publicació. La Comissió d'Assessorament l'ha redactat, després de la publicació del protocol. Aquesta Comissió està coordinada per l'Institut, i hi participen representants del Servei d'Atenció a la Diversitat, associacions i entitats LGTBI, el Departament d'Inspecció Educativa, docents i famílies. Es reuneix periòdicament cada tres mesos.

A més, a cada consell insular s'ha creat un Servei d'Atenció Integral (SAI) LGTBI. A Mallorca es va crear el 2020, a Menorca, Eivissa i Formentera el 2021.

ANNEX 2

DADES DE LES MEMÒRIES DELS CENTRES EDUCATIUUS

ANNEX 2

DADES SOBRE LES MEMÒRIES DE CONVIVÈNCIA 2020-2021

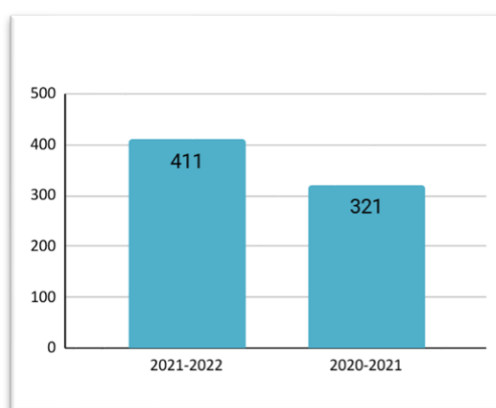
I. Dades generals

Les dades que es presenten a continuació s'han extret de l'enquesta de la memòria de convivència que els centres educatius responen a final de cada curs escolar a través del GestIB i arriben a l'Institut². Pot emplenar l'enquesta un membre de l'equip directiu, el coordinador de convivència i/o l'agent de coeducació. La informació que se n'extreu és de molta utilitat per millorar la convivència i la coeducació als centres educatius.

– NOMBRE DE MEMÒRIES TRAMESES PER ILLES

Aquest curs escolar hi ha hagut un augment considerable en la realització de les memòries. S'ha passat de 321 memòries trameses al curs 2020-2021 a 411 el curs 2021-2022, 90 memòries més que el curs anterior. Consideram que han estat efectius els diversos recordatoris que s'han fet a través del GestIB i de les xarxes socials. Per altra banda, es palesa que la normalitat s'assenta en els centres educatius i que es reprenen tasques que no són urgents ni prioritàries, però sí del tot necessàries i útils per millorar la qualitat educativa. Per aquest motiu, volem agrair la tasca burocràtica feta des dels centres educatius, que resulta indispensable per prendre decisions i organitzar feines futures.

GRÀFIC 32. Comparativa del nombre de memòries trameses (cursos 2021-2022 i 2020-2021)

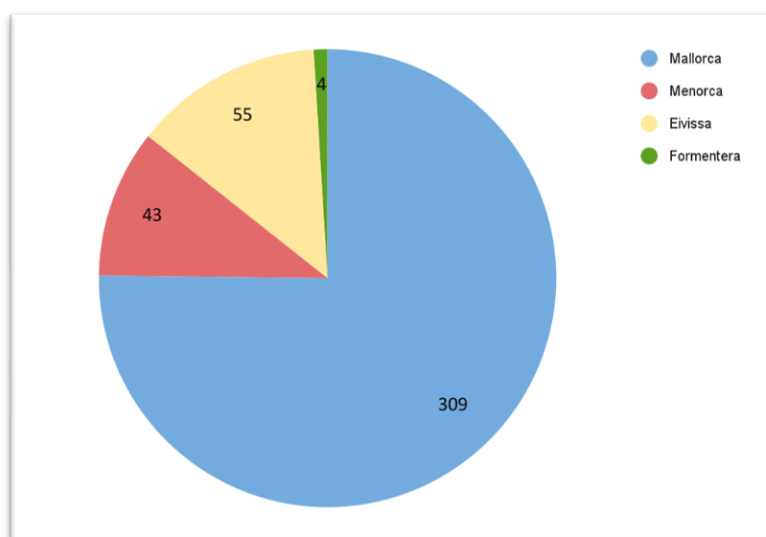

² El Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, indica que els centres docents han de tenir un pla de convivència i han de trametre la memòria de convivència a l'Institut.

TAULA 12. Nombre de memòries trameses per illes

Mallorca	309	75,18 %
Menorca	43	10,46 %
Eivissa	55	13,38 %
Formentera	4	0,97 %
TOTAL	411	100,00 %

GRÀFIC 33. Nombre de memòries trameses per illes curs 2021-2022

– TIPOLOGIA DE CENTRES QUE HAN TRAMÈS LA MEMÒRIA

TAULA 13. Tipologia de centres que han tramès la memòria

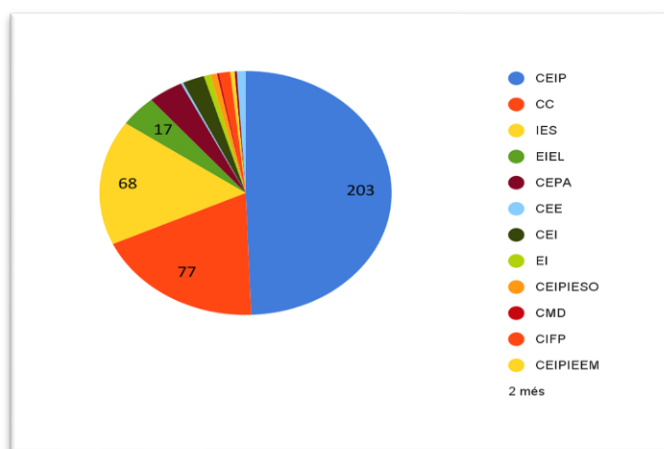
Tipologia de centres que han tramès la memòria	2021-2022	2021-2022 %
CEIP	203	49,39
CC	77	18,73
IES	68	16,55
EIEL	17	4,14
CEPA	16	3,89
CEE ³	1	0,24
CEI	10	2,43
EI ⁴	3	0,73
CCEI	-	0,00
CEPIESO	3	0,73

³ Mater Misericordiae

⁴ Sant Climent (Maó), Paula Torres (Palma)

CMD ⁵	1	0,24
CMM ⁶	-	0,00
EA ⁷	-	0,00
CIFP ⁸	5	1,22
CEIPIEEM ⁹	2	0,49
EOI ¹⁰	-	0,00
CP ¹¹	1	0,24
CCEE	4	0,97
TOTAL	411	100,00

Pràcticament la meitat de les memòries són dels centres d'educació infantil i primària (CEIP); a continuació, dels centres concertats (CC), i en tercer lloc, dels centres d'educació secundària (IES).

GRÀFIC 34. Tipologia de centres que han tramès la memòria el curs 2021-2022

Vegeu la Resolució del conseller d'Educació, Universitat i Recerca de 21 de gener de 2021 per la qual es modifica la Resolució del conseller d'Educació i Cultura de 12 de març de 2010 per la qual s'estableixen la denominació i les sigles que han de constar al Registre de centres docents de les Illes Balears.

— ANY EN QUÈ ES VA FER LA DARRERA REVISIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

El Pla de Convivència ha de ser l'eix vertebrador del conjunt d'estratègies i actuacions adreçades a la comunitat educativa per fomentar la convivència escolar positiva. Ha de garantir un entorn segur que afavoreixi el desenvolupament integral de l'alumnat, i faciliti la prevenció de conductes contràries a aquesta convivència i la resolució de situacions conflictives.

Com indica el Departament d'Inspecció Educativa (DIE) al seu [web](#), els plans de convivència dels centres docents formen part del projecte educatiu i els objectius s'han de reflectir en els

⁵ Conservatori de Maó

⁶ Conservatori de Manacor

⁷ Escola d'Art (Maó i Palma)

⁸ Escola Nàutica, Son Llebre, Joan Taix, Juníper Serra, Pau Casesnoves, Can Marines ...

⁹ Simó Ballester (Manacor) i Son Serra (Palma)

¹⁰ Escola Oficial d'Idiomes de Palma

¹¹ Es Canyar (Manacor)

procediments establerts en el reglament d'organització i funcionament. La programació general anual ha de recollir les actuacions previstes per a la consecució dels objectius del pla de convivència que per a aquell curs es consideren prioritaris. El pla d'acció tutorial ha d'integrar les mesures incloses en el pla de convivència adreçades a proporcionar als alumnes habilitats socials i emocionals, de resolució positiva dels conflictes i de prevenció de la violència de gènere i la LGTBI-fòbia.

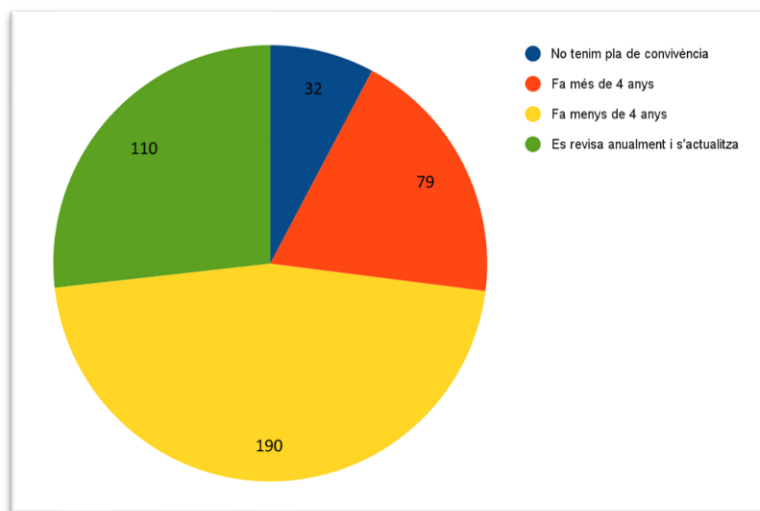
D'aquesta manera, els plans de convivència han de ser documents vius, pràctics i que facilitin la vida en els centres educatius. És fonamental revisar-los i actualitzar-los de manera institucional i amb la participació de tots els estaments, incloent l'alumnat i les famílies, així com l'entorn escolar.

TAULA 14. Any en què es va fer la darrera revisió del pla de convivència

No tenen pla de convivència	32 (7,79 %)
Fa més de 4 anys	79 (19,22 %)
Fa menys de 4 anys	190 (46,23 %)
Es revisa anualment i s'actualitza	110 (26,76 %)
TOTAL	411 (100,00 %)

Un 27 % dels centres revisa anualment el seu pla de convivència i un 46 % fa menys de 4 anys que l'ha revisat. Per altra banda, un altre 27 % fa més de 4 anys que no l'ha revisat o no té pla de convivència.

GRÀFIC 35. Any en què es va fer la darrera revisió del Pla de convivència

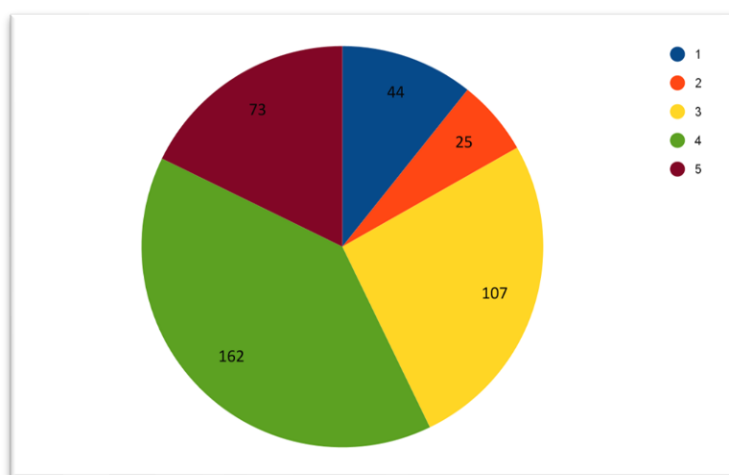
— VALORACIÓ DEL FUNCIONAMENT I LES ACTUACIONS DE LA COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA (1, GENS BÉ; 5, MOLT BÉ)

Quant a la percepció que tenen els centres sobre el funcionament i les actuacions de la pròpia comissió de convivència, només un 17 % considera que és molt millorable. Volem remarcar que per poder desenvolupar qualsevol feina, i més especialment la de convivència, el centre educatiu i, en concret, l'equip directiu ha de prioritzar i posar les condicions necessàries perquè sigui possible, i prendre decisions polítiques que facilitin espais, temps, designin persones, etc.

TAULA 15. Valoració del funcionament i actuacions de la comissió de convivència (1, gens bé; 5, molt bé)

1	44 (10,71 %)
2	25 (6,08 %)
3	107 (26,03 %)
4	162 (39,42 %)
5	73 (17,76 %)
TOTAL	411 (100,00 %)

GRÀFIC 36. Valoració del funcionament i actuacions de la comissió de convivència (1, gens bé; 5, molt bé)

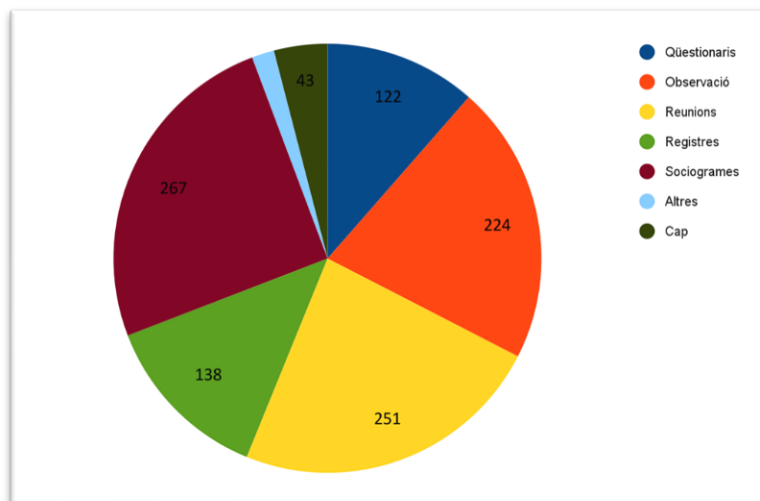

— EINES EMPRADES PER VALORAR LA CONVIVÈNCIA DEL CENTRE

Es pot comprovar que el sociograma és l'eina més utilitzada per avaluar la convivència a les aules. Des de l'Institut es promou l'ús de l'eina CESC (Conductes i Experiències Socials a Classe) i s'acompanya als centres que ho necessiten en la interpretació. Aquesta eina gràfica esdevé un recurs molt interessant perquè es tracta de la valoració del propi alumnat respecte les interrelacions que s'estableixen en el grup; és una informació de gran rellevància que es complementa amb altres estratègies, com són l'observació i les reunions posteriors entre els docents per a l'intercanvi d'informació. Per això, es considera molt important la feina dels docents en la recollida d'informació

i anàlisi conjunta que motiva canvis i processos de transformació en favor de la convivència i el benestar.

GRÀFIC 37. *Eines emprades per avaluar la convivència al centre*

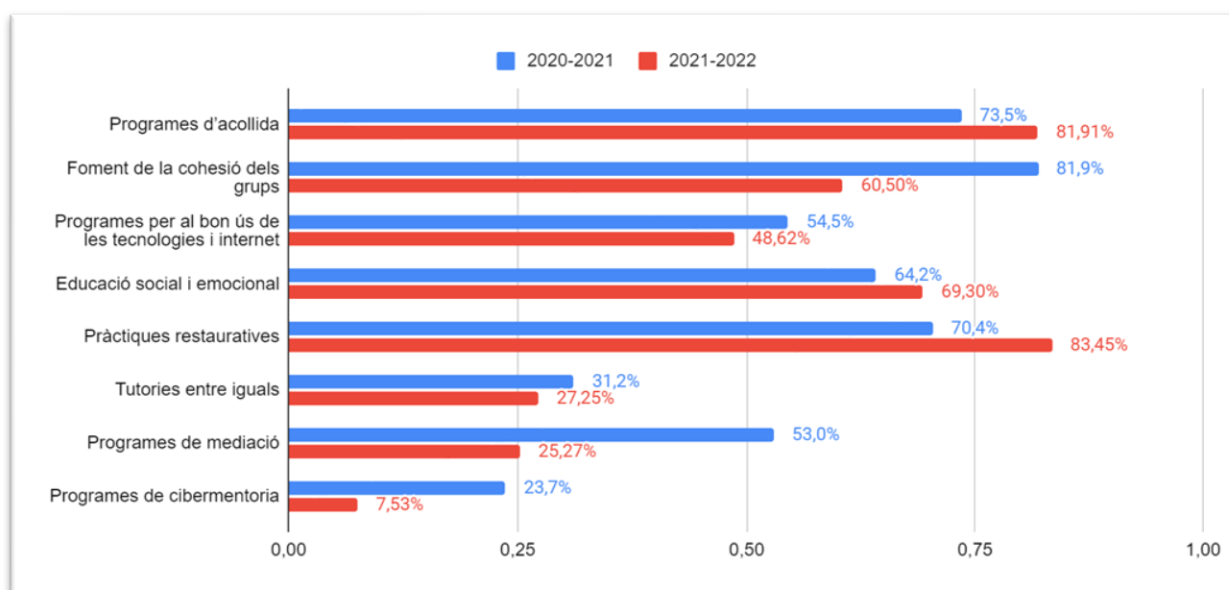

II. Programes per a la millora de la convivència

I. PROGRAMES PREVENTIUS GENERALS

Cal destacar que els programes de prevenció que s'han incrementat respecte el curs anterior són els de Pràctiques Restauratives, Educació Emocional i Programes d'Acollida. Es recorda que després d'un curs amb efectes directes de la pandèmia, les línies de treball de la Conselleria d'Educació i Formació Professional eren les relacionades amb aquests programes que han tingut major impacte als centres educatius, com queda reflectit al GRÀFIC 18; per contra, han experimentat una baixada en la implementació els programes de mediació escolar, foment de la cohesió de grups, cibermentories i tutoria entre iguals.

GRÀFIC 38. Comparativa de programes preventius generals implementats als centres

— PRÀCTIQUES RESTAURATIVES

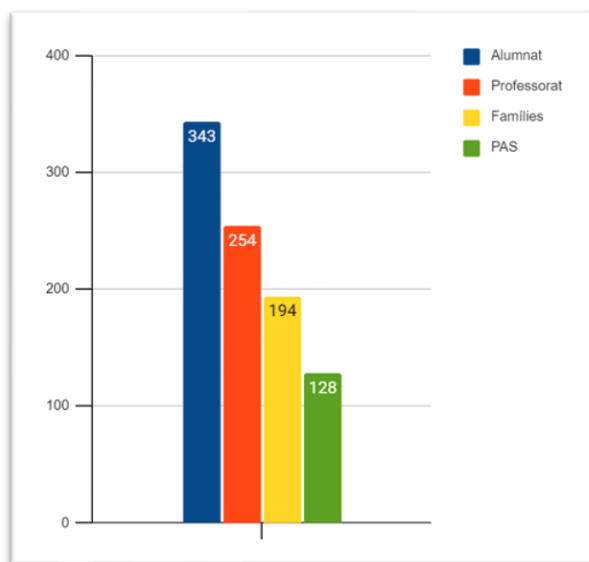
Les pràctiques restauratives (PR) són una sèrie d'eines que permeten prevenir, detectar, gestionar i resoldre determinats problemes o situacions de conflicte en els centres educatius, per millorar la convivència i reforçar els vincles afectius entre les persones afectades per aquestes situacions. Les PR no se centren exclusivament en la resolució de conflictes, sinó que ofereixen un ventall d'eines i tècniques senzilles de prevenció, de construcció del sentiment de pertinença al grup i a la comunitat, de millora de les relacions personals, etc.

Als centres educatius són pràctiques molt habituals, sobretot el temps de cercle a l'etapa d'educació infantil i primària. A l'etapa de secundària també es fan cercles de diàleg en determinades activitats i matèries, a més de les reunions restauratives o els cercles restauratius per gestionar conflictes. S'ha de remarcar que qualsevol

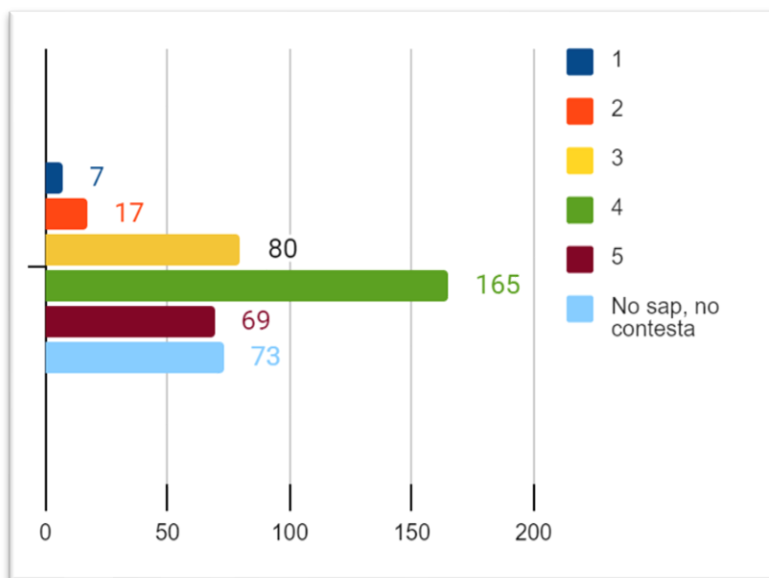
PR ha d'estar impregnada d'una bona escolta i d'una comunicació assertiva. S'ha constatat que amb petits canvis d'actitud i estils de comunicació es poden obtenir uns resultats sorprenents.

En els gràfics següents es confirma la generalització de la utilització de les PR proactives (escolta activa, comunicació assertiva, cercles, etc.), especialment amb l'alumnat dels centres educatius, així com el grau de satisfacció que genera l'aplicació d'aquestes.

GRÀFIC 39. *Utilització de les pràctiques restauratives proactives curs 2021-2022*

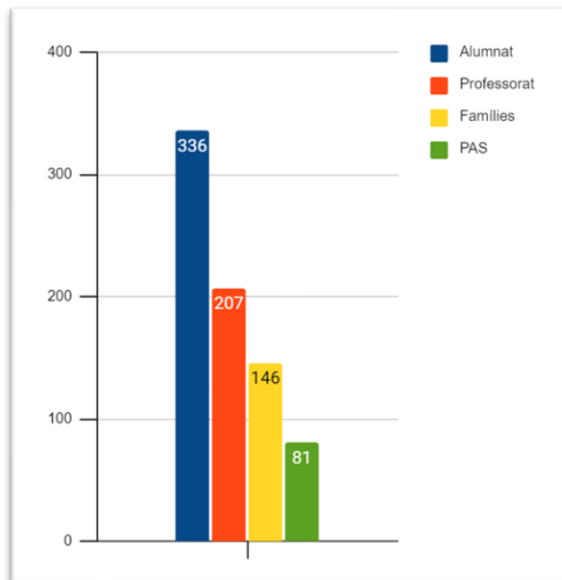

GRÀFIC 40. *Pràctiques restauratives proactives. Grau de satisfacció (1, gens satisfactori; 5, molt satisfactori)*

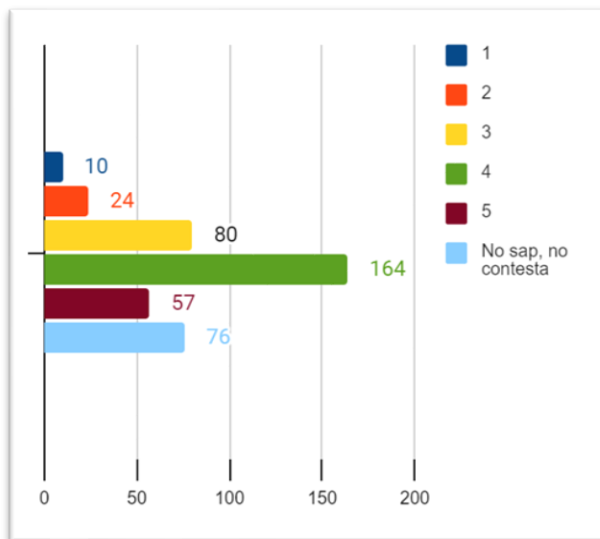

A continuació es mostren la utilització de les pràctiques restauratives reactives per gestionar situacions conflictives (cercles restauratius, reunió restaurativa), així com el grau de satisfacció amb l'aplicació d'aquestes.

GRÀFIC 41. Utilització de les pràctiques restauratives reactives (curs 2021-2022)

GRÀFIC 42. Pràctiques restauratives reactives. Grau de satisfacció (1, gens satisfactori; 5, molt satisfactori)

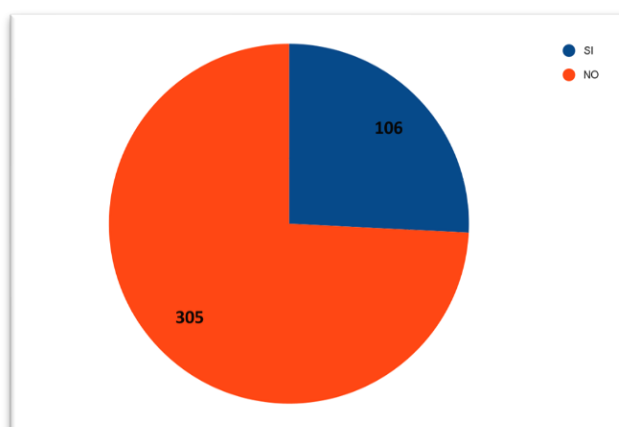
— MEDIACIÓ ESCOLAR

La mediació contribueix a regular la convivència en el centre mitjançant el desenvolupament d'actituds i d'habilitats relacionals positives, la prevenció de la violència, la intervenció constructiva davant els conflictes i per propiciar la reparació responsable i la reconciliació.

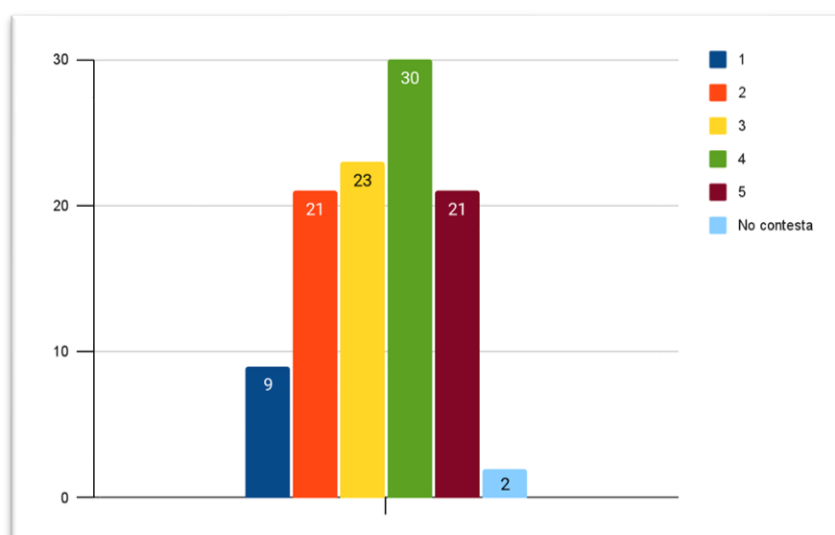
El servei de mediació és una instància de regulació de conflictes que no substitueix les normes de convivència de l'escola. Actua educativament i preventivament perquè es fonamenta en la responsabilització i la reparació, més que no en la sanció. S'ha pogut constatar que hi ha una tendència decreixent en l'aplicació del programa de mediació en els centres educatius. Un 25,7 % de centres (106), apliquen el programa, davant un 74,3 % (305) que implementen d'altres mecanismes. Dels centres que l'apliquen, 51 han adoptat la mediació com a estratègia de prevenció i resolució de conflictes amb una alta freqüència, la resta de centres l'apliquen de manera ocasional o poc freqüent.

Es constata que en la gestió de la resolució de conflictes han guanyat espai altres estratègies, com les pràctiques restauratives que, com s'ha pogut comprovar anteriorment, tenen un grau d'aplicació major, especialment les de tipus proactiu.

GRÀFIC 43. Número de centres que apliquen el programa de mediació entre iguals

GRÀFIC 44. Grau d'aplicació del Programa de Mediació entre Iguals (1, quasi mai; 2, sols si és necessari; 3, ocasionalment; 4, quasi sempre, i 5, sempre)

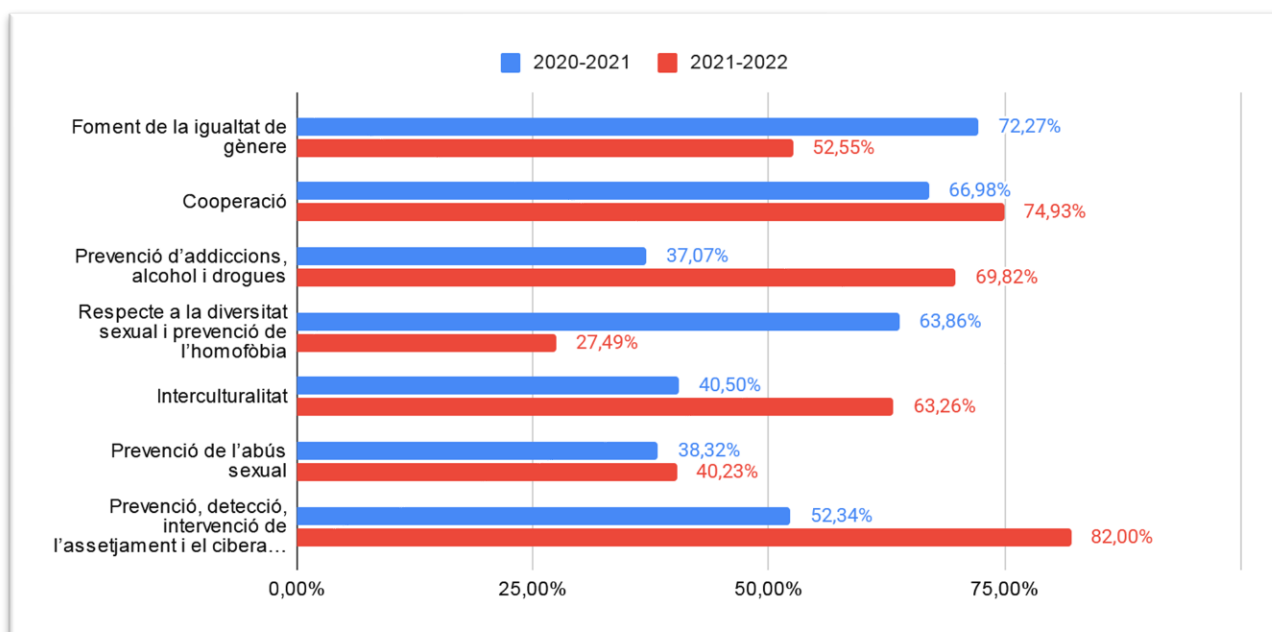

II. PROGRAMES PREVENTIUS ESPECÍFICS

Els programes amb una certa trajectòria, és a dir, que es fan des de fa anys, com el de «Prevenició, detecció i intervenció de l'assetjament i del ciberassetjament» i el de «Prevenició d'addiccions, alcohol i drogues», han tornat a augmentar, respecte el curs 2020-2021.

Experimenten un descens els programes de foment de la igualtat de gènere i de respecte a la diversitat sexual i prevenició de l'homofòbia. En canvi, creix el nombre de programes relacionats amb la interculturalitat i la cooperació. Cal destacar l'increment de programes de prevenició d'addiccions que passa d'un 37,07 %, al curs 2020-2021, a un 69,82 %, al curs 2021-2022, la qual cosa suposa un increment del 50 %.

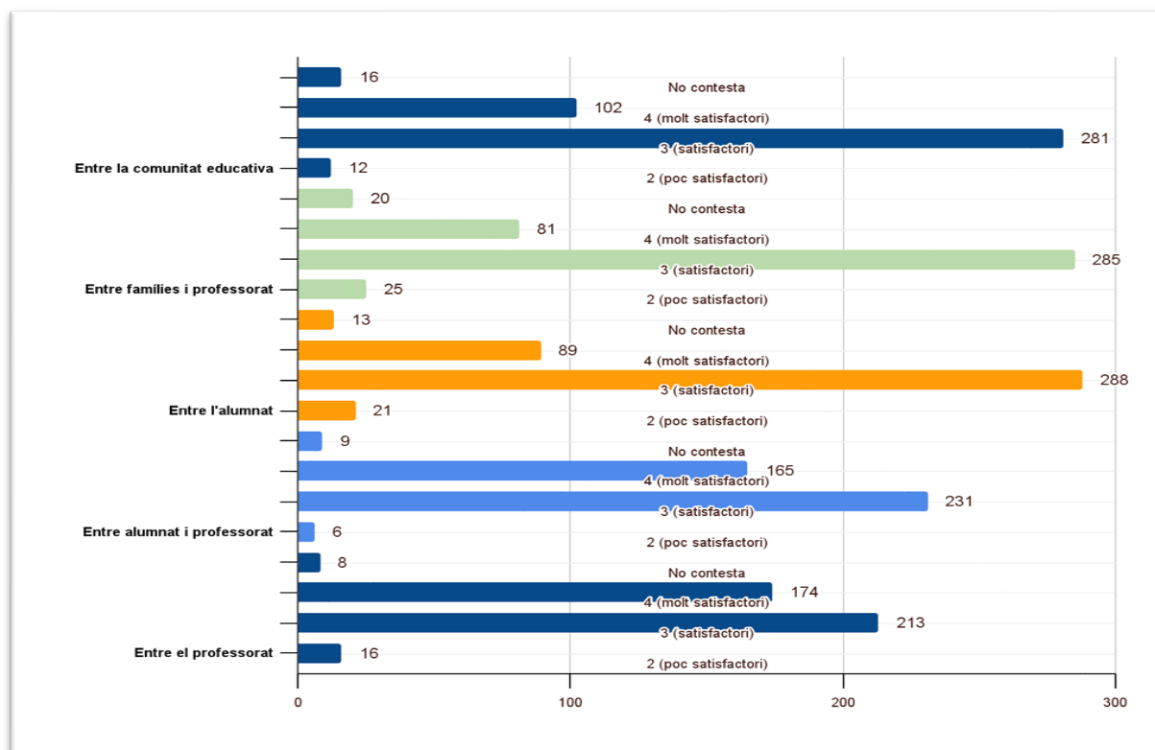
GRÀFIC 45. Comparativa de programes preventius fets als centres educatius (cursos 2020-2021 i 2021-2022)

III. AUTOPERCEPCIÓ I VALORACIÓ DE LES RELACIONS I LA COMUNICACIÓ EN ELS CENTRES

En el gràfic que hi ha a continuació es constata el grau de satisfacció general quant a les relacions i la comunicació entre els diferents membres dels centres educatius. S'ha de destacar que tenir un bon clima i una bona cultura de centre que cuidi i fomenti les relacions entre els seus membres obtindrà de manera més amable i efectiva els objectius curriculars, socials i emocionals que es plantegi. En general, es pot afirmar que hi ha una valoració positiva sobre les relacions i la comunicació en els centres educatius.

GRÀFIC 46. Valoració de les relacions i la comunicació en el centre

III. Recursos externs utilitzats

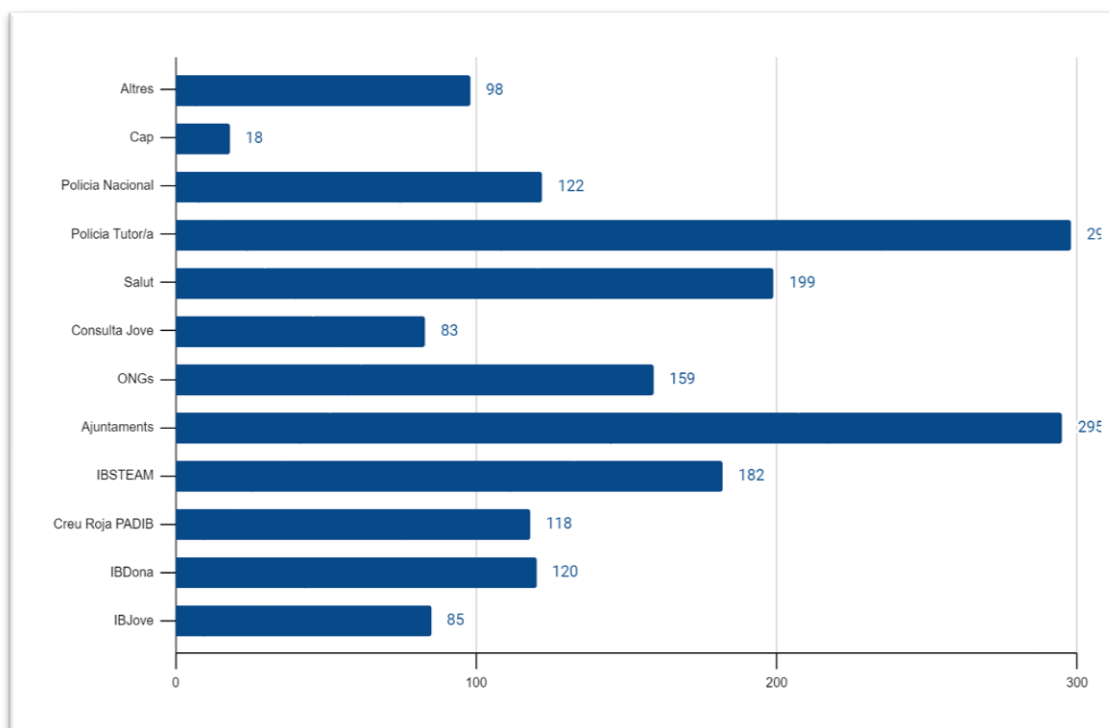
Els centres educatius han de ser espais oberts a l'entorn i aprofitar la xarxa de recursos externs: socials, pedagògics i culturals de la comunitat, així com també esdevenir un recurs per la comunitat on estan.

Tots els recursos són imprescindibles per augmentar la capacitat del centre escolar per respondre a la diversitat de l'alumnat i al fet d'oferir propostes flexibles en l'organització i en la provisió de suports per personalitzar i individualitzar l'ensenyament.

Els recursos externs utilitzats, moltes vegades associats a xerrades, tallers o programes, estan indicats en el GRÀFIC 47. Els més utilitzats són els policies tutors i els propis dels ajuntaments dels diferents municipis.

S'ha de destacar la col·laboració i la qualitat de la feina de prevenció que fan els policies tutors amb la variada oferta de tallers per a les diferents etapes educatives. És una realitat la proximitat d'aquesta figura en la majoria dels centres educatius, molt presents a l'hora de gestionar situacions complicades, conflictes o situacions de risc, que necessiten intervenció amb suport extern.

GRÀFIC 47. Recursos externs utilitzats

DADES SOBRE LES MEMÒRIES DE COEDUCACIÓ 2020-2021

I. Agents de coeducació

S'ha assolit l'objectiu que majoritàriament tots els centres educatius comptin amb un agent de coeducació, que, juntament amb la comissió de coeducació, dinamitza totes les accions que es detallen en el GRÀFIC 24.

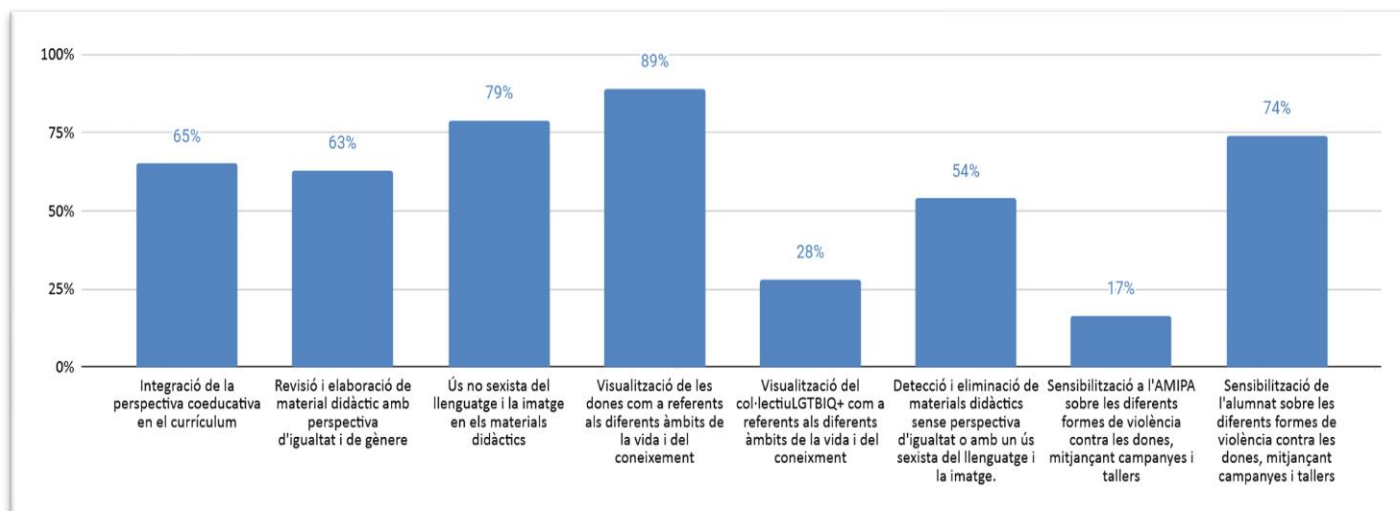
Cal destacar la gran quantitat d'accions dedicades a la visibilització de les dones, l'organització d'actes commemoratius i la sensibilització mitjançant campanyes i tallers amb l'alumnat sobre diferents formes de violències masclistes.

S'ha fet un esforç per incorporar els principis de la coeducació als projectes educatius i a la programació general dels centres (currículums, materials didàctics). Un dels objectius generals del Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022 és la incorporació de la perspectiva de gènere a l'educació mitjançant el desenvolupament del currículum des de la perspectiva de gènere i la incorporació d'aquesta com a element estratègic en tots els documents de planificació.

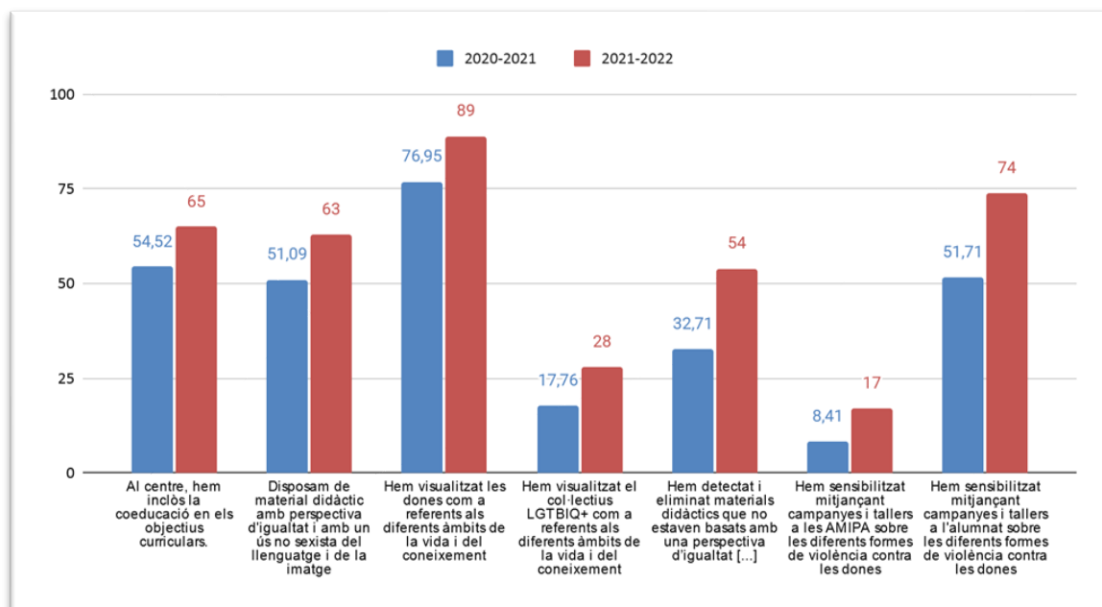
Un aspecte a impulsar és la visibilització del col·lectiu LGTBIQ+, així com el treball amb les famílies en matèria de coeducació, que representen un 28 % i un 71 %, respectivament, de les tasques desenvolupades en els centres educatius.

En general, hi ha una tendència a l'alça en totes les tasques desenvolupades pels centres, respecte del curs anterior, com es mostra al GRÀFIC 49.

GRÀFIC 48. Tasques de coeducació: percentatge de centres que han fet accions durant el curs 2020-2021

GRÀFIC 49. Comparativa de les tasques de coeducació: percentatge de centres que han fet cada una d'aquestes accions durant els cursos 2020-2021 i 2021-2022

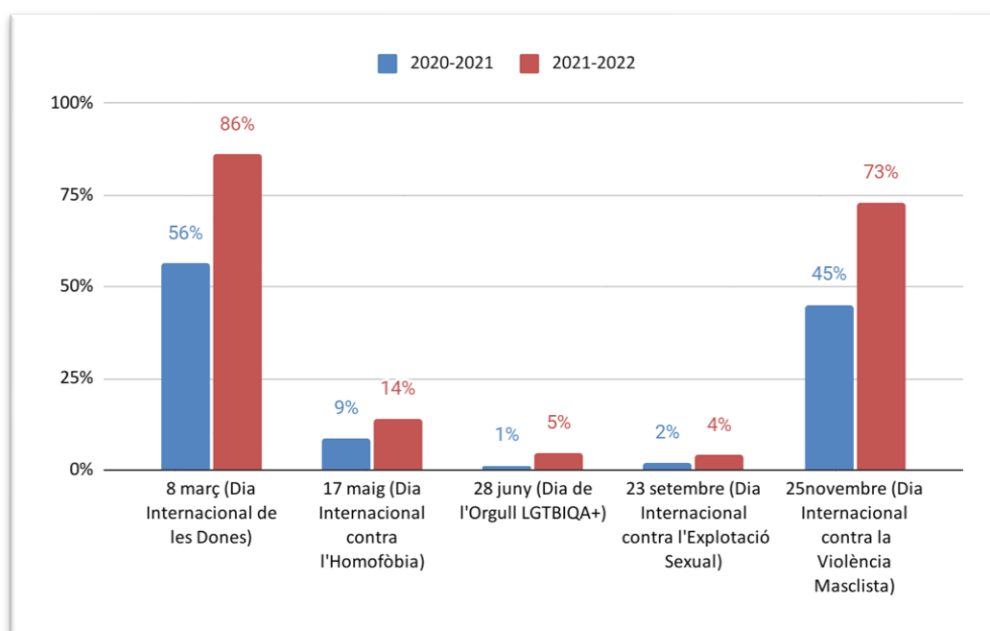

II. Actes commemoratius

Els actes commemoratius més celebrats als centres educatius són els que reben subvenció del Pacte d'Estat a través d'IBdona i que estan gestionat per l'Institut. Un 86 % han fet actes commemoratius per al 8M i un 73 % per al 25N, s'ha d'aclarir, però, que no tots s'han celebrat amb subvenció del Pacte d'Estat.

S'observa un increment significatiu en el nombre d'actes commemorats respecte del curs anterior, com es pot comprovar al GRÀFIC 50.

GRÀFIC 50. Actes commemoratius (%), curs 2020-2021

III. Xarxa de centres coeducatius

S'ha creat la Xarxa de centres coeducatius que té per objectius:

1. Facilitar als centres la possibilitat de participar en una xarxa d'aprenentatge entre iguals i d'acompanyament mutu per adoptar i compartir bones pràctiques de coeducació i afavorir la formació en la igualtat i la diversitat.
2. Potenciar un model educatiu en el qual s'equilibren les mancances amb què l'alumnat arriba a les aules a conseqüència del masclisme que impregna la societat; aquell en el qual s'eliminen tot tipus de desigualtats o mecanismes discriminadors per raó de sexe, identitat i expressió de gènere; característiques físiques, psíquiques o sexuals; diversitat familiar; ètnia, procedència o classe social, i aquell en el qual l'alumnat, així com tota la

comunitat educativa, pugui desenvolupar lliurement les seves identitats en un clima d'igualtat real i sense cap tipus de condicionants o limitacions imposades.

3. Incorporar el principi de la coeducació al projecte educatiu, als plans d'acció tutorial i als plans i reglaments de convivència dels centres educatius, d'acord amb l'autonomia de cada centre.
4. Afavorir la innovació educativa i la implementació de millores als centres educatius a partir de l'aprenentatge entre iguals entre els docents de les Illes Balears.

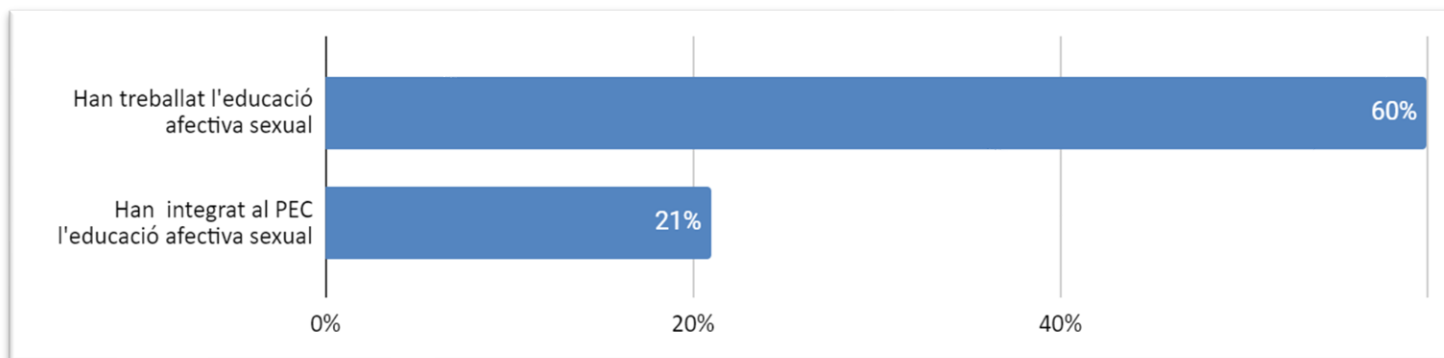
Durant el curs 2021-2022 hi han participat 16 centres de Mallorca i 3 de Menorca. S'han fet quatre trobades en línia d'una durada de 3 hores (de 10 a 13 hores):

- 15 d'octubre 2021
- 18 de febrer 2022
- 29 d'abril 2022
- 10 de juny 2022

IV. Programa d'educació afectiva sexual amb perspectiva de gènere i diversitat sexual

El 60 % dels centres que han contestat l'enquesta han treballat l'educació afectiva sexual i un 21 % l'han integrat al respectiu projecte educatiu de centre (PEC), com es pot comprovar al GRÀFIC 51.

GRÀFIC 51. Centres educatius que han treballat l'educació afectiva sexual

ANNEX 3

DADES SOBRE LES FORMACIONS DEL PROFESSORAT

ANNEX 3

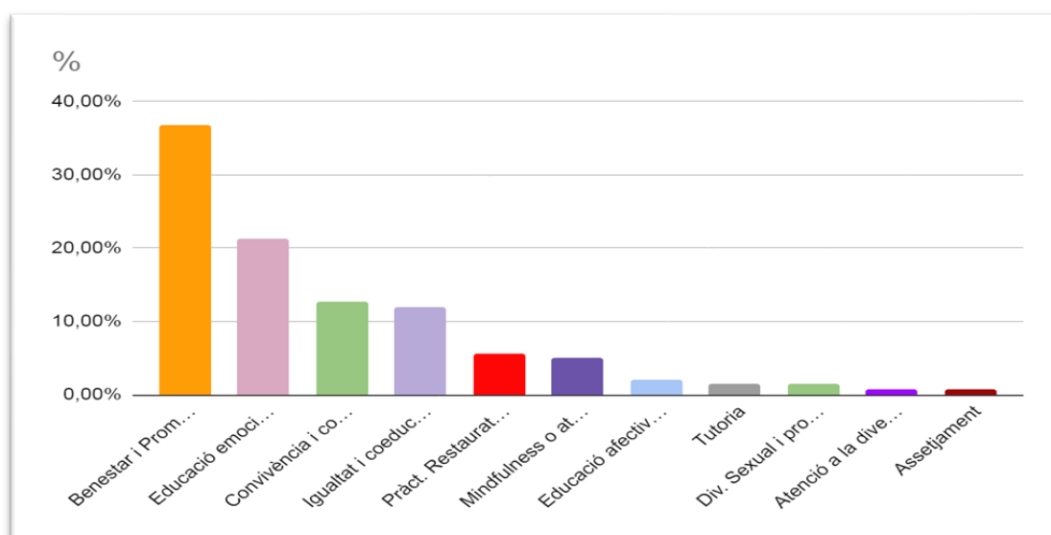
DADES SOBRE FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

Formació en convivència, coeducació i inclusió

El professorat, col·lectiu de persones que formen i eduquen els nins i els joves, necessita formació permanent. La Unió Europea va afirmar que una de les competències generals del ciutadà europeu del segle XXI era la de la formació durant tota la vida; en el cas del professorat, és una evidència i una necessitat. La Conselleria d'Educació i Formació Professional ha dut a terme 141 accions formatives a través del Servei de Normalització Lingüística i Formació, de les línies 2, 4 i 8 del Pla Quadriennal de Formació Permanent del Professorat 2020-2024. Pràcticament s'han duplicat les accions formatives respecte del curs anterior, que varen ser 70.

La línia 2 fa referència a la convivència i al benestar físic i emocional; la línia 4 fa referència a la coeducació, i la línia 8, a la comunitat educativa d'aprenentatge.

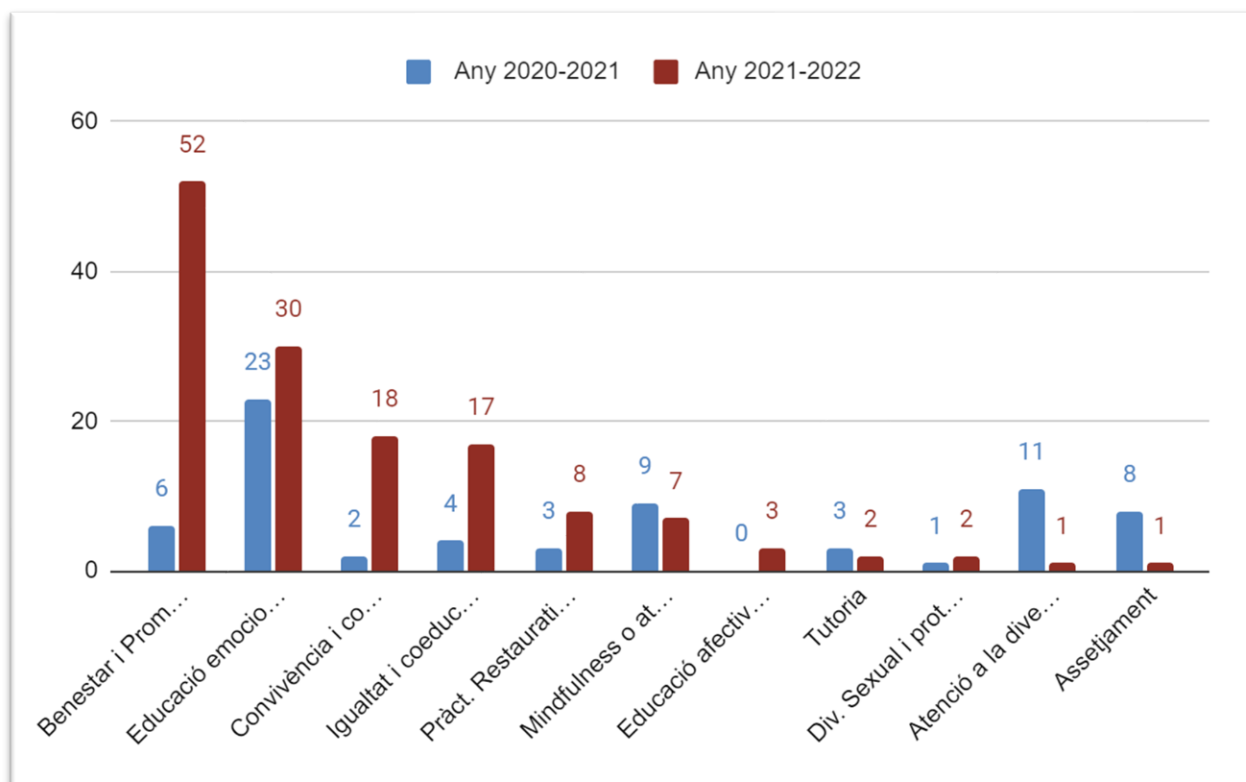
GRÀFIC 52. Accions formatives per temàtica any 2021-2022

D'aquestes 141 activitats de formació, destaquen les 52 (36,88 %) que són de benestar i promoció de la salut, les 30 (21,28 %) sobre educació emocional, i les 18 (12,77 %) de convivència, seguides de les 17 (12,06 %) d'igualtat i coeducació. És manifesta la importància i preocupació pel benestar físic i emocional de les persones.

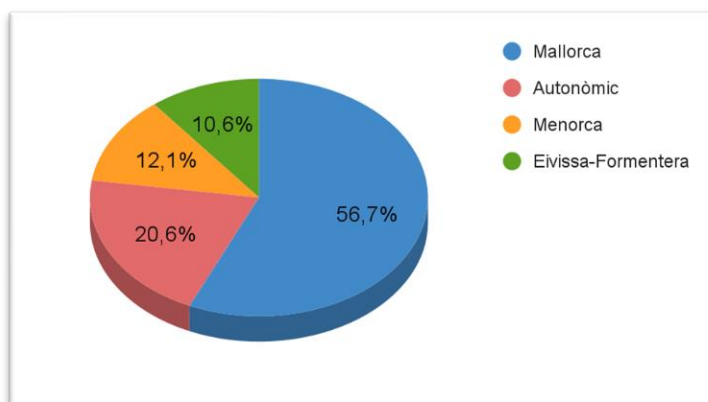
La Conselleria d'Educació i Formació Professional i els centres educatius aposten i inverteixen energies per la promoció de la convivència positiva i del benestar de les persones, en particular, i de la comunitat, en general. Actualment, després de la pandèmia i les conseqüències que ha tingut, és una necessitat formar-se i créixer en aquesta camps tant personalment com professional.

GRÀFIC 53. Comparativa de nombre d'accions formatives per temàtica (cursos 2020-2021 i 2021-2022)

Es pot comprovar que hi ha un descens en les formacions sobre assetjament, atenció a la diversitat, diversitat sexual i de gènere, i tutoria. Aquests temes són de gran importància pel benestar de les persones i del grup, i com ja tenen una llarga trajectòria amb professorat format, actualment hi ha menys oferta.

GRÀFIC 54. Accions formatives per àmbit territorial curs 2021-2022

Normalitzada la possibilitat de fer les activitats de formació de manera presencial, s'aprecia un descens considerable de les oferides arreu de la comunitat a través de plataformes virtuals i entorns digitals. Cal destacar que les activitats de formació a cada illa es dupliquen i, com s'ha comentat, es redueix a la meitat les organitzades a través d'entorns tecnològics.

De les 141 accions formatives, 29 s'han fet per àmbit autonòmic (20,6 %), 80 a Mallorca (56,7 %), 17 a Menorca (12,1 %) i 15 a Eivissa i Formentera (10,6 %). El 70% de les activitats s'han dedicat a la línia 2, la convivència i al benestar físic i emocional.

Pel que fa al professorat que ha participat en les diferents activitats de formació, s'hi van inscriure un total de 6.502 persones per a 4.674 places. El total de persones admeses va ser de 3.580 persones, de les quals només aconseguiren el certificat de la formació 2.877 persones (80,36 %).

TAULA 16. *Docents inscrits, admesos i certificats a les formacions*

<i>Curs 2021-2022</i>	<i>Línia 2</i>	<i>Línia 4</i>	<i>Línia 8</i>	<i>TOTAL</i>
Docents inscrits	5.271	1.168	63	6.502
Docents admesos	2.666	860	54	3.580
Docents certificats	2.146	683	48	2.877
Nombre de places	3.282	1.278	114	4.674

ANNEX 4

PLA DE FEINA PER AL CURS 2022-2023

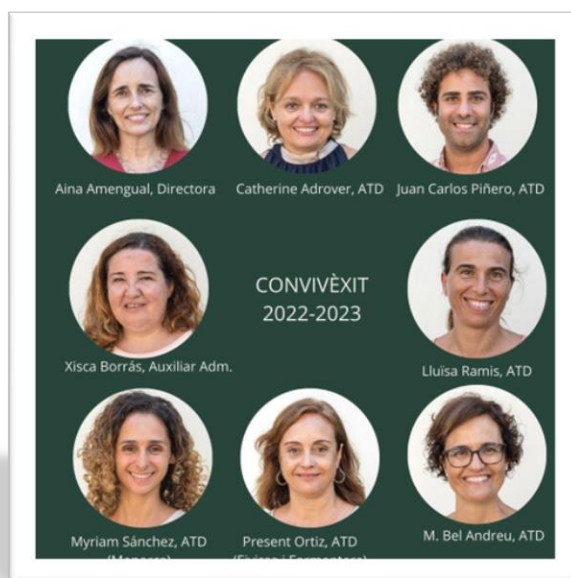

ANNEX 4

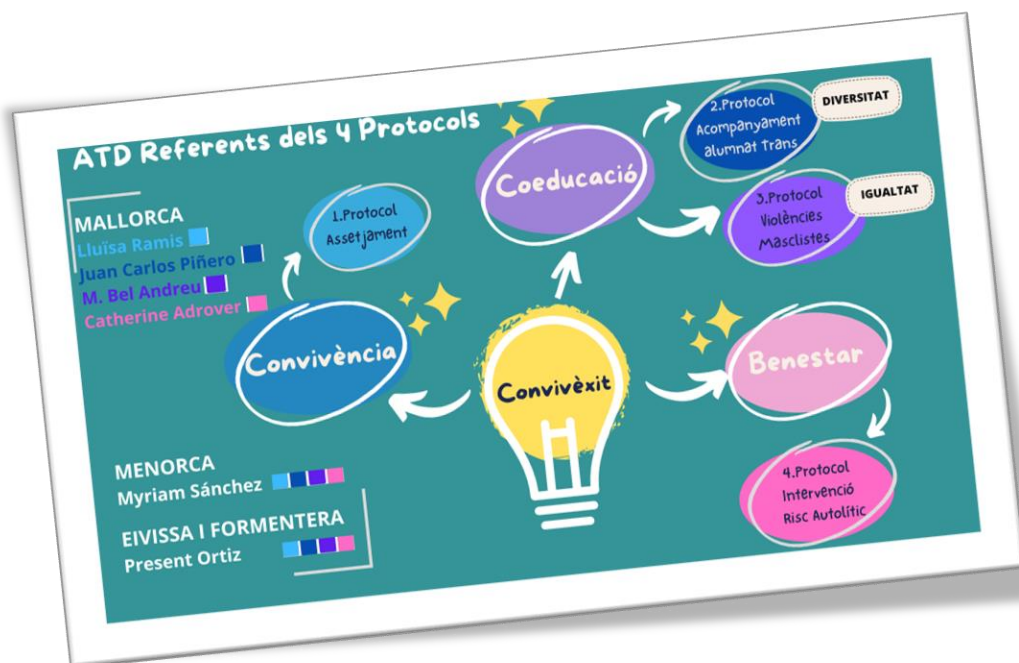
PLA DE FEINA DE L'INSTITUT PER AL CURS 2022-2023

En el moment de presentar aquesta MEMÒRIA (febrer de 2023), l'equip de l'INSTITUT està constituït per les persones que es mostren a continuació.

IMATGE 39. Persones que integren l'equip de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar (curs 2022-2023)

IMATGE 40. Protocols d'intervenció en cada àmbit i les persones assessores de referència

I. Objectius i propostes d'actuació de l'Institut

Els objectius per al curs 2022-2023 són els següents:

1. Assessorar les demandes dels diferents membres de la comunitat educativa relacionades amb el desenvolupament del Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, així com altres demandes lligades al benestar i a les necessitats diverses de la comunitat educativa. Tot això, des d'una mirada restaurativa, segons els principis democràtics d'igualtat (entre homes i dones), equitat, inclusió i participació, per contribuir al desenvolupament de les competències bàsiques.
2. Difondre i implementar el Pla de Coeducació (accions), en els àmbits de la igualtat entres dones i homes; la prevenció de les violències masclistes; l'educació sexual integral (afectivosexual), i la diversitat sexual, familiar i de gènere:
 - a) Reconèixer els alumnes que impulsen la coeducació als centres.
 - b) Redactar i difondre orientacions per al disseny i el desenvolupament del pla d'igualtat del centre.
 - c) Elaborar, aprovar i implementar els plans d'igualtat a tots els centres educatius no universitaris de titularitat pública.
 - d) Oferir formació obligatòria específica per al personal docent que ha d'exercir la funció d'agent de coeducació.
 - e) Oferir formació als responsables d'impulsar i fer el seguiment de les mesures educatives que fomentin la igualtat real entre dones i homes als consells escolars.
 - f) Oferir formació als membres dels serveis d'orientació sobre el programa «Amb tots els sentits».
 - g) Expressar el reconeixement als centres que impulsen la igualtat mitjançant l'atorgament del segell de «Centre coeducatiu» (dins la xarxa de centres coeducatius) o un altre tipus de distinció.
 - h) Difondre a través d'Internet materials i guies específiques sobre l'ús del llenguatge oral, escrit i visual no sexista.
 - i) Elaborar, publicar i difondre, en coordinació amb altres administracions i organismes, orientacions i recursos didàctics per sensibilitzar l'alumnat sobre l'ús segur d'Internet i dels dispositius mòbils per evitar el ciberassetjament i les diferents formes de violències masclistes a través d'aquestes dispositius.
 - j) Implementar el programa d'educació afectivosexual «Amb tots els sentits» a l'educació secundària obligatòria.
 - k) Difondre el programa d'educació afectivosexual «Amb tots els sentits» a l'educació infantil i fer-ne formacions.
 - l) Difondre i aplicar el Protocol de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament LGTBI-fòbic als centres educatius de les Illes Balears.
3. Avaluar la consecució dels objectius del Pla de Coeducació per dissenyar un de nou.

4. Finalitzar la revisió del Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears:
 - a) Incorporar la coeducació a través de la revisió del Decret 121/2010.
 - b) Revisar els plans de convivència dels centres educatius tenint en compte mètodes no violents de resolució de conflictes, i models de convivència basats en la diversitat i el respecte a la igualtat de drets i oportunitat de dones i homes.
 - c) Crear una xarxa de centres educatius que promoguin la cultura de la pau, la mediació, les pràctiques restauratives i la igualtat, ofereixin formació, acompanyament i assessorament.
5. Implementar la figura de la persona coordinadora del benestar i protecció de la infància i l'adolescència als centres educatius, segons la Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència front la violència, i segons les directrius marcades pel Ministeri d'Educació i Formació Professional
6. Sensibilitzar i prevenir les violències masclistes als centres educatius:
 - a) Elaborar i difondre als centres educatius propostes curriculars per treballar la coeducació en dates significatives, com el 25 de novembre, el 8 de març, el 17 de maig, el 28 de juny, etc.
 - b) Dur a terme accions de sensibilització i prevenció específiques per etapes educatives adreçades a la comunitat escolar, especialment a l'alumnat.
 - c) Elaborar una guia per reconèixer estereotips i biaixos sexistes en els materials didàctics i bibliogràfics i aportar orientacions per a l'elaboració de recursos coeducatius.
 - d) Difondre el protocol de prevenció, detecció i intervenció de la violència masclista als centres educatius de les Illes Balears.
7. Continuar amb la coordinació amb el Departament d'Inspecció Educativa i els equips directius per garantir que tots els centres educatius disposin de plans de convivència i de plans d'igualtat, que els coordinadors de convivència i de coeducació emplenin la memòria de convivència i que es redueixi el nombre d'expulsions dins els centres educatius.
8. Continuar amb la coordinació i la col·laboració amb altres conselleries, serveis, institucions, etc., per garantir els drets de la infància i l'adolescència en l'àmbit educatiu (Conselleria de Salut i Consum, IBdona, consells insulars, OBIA, FAPA, policies tutors, Observatori del Suïcidi, Conselleria d'Afers Socials i Esports, Universitat de les Illes Balears, Fundació ANAR, Ajuntament de Palma, Ajuntament de Manacor, etc.).
 - a) Difondre, assessorar i rebre les notificacions sobre els protocols de suïcidi activats als centres educatius per derivar a l'Observatori del Suïcidi.
 - b) Formar part del programa EDUCASALUT, juntament amb altres departaments i serveis, per fomentar el benestar docent.
 - c) Participar, difondre i impulsar el programa PROA+ del Ministeri d'Educació i Formació Professional (MEFP) als centres educatius de les Illes Balears:
 - 8.1 Organitzar i assessorar els centres educatius que realitzen l'activitat palanca 203, *Treballant colze a colze per a la millora: tutoria individualitzada 2022-2023*.

8.2 Organitzar i assessorar els centres educatius que realitzen l'activitat palanca 204, *Tutoria entre iguals 2022-2023*

9. Participar en congressos d'àmbit nacional i internacional per donar a conèixer la feina que es fa a les Illes Balears quant al foment de la convivència positiva, la igualtat entre homes i dones, i la diversitat.
10. Mantenir i enriquir la pàgina web de l'Institut.
11. Revisar el Decret 10/2008, de 25 de gener, pel qual es crea l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar de les Illes Balears.
12. Revisar i actualitzar el Protocol de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament escolar, amb la col·laboració de la UIB.
13. Sensibilitzar sobre l'assetjament escolar als centres educatius i prevenir-lo. Oferir pòsters i materials didàctics per realitzar tallers de sensibilització i prevenció als centres educatius.
14. Oferir als centres educatius amb casos detectats d'alta vulnerabilitat tallers específics sobre: benestar i gestió emocional, ús responsable de les tecnologies i prevenció de l'assetjament i ciberassetjament.
15. Revisar i ajustar si cal el nou qüestionari d'avaluació de la convivència i de la igualtat perquè els centres educatius el responguin a final de curs a través del GestIB.
16. Elaborar materials didàctics:
 - Calendari amb preguntes per practicar els cercles de diàleg de manera espontània (regal de Nadal)
 - Proposta de quadern *Mindfulness* (digital) per a educació secundària.

II. Activitats i tasques

Les funcions de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar en referència a cadascun dels objectius abans esmentats són:

A) Difusió i sensibilització

- Elaborar un pla de difusió i de sensibilització per a cada un dels objectius esmentats, amb la contractació de serveis externs si es considera necessari (dissenyadors gràfics i audiovisuals).
- Difondre i compartir les bones pràctiques dels centres docents.

B) Formació

Continuar amb l'oferta d'activitats de formació en els àmbits següents: convivència, igualtat, diversitat i benestar, els quals estan totalment interrelacionats. Les formacions programades per al curs 2022-2023 són les següents:

CONVIVÈNCIA

1. Prevenció, detecció, intervenció en casos d'assetjament i ciberassetjament escolar.
2. Xarxes per a la convivència.
3. Creació i seguiment d'un servei de mediació entre iguals.
4. Formació per a formadors en pràctiques restauratives. Construïm una comunicació afectuosa.
5. PROA+: Tutoria entre iguals (AP 204), cibermentoria.
6. PROA+: Tutoria individualitzada (AP 203), tutoria afectiva.

IGUALTAT

1. El personal docent com a agent de coeducació.
2. Cap a la coeducació II.
3. Xarxes de centres coeducatius.
4. Educació afectiva i sexual. Amb tots els sentits.
5. Formació bàsica en Igualtat dirigida a la persona responsable de la igualtat als consells escolars.
6. I Jornada de Coeducació, construint ponts per a la igualtat.
7. Protocol de violències masclistes.

DIVERSITAT

1. Protocol trans*.
2. Tutoria LGTBIQA+.
3. Metodologies per combatre la normalitat.

BENESTAR

1. Competència emocional per a la convivència.
2. Prevenció, detecció i intervenció en casos de risc autolític i situacions d'ansietat (EducaSalut).
3. 1,2,3, emoció! (educació infantil).
4. *Amb tots els sentits*, Educació afectiva i sexual.
5. Benestar per a docents a través de l'oferta dels CEPS
6. I Jornada de Benestar Emocional: l'eix vertebrador del desenvolupament personal.

C) Assessorament i suport als centres educatius i a la comunitat escolar en general.

D) Intervenció en els centres educatius en casos detectats d'alta vulnerabilitat a través de tallers específics sobre: benestar i gestió emocional, ús responsable de les tecnologies i prevenció de l'assetjament i ciberassetjament.

E) Coordinació i col·laboració amb altres serveis i entitats:

- Continuar amb la coordinació amb el Departament d'Inspecció Educativa i els equips directius amb els objectius següents:
 - Garantir que tots els centres disposin de plans de convivència i plans de coeducació vigents, amb els respectius coordinadors assignats (coordinador de convivència i agents de coeducació).
 - Recordar la necessitat d'emplenar el formulari de la memòria de convivència.
 - Reduir el nombre d'expulsions dins els centres.
 - Aplicar els diferents protocols amb el suport de l'Institut, en cas necessari.
- Coordinar-se amb altres departaments i serveis implicats en la millora del benestar docent.

III. Normativa

- Continuar amb la revisió del Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres educatius de les Illes Balears, amb una comissió d'experts, per incloure les pràctiques restauratives, revisar el procés disciplinari i millorar o actualitzar altres aspectes.
- Finalitzar el protocol de prevenció de les violències masclistes en l'àmbit educatiu.
- Regular la figura de la persona coordinadora del benestar i protecció de la infància i l'adolescència als centres educatius, segons la Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència front la violència, i segons les directrius marcades pel Ministeri d'Educació i Formació Professional.

IV. Estudis i avaluació

- Redactar la memòria anual de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar, on es recullen les dades aportades pels centres educatius i per altres serveis, com el Servei de Normalització Lingüística i Formació de la Conselleria d'Educació i Formació Professional.
- Millorar les enquestes de les memòries de convivència i coeducació.
- Avaluar el Pla de coeducació 2019-2022.
- Fer servir els recursos de la Conselleria d'Educació i Formació Professional (GestIB, IAQSE, serveis d'escolarització, Departament d'Inspecció Educativa, etc.) per disposar de dades sobre la convivència escolar.
- Millorar la recollida de dades sobre els protocols en el GestIB.

C O N V I V È X I T

Disseny: Catherine Adrover, ATD de Convivèxit

Agraïments:

Vull expressar la meva gratitud, a totes les companyes i companys, amigues i amics, a més d'excel·lents professionals de l'educació, que treballau per millorar les relacions entre les persones, apostau per construir una convivència positiva als centres i, en definitiva, lluitau per tenir un món millor. Amb vosaltres tot és més planer i Convivèxit va fent camí!

Aina Amengual Rigo

Directora de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Palma, febrer 2023

